

รายงานผลการดำเนินงานป้องกันและปราบปราม การค้ำมนุษย์ของประเทศไทย ประจำปี 2557

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมาธิการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

**รายงานผลการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์
ของประเทศไทย
ประจำปี 2557**

	หน้า
ก. บทนำ	3
ข. ความก้าวหน้าและความสำเร็จ	
1. ด้านนโยบายและกลไกการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ	5
2. ด้านการดำเนินคดีและการบังคับใช้กฎหมาย	13
3. ด้านการคุ้มครองช่วยเหลือ	36
4. ด้านการป้องกัน	45
5. ด้านความร่วมมือกับทุกภาคส่วนและความร่วมมือระหว่างประเทศ	68
ค. แผนการดำเนินงานต่อไป	78

รัฐบาลไทยตระหนักถึงสภาพปัญหาของการค้ามนุษย์และได้นำข้อมูลจากรายงานการค้ามนุษย์และข้อเสนอแนะของ UNODC องค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง และสหรัฐอเมริกา เพื่อนำไปเป็นแนวทางดำเนินงานแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ของไทย ภายใต้หลักการ 5P (ด้านนโยบายและกลไกการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ ด้านการดำเนินคดีและการบังคับใช้กฎหมาย ด้านการคุ้มครองช่วยเหลือ ด้านการป้องกัน ด้านความร่วมมือกับทุกภาคส่วนและความร่วมมือระหว่างประเทศ) ซึ่งเป็นไปตามนโยบายยุทธศาสตร์ และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (พ.ศ. 2554-2559) โดยยึดหลักการสำคัญ คือ การคุ้มครองผู้ด้อยโอกาสและผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นคนไทยและคนต่างด้าวที่อยู่บนผืนแผ่นดินไทย โดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีที่เท่าเทียมกัน การบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด เพื่อนำผู้กระทำผิดมาลงโทษ และปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ในทุกระดับ

ข. ความก้าวหน้าและความสำเร็จ

1. ด้านนโยบายและกลไกการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ

1.1 นโยบายรัฐบาล

1.1.1 รัฐบาลตระหนักถึงปัญหาของการค้ามนุษย์ เพราะถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง และได้ยกระดับความสำคัญในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์เป็นนโยบายเร่งด่วนลำดับต้นมาอย่างต่อเนื่อง โดยให้ทุกส่วนราชการบูรณาการความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ทุกมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบังคับใช้กฎหมาย เน้นย้ำให้นำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษให้ได้ ให้การคุ้มครองช่วยเหลือผู้เสียหาย โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีและความเท่าเทียมของมนุษย์ และป้องกันไม่ให้ประชากรกลุ่มเสี่ยงทั้งคนไทยและคนต่างด้าวตกเข้าสู่การค้ามนุษย์ รวมทั้งได้ประสานความร่วมมือกับประเทศต้นทางและปลายทาง เพื่อให้การป้องกันครอบคลุมกลุ่มประชากรเป้าหมายมากยิ่งขึ้น

1.1.2 คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการจัดการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ เพื่อแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวทั้งระบบและการค้ามนุษย์ โดยดำเนินการจัดระเบียบแรงงานต่างด้าว เพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงมิให้แรงงานตกเข้าสู่ขบวนการค้ามนุษย์ รวมทั้งได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อขับเคลื่อนนโยบาย และแต่งตั้งชุดติดตามและตรวจสอบการจัดการปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นระบบ (ผลการจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวปรากฏอยู่ในผลงานด้านป้องกัน) ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบให้ปรับแก้อำนาจหน้าที่เป็นการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าว การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน การบังคับใช้แรงงาน และการใช้แรงงานเด็ก เพื่อดำเนินการควบคุมกำกับคณะกรรมการระดับชาติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551

1.1.3 คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อกระจายความเจริญสู่ท้องถิ่นในพื้นที่ที่มีศักยภาพ โดยเฉพาะพื้นที่ชายแดนที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ 1) อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก 2) อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว 3) พื้นที่ชายแดน จังหวัดตราด 4) พื้นที่ชายแดน จังหวัดมุกดาหาร และ 5) อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงของประเทศ และกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่ชายแดน สร้างความเข้มแข็งที่ดีให้ประชาชน อีกทั้งเป็นการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์และแรงงานบังคับที่ต้นเหตุ

1.1.4 ตามคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 ได้กำหนดนโยบายให้การค้ามนุษย์เป็นปัญหาเฉพาะหน้าที่ต้องได้รับการป้องกันและแก้ไขโดยการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวดและจัดการปัญหาอื่นๆ ที่เชื่อมโยงต่อเนื่อง ให้เบ็ดเสร็จ เช่น ปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง การปรับปรุงระบบการเข้าเมือง การทารุณกรรมต่อแรงงานข้ามชาติ การจัดระเบียบแรงงานต่างด้าว การท่องเที่ยวที่เน้นบริการทางเพศกับเด็ก และปัญหาขอทาน โดยการปรับปรุงกฎหมายข้อบังคับที่จำเป็น และเพิ่มความเข้มงวดในการระงับตรวจสอบ เป็นต้น

1.1.5 คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) เป็นประธาน ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ โดยประชุมอย่างต่อเนื่องไปแล้ว 3 ครั้ง และได้พิจารณาความคืบหน้าในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เช่น การแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ การช่วยเหลือลูกเรือประมงที่เกะอัมบน ประเทศอินโดนีเซีย การบูรณาการงบประมาณ

ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ประจําปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 และการกำหนดแนวทางการตัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะบุคคลในกลุ่มเสี่ยงได้กำหนดให้ตัดแยกทุกคน 100 เปอร์เซ็นต์ โดยที่มสทวิฯฯฯ เป็นต้น

นอกจากนี้ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้น 2 คณะ เพื่อเป็นกลไกในการแก้ไขปัญหาเร่งด่วน ได้แก่ ปัญหาการค้ามนุษย์ และปัญหาการขอทานที่เชื่อมโยงกับการค้ามนุษย์ ทั้งนี้ ได้เห็นชอบมาตรการแก้ไขปัญหาให้เห็นผลเป็นรูปธรรม คือ 1) แผนปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหาการขอทาน โดยดำเนินการทั่วประเทศ ทั้งด้านการบังคับใช้กฎหมาย การคุ้มครองช่วยเหลือ และการป้องกัน และเน้นย้ำให้ตัดแยกผู้เสียหายทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตรวจ DNA ในกลุ่มที่สงสัยว่าเป็นครอบครัวเดียวกัน เพื่อพิสูจน์ทราบว่าเป็นการค้ามนุษย์หรือไม่ 2) นโยบายและมาตรการในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ ได้แก่ นโยบายเร่งด่วน 4 ข้อ และมาตรการระยะสั้น กลาง ยาว 15 ข้อ ซึ่งในการกำหนดนโยบายและมาตรการได้พิจารณาข้อเสนอแนะของสหรัฐฯ ที่ปรากฏในรายงานการค้ามนุษย์ ปี 2557 ประกอบด้วย ทั้งนี้ จะได้ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องต่อไป

1.1.6 การบูรณาการในเชิงนโยบายและการขับเคลื่อน รวมทั้งมิติการทำงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การค้ามนุษย์ แรงงานบังคับ แรงงานเด็ก แรงงานต่างด้าว และการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU) โดยนายกรัฐมนตรีได้เป็นประธานการประชุม เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2557 และวันที่ 7 มกราคม 2558 ณ ทำเนียบรัฐบาล และเพื่อให้การแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงได้สั่งการให้แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์และการทำประมงผิดกฎหมาย โดยรับเป็นประธานกรรมการด้วยตนเอง คณะกรรมการฯ ประกอบด้วย รองนายกรัฐมนตรี 5 ท่าน รัฐมนตรี/ผู้บริหารกระทรวงที่เกี่ยวข้อง 10 กระทรวง ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และผู้บัญชาการทหารทั้ง 3 เหล่าทัพ

นอกจากนี้ ให้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าว 5 คณะ ประกอบด้วย 1) คณะอนุกรรมการปราบปรามการค้ามนุษย์ มีรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) เป็นประธาน 2) คณะอนุกรรมการด้านสตรีในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นประธาน 3) คณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาการใช้แรงงานเด็ก แรงงานบังคับ และแรงงานต่างด้าว มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน เป็นประธาน 4) คณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน และ 5) คณะอนุกรรมการด้านประชาสัมพันธ์และกฎหมายที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เป็นประธาน โดยกำหนดให้คณะกรรมการทั้ง 5 คณะ จัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการแก้ไขปัญหา แผนงาน กรอบระยะเวลาดำเนินงาน พร้อมหน่วยงานรับผิดชอบ และให้ดำเนินการควบคู่กับคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ทั้งนี้ กำหนดให้จัดประชุมอย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

1.2 ระบบติดตามการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

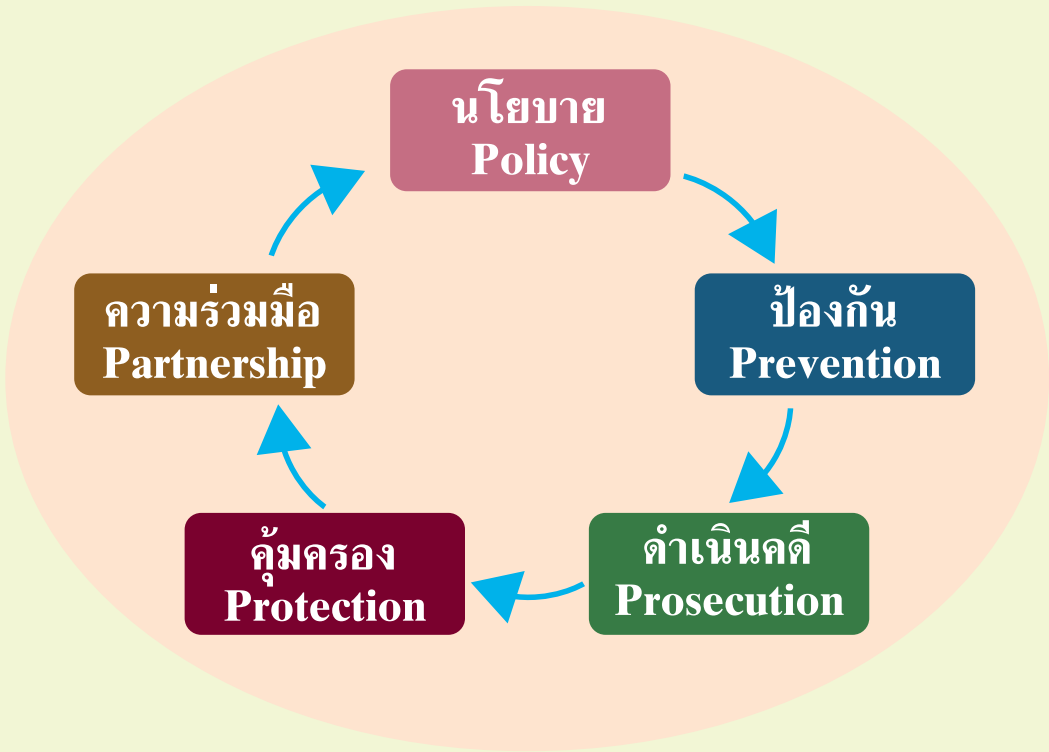
1.2.1 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หรือ War Room โดยจัดประชุมเป็นประจำทุกวัน เพื่อจะได้บัญชาการ สั่งการ และประสานการปฏิบัติ ในการป้องกันและแก้ปัญหาด้านสังคม ด้วยความรวดเร็ว รอบด้าน และทันท่วงที ซึ่งปัญหาการค้ามนุษย์เป็นนโยบายเร่งด่วนลำดับแรกของรัฐมนตรีฯ ที่กำหนดให้เป็น

ประเด็นที่ใช้ในการติดตามการดำเนินงานเป็นประจำทุกวัน นอกจากนี้ ยังได้ติดตามผลการดำเนินคดี โดยการประสานการทำงานร่วมกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอย่างต่อเนื่อง และใกล้ชิด ทั้งในส่วนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกรมสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อขยายผลการดำเนินคดีให้ถึงผู้มีอิทธิพล/ตัวการใหญ่ นอกจากนี้ รัฐมนตรีฯ ได้เชิญผู้แทนองค์กรเอกชนและองค์กรระหว่างประเทศ พบปะหารือหลายครั้ง เพื่อรับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และปัญหาอุปสรรคในการทำงานร่วมกับภาครัฐ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่ตรงเป้าหมายยิ่งขึ้น

1.2.2 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้จัดระบบงานการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ให้เป็นระบบมากขึ้น มีข้อมูลที่ทันสมัย รวดเร็ว และทันการณ์ต่อการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น โดยกำหนดให้มีการประชุมกลไกการทำงานทั้งในระดับชาติและระดับจังหวัด โดยในระดับจังหวัด ได้ขอความร่วมมือทุกจังหวัดจัดประชุมคณะอนุกรรมการศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัดเป็นประจำทุกเดือน ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน เพื่อจังหวัดจะได้นำข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ/ผลการดำเนินงานไปสู่การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาาร่วมกันในระดับจังหวัด ทั้งเรื่องการดำเนินคดีและบังคับใช้กฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งคดีที่มีความซับซ้อน คดีที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมข้ามชาติ คดีที่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง และคดีที่ต้องการการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับนโยบาย การป้องกัน และคุ้มครองช่วยเหลือควบคู่กันไปในทุกมาตรการ และสอดคล้องกับสถานการณ์การค้ามนุษย์ในพื้นที่ ซึ่งปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้จัดประชุมผ่านระบบวิดีโอทัศน์ทางไกล เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2557 เพื่อซักซ้อมแนวทางการดำเนินงานกับทุกจังหวัดให้เข้าใจไปในทิศทางเดียวกันแล้ว

1.2.3 เพื่อให้การขับเคลื่อนและบูรณาการการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทยมีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้ประชุมหารือและเห็นชอบร่วมกัน กำหนดผู้รับผิดชอบซึ่งเป็นผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงาน ทำหน้าที่เป็นเจ้าภาพหลักขับเคลื่อนและบูรณาการการดำเนินงาน โดยยึดหลักมาตรฐานสากล ที่เรียกว่า “5P” ดังนี้

1.2.3.1 ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รับผิดชอบด้านนโยบาย และการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และรับผิดชอบภาพรวม ในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

1.2.3.2 ปลัดกระทรวงยุติธรรม รับผิดชอบด้านการดำเนินคดีและการบังคับใช้กฎหมาย

1.2.3.3 อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ รับผิดชอบด้านการคุ้มครองช่วยเหลือ

1.2.3.4 รองปลัดกระทรวงแรงงาน รับผิดชอบด้านการป้องกัน

1.2.3.5 อธิบดีกรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้ รับผิดชอบด้านความร่วมมือกับทุกภาคส่วน และความร่วมมือระหว่างประเทศ

1.3 การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่..) พ.ศ. เพื่อเสนอให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาต่อไป โดยมีสาระสำคัญ สรุปได้ดังนี้

1.3.1 ให้การคุ้มครองผู้แจ้งเหตุการค้ามนุษย์ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนผู้พบเห็นเหตุการค้ามนุษย์ แจ้งข้อมูลต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้ดำเนินคดีหรือช่วยเหลือผู้เสียหาย และเป็นหลักประกันแก่ผู้แจ้งว่าจะไม่ถูกดำเนินคดี หากภายหลังปรากฏว่าไม่ใช้การค้ามนุษย์ ขณะเดียวกันก็ให้การคุ้มครองพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริตและเที่ยงธรรม

1.3.2 กำหนดให้ทรัพย์สินที่รับได้จากการกระทำความผิดค้ามนุษย์ ซึ่งเป็นความผิดมูลฐาน ตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ให้นำสิ่งหนึ่งมาชดใช้เป็นค่าสินไหมทดแทนให้กับผู้เสียหาย และหากยังมีเหลือให้นำเข้ากองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

1.3.3 เพิ่มอำนาจทางปกครองให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายในการเข้าไปตรวจตรา และหากพบการกระทำความผิดค้ามนุษย์ แต่ไม่สามารถชี้แจงหรือพิสูจน์ได้ว่าไม่ได้กระทำความผิดค้ามนุษย์ ให้ปิดสถานประกอบกิจการ โรงงาน อาคาร หรือสั่งห้ามใช้เรือ และยานพาหนะเป็นการชั่วคราว

1.3.4 เพิ่มบทลงโทษสูงขึ้นกรณีที่ทำให้ผู้เสียหายได้รับบาดเจ็บสาหัส หรือถึงแก่ความตาย และเพิ่มโทษปรับให้สูงขึ้นเพราะการค้ามนุษย์มีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจสูง เพื่อยับยั้งและลดแรงจูงใจในการค้ามนุษย์

1.3.5 นอกจากนี้ ได้มีการแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบที่สำคัญเพื่อใช้ในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น

1.3.5.1 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. 2490 และผ่านการพิจารณาจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2558

1.3.5.2 กระทรวงแรงงานออกกฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานในงานเกษตรกรรม พ.ศ. 2557 กฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานในงานประมงทะเล พ.ศ. 2557 ประกาศกรมการจัดหางาน เรื่อง ปรับลดอัตราค่าธรรมเนียมขอออกใบอนุญาตทำงาน พ.ศ. 2557

1.3.5.3 กระทรวงมหาดไทยได้เสนอคณะรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบลดอัตราค่าธรรมเนียมการตรวจลงตรา เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2557

1.3.5.4 กระทรวงคมนาคมออกระเบียบกรมเจ้าท่าว่าด้วยหลักเกณฑ์การอนุญาตการทำงานบนเรือประมงตั้งแต่ 30 ตันกรอสขึ้นไป พ.ศ. 2557

1.4 การปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

1.4.1 คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้กำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพตติมิชอบ โดยให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐกำหนดมาตรการหรือแนวทางการป้องกัน และแก้ไขปัญหาในหน่วยงาน โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบและเฝ้าระวัง ในกรณีที่มีการกล่าวหาหรือพบเหตุอันควรสงสัยว่าข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการหรือเกี่ยวข้อง ให้บังคับใช้มาตรการทางวินัย มาตรการทางปกครอง และมาตรการทางกฎหมายอย่างเฉียบขาดและรวดเร็ว กรณีที่หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้บังคับบัญชาปล่อยปละละเลยให้มีการทุจริตประพตติมิชอบ ให้ถือเป็นความผิดวินัยหรือความผิดทางอาญา

นอกจากนี้ ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยประสานความร่วมมือกับประชาชนและส่วนราชการ เพื่อเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนทุกระดับตระหนักถึงผลกระทบจากการทุจริต และให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมทั้งได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำแนวทางและมาตรการเพื่อเสริมสร้างและประสานความร่วมมือในการป้องกันและจัดการทุจริตและประพตติมิชอบระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง และติดตามการดำเนินงาน เป็นต้น

1.4.2 คณะรักษาความสงบแห่งชาติให้ความสำคัญกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน โดยเพิ่มวงเงินให้กับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่ประสบปัญหาบุคลากรไม่เพียงพอในการดำเนินการกับคดีความต่าง ๆ ที่ค้างค้ำอยู่เป็นจำนวนมาก โดยได้อนุมัติอัตราค่าจ้างเพิ่มมากกว่า 700 อัตรา เป็นงบประมาณเพิ่มขึ้นกว่า 300 ล้านบาท

1.4.3 นายกรัฐมนตรีได้จัดตั้งศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติขึ้นภายในสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ โดยให้มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นประธาน ทำหน้าที่กำหนดแนวทางและแผนการปฏิบัติในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพตติมิชอบ ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ให้เห็นผลเป็นรูปธรรม รับเรื่องร้องเรียนจากประชาชนเกี่ยวกับการทุจริตประพตติมิชอบ ตรวจสอบข้อเท็จจริง ติดตาม และกำกับดูแล เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและความไม่เป็นธรรมโดยเร็ว

1.4.4 ช่องทางการรับแจ้งการทุจริตคอร์รัปชัน

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้จัดงานเวทีสื่อสารสาธารณะเพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานของประเทศไทย ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ องค์กรเอกชน สหประชาชาติ องค์กรระหว่างประเทศ สถานทูตต่างประเทศประจำประเทศไทย ได้รับทราบและรับฟังความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของทุกภาคส่วน ซึ่งในงานดังกล่าว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้เปิดช่องทางรับแจ้งเรื่องราวร้องทุกข์ ข้อมูลเชิงลับ และเบาะแสการทุจริตคอร์รัปชัน หรือการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ำนุษย์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เนื่องจากที่ผ่านมายังมีข้อจำกัดในทางปฏิบัติ คือ ไม่มีพยานหลักฐาน หรือข้อเท็จจริงที่จะนำไปสู่การดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ดังกล่าวได้ แม้ว่าจะได้ร้องขอไปยังองค์กร/ต่างประเทศ/สื่อมวลชนที่ถูกกล่าวอ้าง ดังนั้น เพื่อให้เกิดความโปร่งใส และเกิดความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จึงได้เปิดช่องทางรับแจ้งการทุจริตคอร์รัปชันเพิ่มเติมสำหรับการค้ำนุษย์เป็นการเฉพาะ และได้ขอให้ทุกจังหวัดประชาสัมพันธ์ด้วยแล้ว โดยมี 3 ช่องทางดังนี้

- 1.4.4.1 e-mail : tiptops.office@gmail.com (ทีป ทุ พีเอส)
- 1.4.4.2 โทรศัพท์ : 0 2281 0153 หรือ
- 1.4.4.3 เข้าพบปลัดกระทรวงฯ ด้วยตนเอง

เมื่อกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้รับแจ้งเรื่องการทุจริตคอร์รัปชัน จะนำเสนอให้คณะกรรมการระดับชาติตามกฎหมาย และแจ้งให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องตรวจสอบและดำเนินการเอาผิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ำนุษย์

1.5 งบประมาณเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ำนุษย์

1.5.1 รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินโครงการ/กิจกรรม ตามแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ำนุษย์ ประจำปีงบประมาณ 2557 รวม 210,765,200 บาท (ไม่รวมงบบุคลากร) และในส่วนของกองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ำนุษย์ ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณสำหรับหน่วยงานในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทั้งภาครัฐและองค์กรเอกชน (เช่น มูลนิธิกระจกเงา มูลนิธิสยาม-แคร์ มูลนิธิพัฒนาสตรีลำปาง) จำนวน 17 โครงการ รวม 5,564,949 บาท ได้แก่ โครงการเพื่อรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชากรกลุ่มเสี่ยง เพิ่มประสิทธิภาพในการปราบปรามการค้ำนุษย์ เป็นต้น

1.5.2 เพื่อเป็นการเตรียมการรองรับข้อท้าทาย ปัญหาอุปสรรค และบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รัฐบาลจึงได้จัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณ 2558 เพิ่มขึ้นเป็น 1,406,101,126 บาท จำแนกเป็น 1) งบบุคลากร จำนวน 913,679,666 บาท 2) งบกองทุนเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ จำนวน 62,500,000 บาท และ 3) งบดำเนินโครงการ/กิจกรรม จำนวน 488,272,460 บาท ประกอบด้วย การส่งเสริมศักยภาพของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินคดีและบังคับใช้กฎหมาย การเพิ่มประสิทธิภาพในการคัดแยกผู้เสียหาย สืบสวนสอบสวน ขยายผล ปราบปรามและจับกุมขบวนการค้ามนุษย์ การพัฒนาระบบและศักยภาพของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองช่วยเหลือผู้เสียหาย การช่วยเหลือทางด้านกฎหมายและด้านสังคมแก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ การรณรงค์และประชาสัมพันธ์ภัยของการค้ามนุษย์ผ่านสื่อมวลชนทุกแขนง การเสริมสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังการค้ามนุษย์ การตรวจตราสถานประกอบกิจการ/โรงงาน/เรือประมง การส่งเสริมความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

1.6 ระบบฐานข้อมูลการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของไทย

ภายหลังจากการออกแบบระบบฐานข้อมูลและแบบบันทึกข้อมูลการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยระบบฐานข้อมูลหลัก 2 ส่วน คือ ฐานข้อมูลการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดค้ามนุษย์ และฐานข้อมูลของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ในปี 2557 ได้ดำเนินการ ดังนี้

1.6.1 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อฝึกปฏิบัติบันทึกข้อมูลเข้าระบบฐานข้อมูล จำนวน 2 ครั้ง ได้แก่

1.6.1.1 ด้านการคุ้มครองผู้เสียหาย เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2557 ผู้เข้ารับการอบรมประกอบด้วย นักสังคมสงเคราะห์และเจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลของหน่วยงานหลักในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่ทำหน้าที่คุ้มครองช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

1.6.1.2 ด้านการดำเนินคดี เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2557 ผู้เข้ารับการอบรม ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ในสังกัดกองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์

1.6.2 ขณะนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจ นักสังคมสงเคราะห์ และเจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล อยู่ระหว่างบันทึกข้อมูลการดำเนินคดีและการคุ้มครองช่วยเหลือผู้เสียหาย ที่เกิดในระหว่างปี 2555-2557 เข้าระบบฐานข้อมูลดังกล่าว เพื่อนำไปออกแบบการวิเคราะห์และประมวลผลจากข้อมูลที่น่าเข้าสู่ระบบต่อไป

2. ด้านการดำเนินคดีและการบังคับใช้กฎหมาย

2.1 การบังคับใช้กฎหมายในกระบวนการยุติธรรม

ประเทศไทยได้มีการปรับกลยุทธ์ในการดำเนินคดี เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์การค้ามนุษย์ โดยหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายได้กำหนดยุทธศาสตร์การปฏิบัติงานแบบบูรณาการ มุ่งเน้นให้มีทีมงานคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ และเพิ่มความพยายามในการสืบสวน ขยายผลเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดให้ครบชบวนการตั้งแต่กลุ่มนายหน้า ผู้นำพา ผู้รับ ผู้ควบคุม ผู้ค้า รวมตลอดถึงผู้ใช้บริการหรือลูกค้า และให้มีการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดให้ครบทุกตัวบทกฎหมาย โดยเฉพาะการดำเนินการยึดทรัพย์ผู้กระทำผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 รวมทั้งนำมาตรการทางด้านภาษีมาบังคับใช้กับโรงงาน สถานบริการ สถานประกอบการ รวมทั้งนิติบุคคลและบุคคลที่เกี่ยวข้องที่เป็นนายทุนอยู่เบื้องหลัง สนับสนุนหรือมีส่วนร่วมในการกระทำผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ซึ่งอาจจะยังไม่มีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ประมวลกฎหมายอาญา หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องได้ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการกดดันและลดแรงจูงใจที่สนับสนุนการกระทำผิด

ในปี 2557 หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายได้บูรณาการความร่วมมือในการทำงานเชิงป้องกัน โดยใช้อำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ตามกฎหมายเพื่อป้องกัน ตัดโอกาสและลดแรงจูงใจในการกระทำความผิด เช่น ทีมบูรณาการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในแรงงานประมง ได้กำหนดให้กรมประมงตรวจสอบใบอนุญาตหรืออาชญาบัตรในการประกอบอาชีพประมง กรมเจ้าท่าตรวจสอบการจดทะเบียนและการอนุญาตใช้เรือ กรมการจัดหางานตรวจสอบการทำงานและใบอนุญาตให้ทำงานของแรงงานต่างด้าว และสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองตรวจสอบหลักฐานการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร เป็นต้น

ในด้านการป้องกันการตกเป็นเหยื่อเสียหายในภาคประมง ได้มีการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวที่ทำงานในเรือประมงซึ่งเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ จำนวน 51,632 ราย ขึ้นทะเบียนเรือประมงจำนวน 6,766 ลำ และออกตรวจการทำงานบนเรือประมงในพื้นที่เสี่ยง 22 จังหวัดติดชายทะเล

- ตรวจเรือประมงจำนวน 652 ลำ มีแรงงานต่างด้าวที่ผ่านการตรวจ 9,250 คน
- ตรวจสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับกิจการประมงทะเล 569 แห่ง มีแรงงานที่ผ่านการตรวจ 32,396 คน

สำหรับการป้องกันการค้ามนุษย์ในรูปแบบของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศได้ตรวจสอบสถานบริการที่เป็นกลุ่มเสี่ยง จำนวน 8,307 แห่ง และดำเนินการจับกุมในข้อหาต่างๆ 4,600 ราย ผู้ต้องหา 4,023 คน

การป้องกันการค้ามนุษย์ในรูปแบบของการแสวงหาประโยชน์จากการนำคนมาขอตาน ได้มีการช่วยเหลือขอตานจากสถานที่ต่างๆ ทั่วประเทศ เพื่อนำเข้าสู่กระบวนการคุ้มครองของรัฐ จำนวน 509 คน โดยแยกเป็นคนไทย 190 คน คนต่างด้าว 309 คน เพื่อไม่ให้กลุ่มบุคคลดังกล่าวตกอยู่ในกลุ่มเสี่ยงของการค้ามนุษย์

ในด้านการตรวจสถานที่ประกอบการอื่นๆ เช่น การตรวจโรงงาน สถานประกอบการ และสถานที่เสี่ยง เพื่อเป็นการป้องปราม จำนวน 2,515 แห่ง รวม 42,563 ครั้ง โดยมีแรงงานที่ผ่านการตรวจ 47,077 คน ในจำนวนนี้เป็นแรงงานต่างด้าว 27,244 คน และแรงงานไทย 19,833 คน

จากการดำเนินมาตรการเชิงรุกโดยเฉพาะการจัดทีมบูรณาการออกตรวจสถานที่เสี่ยง การระดมवादล้างอาชญากรรมและจับกุมผู้กระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์อย่างจริงจังต่อเนื่องข้างต้น เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้การกระทำผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์มีแนวโน้มลดลงอย่างมีนัยสำคัญ สามารถควบคุมและลดอัตราการขยายตัวของคดีค้ามนุษย์ได้ในระดับที่น่าพอใจ โดยเฉพาะการแสวงหาประโยชน์ทางเพศมีอัตราการเกิดลดลง 57.31% การบังคับใช้แรงงานลดลง 41.25% และการนำคนมาขอตานลดลง 85.14%

มีคดีที่เริ่มสอบสวน โดยพนักงานสอบสวนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ และพนักงานอัยการ รวมทั้งสิ้น 280 คดี จำแนกเป็นคดีแสวงหาประโยชน์ทางเพศ 222 คดี แรงงาน 47 คดี และนำคนมาขอตาน 11 คดี จากข้อเท็จจริงในเชิงสถิติ จำนวนคดีที่สอบสวนย้อนหลัง 5 ปี ปรากฏตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1

สถิติคดีที่เริ่มสอบสวน					
ปี พ.ศ.	จำนวนคดี	ร้อยละที่เพิ่ม/ลด	รูปแบบการแสวงหาประโยชน์		
			เพศ	แรงงาน	ขอตาน
2553	81	-21.4	65	12	4
2554	97	+19.8	74	19	4
2555	306	+215.5	226	44	36
2556	674	+120.2	520	80	74
2557	280	-27.46	222	47	11

หมายเหตุ ในปี 2551 มีคดีที่เริ่มสอบสวน จำนวน 35 คดี ในปี 2552 มีคดีที่เริ่มสอบสวน จำนวน 103 คดี

2.2 การดำเนินคดีและการพิพากษาลงโทษ

2.2.1 การดำเนินคดี

สำนักงานอัยการสูงสุดได้เพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย โดยจัดตั้งสำนักงานการสอบสวนเพื่อเข้าร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและกรมสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินคดีค้ามนุษย์

สำหรับคดีค้ามนุษย์ที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมในชั้นพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ และศาล ได้มีการประสานความร่วมมือระหว่างทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม โดยจัดประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการดำเนินคดีด้านการค้ามนุษย์ เป็นประจำทุกเดือน เพื่อเร่งรัดและเพิ่มประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนคดี ทำให้สามารถลงโทษผู้กระทำผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ เฉพาะบริบทของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ได้ในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น โดยคดีตั้งแต่ปี 2551-2557 พนักงานสอบสวนรับแจ้งความร้องทุกข์ จำนวน 1,576 คดี พนักงานอัยการได้เห็นชอบและสั่งฟ้องต่อศาลไปแล้ว จำนวน 725 คดี หรือคิดเป็นร้อยละ 46 ของคดีที่รับแจ้ง รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2

สถิติการฟ้องคดีต่อศาล									
ปี พ.ศ.	จำนวนคดี	ร้อยละที่เพิ่ม/ลด	จำนวนจำเลย	รูปแบบการแสวงหาประโยชน์					
				เพศ		แรงงาน		ชอทาน	
				คดี	คน	คดี	คน	คดี	คน
2553	57	+50.0	126	42	85	14	40	1	1
2554	59	+3.5	128	45	89	10	30	4	9
2555	56	-5.1	93	46	72	9	20	1	1
2556	386	+589.3	483	298	374	37	53	51	56
2557	115	-70.21	155	102	128	7	21	6	6

หมายเหตุ ปี 2551 มีคดีที่พนักงานอัยการฟ้องต่อศาล จำนวน 14 คดี ปี 2552 จำนวน 38 คดี

2.2.2 ข้อมูลการพิพากษาลงโทษของศาลถึงที่สุด

ปัจจุบันสำนักงานศาลยุติธรรมได้มีการจัดเก็บรวบรวมและประมวลผลข้อมูลคดีความผิดต่อพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ในปี 2557 มีจำเลย 104 คน ถูกศาลพิพากษาในความผิดฐานค้ามนุษย์ โดยจำนวน 40 คน ถูกศาลพิพากษาลงโทษ จำคุก 3 ปี แต่ไม่ถึง 5 ปี จำนวน 11 คน ถูกศาลพิพากษาลงโทษ จำคุก 5 ปี แต่ไม่ถึง 7 ปี ทั้งนี้ ในปี 2553-2557 มีจำเลยที่ถูกศาลพิพากษาและลงโทษจำนวน 490 คน ในจำนวนดังกล่าว มีจำเลยที่ถูกศาลพิพากษาลงโทษจำคุกตั้งแต่ 3 ปี ขึ้นไป จำนวน 316 คน คิดเป็นร้อยละ 64.48 ของจำนวนจำเลยที่ถูกศาลพิพากษา ปราบปรามรายละเอียดตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3

สถิติการพิพากษาลงโทษของศาลถึงที่สุด					
บทลงโทษ	จำนวนจำเลยที่ถูกศาลพิพากษา (คน)				
	ปี 2553	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557
จำคุกน้อยกว่า 6 เดือน	4	-	3	18	5
จำคุก 6 เดือน - ไม่ถึง 12 เดือน	0	-	-	18	4
จำคุก 1 ปี - ไม่ถึง 2 ปี	2	5	2	23	6
จำคุก 2 ปี - ไม่ถึง 3 ปี	13	12	-	35	18
จำคุก 3 ปี - ไม่ถึง 5 ปี	13	9	12	77	40
จำคุก 5 ปี - ไม่ถึง 7 ปี	9	12	14	30	11
จำคุก 7 ปี - ไม่ถึง 10 ปี	5	4	4	12	9
จำคุก 10 ปี - ไม่ถึง 15 ปี	-	3	12	3	10
จำคุก 15 ปี - ไม่ถึง 20 ปี	-	4	-	1	-
จำคุก 20 ปี - ไม่ถึง 30 ปี	-	2	-	9	1

สถิติการพิพากษาลงโทษของศาลถึงที่สุด					
บทลงโทษ	จำนวนจำเลยที่ถูกศาลพิพากษา (คน)				
	ปี 2553	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557
จำคุก 30 ปีขึ้นไป	-	4	2	4	-
รวมจำเลยที่ถูกศาลพิพากษา	46	55	49	225	104
ร้อยละที่เพิ่ม/ลด	+15	+19.6	-10.9	+359.2	-46.22

หมายเหตุ ในปี 2551 มีจำนวนจำเลยที่ถูกศาลพิพากษา 2 คน ปี 2552 จำนวน 40 คน

2.3 สถานการณ์ค้ามนุษย์

ประเทศไทยยังคงมีสถานะเป็นประเทศต้นทาง ปลายทาง และทางผ่านของการค้ามนุษย์ ในปี 2557 มีผู้เสียหายคดีค้ามนุษย์ รวมทั้งสิ้น 595 คน เป็นชาย 215 คน หญิง 380 คน หากแยกจำนวนตามสัญชาติจะพบว่าผู้เสียหายเป็นคนไทย 274 คน ลาว 108 คน เมียนมา 83 คน กัมพูชา 29 คน และอื่นๆ 101 คน ผู้เสียหายที่เป็นชาวเมียนมาส่วนใหญ่จะเป็นคนมีภูมิลำเนาที่เมืองเชียงตุง เมืองพะอาน ย่างกุ้ง เมียวดี พะโค ทวาย มะริด เกาะสอง มะยิดจิงนา ลาเลี้ยว มัณฑะเลย์ ตองจี และมะละแหม่ง โดยเดินทางเข้ามาทางจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ตาก และกาญจนบุรี ส่วนผู้เสียหายที่เป็นคนลาวส่วนใหญ่จะเป็นคนที่มีภูมิลำเนาในแขวงสะหวันเขต จำปาสัก ไชยะบุรี สาละวิน กำแพงเวียงจันทน์ และคำม่วน โดยจะเดินทางเข้ามาทางจังหวัดอุบลราชธานี หนองคาย มุกดาหาร เลย สำหรับชาวกัมพูชาส่วนใหญ่จะเป็นคนมีภูมิลำเนาที่เมืองกระดาน เกาะกง พระตะบอง เสียมราฐ กัมปงจาม ปอยเปต สะกาโก บันเตียเมียนเจย ทะมอญ ไกล พนมเปญ ใจอูย และอุดรมีชัย โดยจะเดินทางเข้ามาทางจังหวัดสุรินทร์ สระแก้ว และตราด ส่วนใหญ่จะถูกหลอกลวง โดยนายหน้าที่ไม่รู้จักกันมาก่อน และเข้าไปติดต่อกับลักษณะชักชวนให้เข้ามาทำงานในประเทศไทย ถูกนำไปแสวงหาประโยชน์รูปแบบต่างๆ จากการสอบสวนขยายผล สามารถจำแนกประเภทที่คนต่างด้าวตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในประเทศไทยได้ดังนี้ คนลาวส่วนใหญ่จะถูกแสวงหาประโยชน์จากการให้บริการทางเพศ คนกัมพูชาส่วนใหญ่จะถูกแสวงหาประโยชน์จากการใช้แรงงานในภาคอุตสาหกรรมและโรงงาน คนเมียนมาส่วนใหญ่จะถูกแสวงหาประโยชน์จากการใช้แรงงานในภาคประมง และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ส่วนคนไทยจะถูกแสวงหาประโยชน์จากการบริการทางเพศเกือบทั้งหมดสำหรับผู้เสียหายชาวไทย ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากกว่าภาคอื่น มีปลายทางที่จังหวัดชลบุรี รองลงมา คือ สมุทรปราการ สมุทรสาคร และกรุงเทพฯ

การค้ามนุษย์ในรูปแบบการแสวงหาประโยชน์จากทางเพศ มีจำนวน 222 คดี พฤติการณ์ทางคดีมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น ผู้เสียหายส่วนใหญ่ยังคงเป็นหญิงไทยและหญิงลาวอายุต่ำกว่า 18 ปี ในกรณีของหญิงลาว พบว่ามีการใช้หนังสือเดินทางและเอกสารประจำตัวแสดงข้อมูลอายุเกินกว่า 18 ปี เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่รัฐ เนื่องจากภายใต้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 นั้น บุคคลอายุเกินกว่า 18 ปี ที่สมัครใจมาค้าประเวณี จะไม่ตกเป็นผู้เสียหายตามองค์ประกอบความผิดฐานการค้ามนุษย์ เว้นแต่จะตกอยู่ภายใต้การบังคับ ช่มชู้ หลอกลวง โดยนักค้ามนุษย์ นอกจากนี้ เจ้าของสถานบริการทางเพศต่างๆ พบว่ามีการเปิดสถานบริการในลักษณะอื่นๆ บังหน้า เช่น ร้านคาราโอเกะขนาดเล็ก ร้านนวดแผนโบราณ ร้านนวดสปา โดยมีการแอบแฝงขายบริการทางเพศ ในลักษณะที่ให้พนักงานนำลูกค้าไปใช้บริการทางเพศนอกสถานบริการแล้วให้ชำระค่าบริการทางเพศโดยตรงแก่พนักงาน จากนั้นจึงนำเงินค่าขายบริการทางเพศมาแบ่งให้แก่เจ้าของสถานบริการในภายหลัง

การค้ำหนุนในรูปแบบการแสวงหาประโยชน์จากการบังคับใช้แรงงานมีจำนวน 47 คดี เป็นคดีค้ำหนุนโดยการบังคับใช้แรงงานในเรือประมงจำนวน 11 คดี ผู้เสียหายส่วนใหญ่เป็นชาวเมียนมา อายุเกินกว่า 18 ปี จากการสอบสวนโดยมากพบว่าในการทำประมงเจ้าของเรือมักทำสัญญาให้ได้กึ่งเช่าเรือ เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกดำเนินคดีทางอาญา เนื่องจากการทำประมงโดยมากไม่ได้จ้างแรงงานต่างด้าวโดยถูกต้องตามกฎหมาย ไม่มีการดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการแจ้งเรือออก-เข้าท่า การแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับเรือ ผู้โดยสาร และลูกเรือในการออกเรือ และเหตุส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากการทำประมงนอกน่านน้ำไทย ดังนั้น เมื่อมีกรณี การบังคับใช้แรงงานบนเรือประมง จึงยากต่อการพิสูจน์ว่ามีผู้ใดอยู่บนเรือลำเกิดเหตุและในการรับแจ้งให้ช่วยเหลือ แรงงานต่างด้าวที่ถูกบังคับใช้แรงงานในเรือประมงในหลายกรณีนั้น เมื่อเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการช่วยเหลือและ คัดแยกผู้เสียหายตามขั้นตอนแล้ว พบว่าไม่ได้ถูกบังคับใช้แรงงานแต่อย่างใด โดยพบว่าแรงงานทนต่อสภาพการทำงาน บนเรือประมงซึ่งต้องเจอกับสภาพคลื่นลมในทะเลไม่ไหว

การค้ำหนุนรูปแบบการนำคนมาขอตาน มีจำนวน 11 คดี ผู้เสียหายส่วนใหญ่เป็น เด็กชายชาวกัมพูชาที่อายุต่ำกว่า 15 ปี เดินทางเข้ามาในประเทศไทยโดยผิดกฎหมายพร้อมกับบิดามารดา หรือญาติพี่น้อง และถูกบิดามารดาหรือบุคคลอื่นๆ ที่รู้จักกันในภายหลังในประเทศไทยชักจูงแนะนำให้ไปขอตาน บริเวณสถานที่ต่างๆ โดยมีการแสวงหาประโยชน์จากการขอตานดังกล่าวด้วย เหตุที่ทำให้สถิติคดีลดลงเนื่องจากการ แก้ไขปัญหาขอตานอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด และในการตรวจสอบหลายครั้งพบว่า เป็นเพียงการขอตาน เพื่อการยังชีพ ไม่มีการกระทำในลักษณะของการแสวงหาประโยชน์ หรือใช้กำลังบังคับ ชูเชื้อให้ขอตานแต่อย่างใด

2.4 มาตรการและความเข้มข้นในการบังคับใช้กฎหมาย

2.4.1 การปล่อยตัวชั่วคราว

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม มีนโยบายที่ชัดเจนว่ากรณีการพิจารณา ปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาคดีที่เกี่ยวข้องกับการค้ำหนุน ให้พิจารณาถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นหากมีการปล่อยตัวชั่วคราว เช่น มีพฤติการณ์ที่จะหลบหนี การเข้าไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานต่างๆ การเข้าไปข่มขู่ผู้เสียหาย หรือพยานที่เกี่ยวข้อง ในคดี ซึ่งหากพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่ควรให้มีการปล่อยตัวชั่วคราว ให้เสนอความเห็นในการคัดค้านการปล่อยตัว ชั่วคราวเพื่อนำเสนอต่อศาลยุติธรรม เป็นข้อมูลประกอบในการพิจารณาให้ประกันตัวชั่วคราวในชั้นศาลต่อไป

กรณีศาลมีการพิจารณาอนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราว สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติดังนี้

(1) ประสานรับทราบข้อมูลการปล่อยตัวชั่วคราวจากศาล แล้วส่งรายชื่อให้กับสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เพื่อบันทึกเป็นข้อมูลบุคคลเฝ้าระวังไม่ให้มีการเดินทางออกนอกประเทศ

(2) กรณีเป็นบุคคลต่างด้าว ให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองพิจารณาเพิกถอนสิทธิการให้อยู่ในราชอาณาจักร และนำตัวมาควบคุมตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ต่อไป

2.4.2 ความร่วมมือระหว่างประเทศในการดำเนินคดี

(1) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้แต่งตั้งผู้ช่วยทูตฝ่ายตำรวจประจำสถานเอกอัครราชทูตไทย ในประเทศเมียนมา กัมพูชา และจีน (ยูนนาน) โดยได้คัดเลือกข้าราชการตำรวจระดับผู้กำกับที่สามารถผ่านการทดสอบตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เมื่อผ่านการทดสอบแล้วจะได้รับการแต่งตั้งเป็นรองผู้บังคับการเพื่อบรรจุลงตำแหน่งผู้ช่วยทูตฝ่ายตำรวจทั้งสามประเทศดังกล่าว โดยก่อนการเข้าไปดำรงตำแหน่งได้มีการฝึกอบรมเพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์ด้านยาเสพติด การค้ามนุษย์ และอาชญากรรมข้ามชาติ ของแต่ละประเทศที่จะไปดำรงตำแหน่ง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในปัญหาและประสานการปฏิบัติกับเจ้าหน้าที่ และองค์กรเอกชนของประเทศนั้นๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่และให้มีผลการปฏิบัติมากยิ่งขึ้น

(2) สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ทำความตกลงกับ UNODC จัดทำโครงการ PATROL โดยได้จัดตั้งศูนย์ประสานงานชายแดน ระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา ลาว และเมียนมา เพื่อประสานการปฏิบัติและเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ โดยใช้ระบบบริหารจัดการคดี และข่าวกรองเข้ามาเป็นตัวช่วยในการวิเคราะห์เครือข่ายอาชญากรรมที่เกิดขึ้นระหว่างประเทศ โดยมีจุดประสานงานดังนี้

ไทย - เมียนมา

- ด้านตรวจคนเข้าเมืองปากน้ำระนอง
- ด้านตรวจคนเข้าเมืองแม่สอด
- ด้านตรวจคนเข้าเมืองแม่สาย

ไทย - ลาว

- ด้านตรวจคนเข้าเมืองเชียงแสน
- ด้านตรวจคนเข้าเมืองเชียงของ
- ด้านตรวจคนเข้าเมืองช่องเม็ก
- ด้านตรวจคนเข้าเมืองเขมราฐ

ไทย - กัมพูชา

- จุดตรวจถาวรบ้านฝักกาด
- จุดตรวจบ้านแหลม
- จุดตรวจถาวรบ้านคลองลึก
- จุดตรวจบ้านหาดเล็ก

2.4.3 การส่งผู้ร้ายข้ามแดน

กองการต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะเป็นหน่วยงานหลักในการประสานเบื้องต้นเพื่อรวบรวมเอกสารและพยานหลักฐานส่งให้อัยการสูงสุด ผู้ประสานงานกลางในการดำเนินการขอตัวหรือส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดน

2.4.4 ความร่วมมือทวิภาคีด้านการดำเนินคดี

ไทย กับ เมียนมา

ความสัมพันธ์และการประสานงานระหว่างหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายของเมียนมาและไทยเป็นไปด้วยดีตลอดมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประสานงานกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ นอกจากนี้ ได้มีการประชุมความร่วมมือเกี่ยวกับคดีข้ามพรมแดน ระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจเมียนมากับเจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ และหน่วยงานอื่นๆ ของไทย ที่จังหวัดสมุทรสงคราม ระหว่างวันที่ 19-21 มีนาคม 2557 โดยได้มีการแลกเปลี่ยนด้านการดำเนินคดี เช่น คดีข้ามพรมแดนในเรือประมง ที่อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง และได้หารือถึงแนวทางปฏิบัติในการนำผู้เสียหายเดินทางกลับมาเบิกความในศาลประเทศที่เกิดเหตุ รวมถึงปัญหาแรงงานประมงของไทยและเมียนมาที่ถูกนำไปบังคับใช้แรงงานในประเทศอินโดนีเซีย

นอกจากนี้ ยังได้จัดประชุมระหว่างหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมของไทยและเมียนมาที่จังหวัดภูเก็ต ระหว่างวันที่ 4-6 สิงหาคม 2557 โดยมีสาระสำคัญในที่ประชุมดังนี้

(1) ทั้งสองฝ่ายให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อดำเนินคดีกับนายหน้าที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคดีข้ามพรมแดน

(2) ที่ประชุมมีมติเห็นชอบ อีกทั้งให้มีคณะทำงานย่อยร่วมกันร่างแนวทางปฏิบัติเรื่องการนำตัวผู้เสียหาย พยานที่ได้เดินทางกลับไปยังประเทศของตนกลับมาเบิกความในต่างประเทศที่คดีเกิดขึ้น โดยองค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐานรับผิดชอบในเรื่องค่าใช้จ่ายของการดำเนินการเรื่องนี้อย่างเต็มที่ รวมถึงเห็นชอบที่จะให้มีการจัดตั้งคณะทำงาน เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติเพื่อประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับคดีต่างๆ โดยอาจจัดให้มีการประชุมทุก 3 เดือน ตามสถานที่เมืองตามชายแดน

ไทย กับ ลาว

ในการประชุมหารือการบริหารจัดการเกี่ยวกับการคุ้มครองและช่วยเหลือผู้เสียหายครั้งที่ 15 ระหว่างวันที่ 2-6 กรกฎาคม 2557 ณ เมืองวังเวียง ประเทศลาว ได้มีการหารือกรณีผู้เสียหายใช้หนังสือเดินทางที่ระบุอายุไม่ตรงตามความเป็นจริง ทำให้เป็นอุปสรรคในการดำเนินคดีข้ามพรมแดน ซึ่งที่ประชุมมีมติดังนี้

(1) เพิ่มช่องทางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน โดยหากเมื่อมีกรณีช่วยเหลือผู้ที่น่าจะเป็นผู้เสียหายจากการข้ามพรมแดนแล้ว และมีกรณีต้องสงสัยว่าบุคคลเหล่านั้นไม่น่าจะมีอายุที่แท้จริงตรงกับอายุที่ระบุในหนังสือเดินทางหรือเอกสารอื่นใดของทางราชการของประเทศลาวทางเจ้าหน้าที่ผู้เข้าไปช่วยเหลือจะส่งสำเนาเอกสารดังกล่าวพร้อมข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในเบื้องต้นให้มากที่สุดมาให้กองบังคับการปราบปรามการข้ามพรมแดน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อส่งให้กองตำรวจสกัดกั้นและด้านการข้ามพรมแดนของประเทศลาว ภายใน 30 วัน นับแต่วันเข้าช่วยเหลือผู้เสียหาย จากนั้นกองตำรวจสกัดกั้นและด้านการข้ามพรมแดนของประเทศลาว จะรีบดำเนินการตรวจสอบข้อมูลตามที่ฝ่ายไทยร้องขอแล้ว และส่งข้อมูลกลับมา ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่อง

(2) หน่วยงานที่รับผิดชอบการตรวจคนเข้าเมืองทั้งสองประเทศจะเข้มงวดในการตรวจลงตราอนุญาตเข้าหรือออกประเทศ โดยจะพิจารณาดูแลกลุ่มผู้หญิงที่อายุซึ่งระบุในหนังสือเดินทางไม่น่าจะตรงกับ

ลักษณะทางกายภาพของผู้หญิงดังกล่าว โดยจะต้องมีการซักถามพิจารณาเอกสารหลักฐาน ฯลฯ มาพิสูจน์ยืนยันถึงอายุที่แท้จริงเป็นรายกรณีต่อไป

นอกจากนี้ กรมสอบสวนคดีพิเศษได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายไทย-ลาว ตามแผนปฏิบัติการบันทึกความเข้าใจไทย-ลาว ว่าด้วยความร่วมมือต่อต้านการค้ามนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็ก ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2556-2558) ในระหว่างวันที่ 18-21 สิงหาคม 2557 ณ พัทยา โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุมคือผู้แทนจากหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายของประเทศไทยและลาว โดยมีผลการประชุมสรุปได้ดังนี้

(1) เห็นชอบร่วมกันในการใช้ช่องทางคณะกรรมการชายแดนว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ตามแนวชายแดนของทั้งสองประเทศ เพื่อตรวจตราและป้องกันปัญหาการค้ามนุษย์ข้ามชาติ

(2) เห็นชอบร่วมกันในการให้ความช่วยเหลือในการดำเนินคดีค้ามนุษย์ข้ามชาติ โดยผ่านช่องทางการทูตและผู้ประสานงานกลาง รวมไปถึงความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญาและการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

(3) ทางของไทยได้นำเสนอพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย ค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 โดยทางการลาวให้ความสนใจและจะนำไปศึกษา รวมทั้งขอความร่วมมือให้ทางการไทยจัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับกฎหมายดังกล่าวให้แก่เจ้าหน้าที่ของลาวด้วย

(4) ทางของไทยเสนอควรจัดให้มีการประชุมทวิภาคีระหว่างหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายของทั้งสองประเทศในเรื่องการต่อต้านการค้ามนุษย์ ปีละ 2 ครั้ง โดยผลัดกันเป็นเจ้าภาพ ซึ่งผู้แทนฝ่ายลาวจะนำข้อเสนอนี้กลับไปหารือกับทางการลาวต่อไป

2.4.5 MOU ระหว่างกรมสอบสวนคดีพิเศษกับ UNODC

เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2557 พลตำรวจเอก ชัชวาลย์ สุขสมจิตร์ อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ และ Mr. Jeremy Douglas ตำแหน่ง UNODC Regional Representative for Southeast Asia and the Pacific จากองค์การสหประชาชาติด้านยาเสพติดและอาชญากรรม ได้ดำเนินโครงการพัฒนาศูนย์ต่อต้านการค้ามนุษย์ กรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรของศูนย์ต่อต้านการค้ามนุษย์ กรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยโครงการดังกล่าวจะดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การจัดทำหน้าที่ปรึกษาประจำศูนย์ต่อต้านการค้ามนุษย์ การจัดการฝึกอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนาแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ข้อมูล การจัดทำฐานข้อมูล เทคนิคในการสืบสวนสอบสวนคดีค้ามนุษย์ การจัดทำกรอบทางการปฏิบัติงาน รวมทั้งการจัดการและติดตั้งอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน โครงการดังกล่าวมีระยะเวลาดำเนินการ 2 ปี

2.4.6 การคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

กระบวนการการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในกระบวนการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จะเริ่มจากขั้นตอนการช่วยเหลือผู้เสียหายแล้ว โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปฏิบัติและเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในการทำสำนวนคดีนั้น จะดำเนินการคัดแยกผู้เสียหายโดยอาศัยแบบฟอร์มการคัดแยกผู้เสียหาย รายละเอียดแบบฟอร์ม จะกำหนดประเด็นตามกฎหมายการค้ามนุษย์ของไทย เพื่อให้ทราบถึงตัวบ่งชี้ ตามองค์ประกอบความผิดฐานการค้ามนุษย์ ซึ่งได้แก่ ขั้นตอนการกระทำ วิธีการ และขั้นตอนถูกนำไปแสวงหาประโยชน์ ซึ่งจะสัมภาษณ์ผู้เสียหายไล่ไปตามประเด็นว่ามีผู้ใดเป็นธุระจัดหา ชื่อ - นาม จำหน่าย พามาจาก หรือส่งไปยังที่ใด จัดให้อยู่อาศัย รับประทาน ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวง ใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือโดยให้เงินหรือผลประโยชน์อื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลนั้น ให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอม

และนำมาแสวงหาประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ โดยผู้ดำเนินการในการสัมภาษณ์ผู้เสียหายจะประกอบไปด้วยทีมสหวิชาชีพ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปฏิบัติ เจ้าหน้าที่จากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เจ้าหน้าที่จากกระทรวงแรงงาน เป็นหลัก ในหลายกรณีจะให้บุคลากรจากองค์กรพัฒนาเอกชนและล่ามเข้าร่วมในการสัมภาษณ์ด้วย เมื่อทำการสัมภาษณ์ผู้อาจตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เสร็จสิ้นในแต่ละรายแล้ว หากปรากฏว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ผู้เสียหายรายนั้นจะถูกส่งเข้ารับการคุ้มครองตามกระบวนการของรัฐ โดยภาครัฐได้จัดสถานคุ้มครองสำหรับผู้เสียหายที่เป็นชายจำนวน 4 แห่ง เป็นหญิง จำนวน 4 แห่ง และเด็กจำนวน 1 แห่ง รวมถึงบ้านพักเด็กและครอบครัวประจำจังหวัด จำนวน 77 แห่ง เพื่อรับตัวชั่วคราวก่อนส่งให้สถานคุ้มครอง

ในกรณีที่ดำเนินการคัดแยกโดยเจ้าหน้าที่ทีมสหวิชาชีพแล้ว ไม่ปรากฏในข้อเท็จจริงว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ทีมสหวิชาชีพจะดำเนินการซักถามประเด็นรายละเอียดเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงาน การได้รับค่าจ้าง สวัสดิการในการทำงาน การยึดถือค่าจ้างเพื่อชำระหนี้ การยึดถือเอกสารประจำตัวเพื่อพิจารณาประเด็นที่อาจเข้าข่ายการกระทำความผิดอื่นเพิ่มเติมกับนายจ้าง หากผู้ที่ไม่ใช่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เป็นบุคคลต่างตัวก็จะมีกระบวนการตรวจสอบว่ามีสิทธิในการพำนักอาศัยในประเทศหรือไม่ กรณีไม่มีสิทธิพำนักในประเทศไทยจะถูกส่งตัวไปยังสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเพื่อรอการผลักดันกลับประเทศต้นทาง อย่างไรก็ตาม ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีนโยบายให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองดำเนินการสัมภาษณ์คัดแยกบุคคลต่างตัวกลุ่มนี้ พร้อมด้วยผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชน และล่ามแปลภาษาต่างประเทศอีกครั้งหนึ่ง

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ และเพื่อคุ้มครองป้องกันภัยแก่ผู้ที่อาจเข้าข่ายเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายสามารถให้บุคคลดังกล่าวอยู่ในการคุ้มครองเป็นการชั่วคราวได้เป็นระยะเวลา 24 ชั่วโมง และหากมีความจำเป็นให้ร้องขอต่อศาลเพื่อให้มีคำสั่งขยายระยะเวลาการคุ้มครองต่อไปอีกไม่เกิน 7 วัน เพื่อให้การคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติเพิ่มเติมในการตรวจและสัมภาษณ์บุคคลที่เดินทางเข้า-ออกราชอาณาจักร เพื่อช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะต้องไม่ทำให้บุคคลที่กำลังเดินทางมีความรู้สึกถูกละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และเสรีภาพในการเดินทาง มีการตรวจสอบคนไทยตามบัญชีผู้โดยสารล่วงหน้าเพื่อสุ่มตรวจและสัมภาษณ์เพื่อช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ตรวจสอบอายุตัวกับอายุหนังสือเดินทางของคนต่างด้าวที่เป็นหญิงต่างด้าว 3 สัญชาติ ว่ามีความใกล้เคียงหรือไม่ หากแตกต่างอย่างชัดเจนและพบว่าเดินทางเข้ามาเพื่อค้าประเวณีขอทานหรือทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาต ให้ปฏิเสธการเข้าเมือง ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522

จากนโยบายและมาตรการการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่ผ่านมา ทำให้ในปี 2557 มีผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ 381 คน ลดลงจากปี 2556 จำนวน 639 คน

ตารางที่ 4

สถิติการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์: เปรียบเทียบปี 2556 กับปี 2557										
พ.ศ.	อายุ			สัญชาติ						รวม
	ต่ำกว่า 18 ปี	18 ปี ขึ้นไป	ระหว่างตรวจ สอบ	ไทย	เมียนมา	กัมพูชา	ลาว	อื่น ๆ	ไม่ทราบ	
2556	757	263	-	657	141	89	114	19	-	1,020
2557	380	215	-	274	83	29	108	101	-	595

2.4.7 การยึดทรัพย์สิน

2.4.7.1 การดำเนินการตามกฎหมายฟอกเงินในส่วนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำชับการปฏิบัติในส่วนของคดีตามกฎหมายฟอกเงินในคดีการค้ำมนุษย์ทุกคนดี โดยให้มีการรายงานพฤติการณ์และบุคคลที่เกี่ยวข้องทางคดีไปยังสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินทราบ เพื่อดำเนินการตรวจสอบธุรกรรมทางการเงินและดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลเพื่อให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตกเป็นของรัฐ

2.4.7.2 การดำเนินการตามกฎหมายฟอกเงินในส่วนของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ในปีงบประมาณ 2557 สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มีผลการดำเนินการ ดังนี้

1) มีเรื่องที่อยู่ระหว่างการสืบสวนรวบรวมพยานหลักฐานและตรวจสอบทรัพย์สิน ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ ที่ได้รับรายงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 107 เรื่อง

2) ดำเนินการสืบสวน รวบรวมพยานหลักฐาน และตรวจสอบทรัพย์สินแล้ว ไม่พบว่าผู้กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ มีทรัพย์สินที่สามารถดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้ จำนวน 50 เรื่อง

3) ดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน จำนวน 1 เรื่อง มูลค่าทรัพย์สินประมาณ 2 ล้านบาท กรณีความผิดเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์ในลักษณะของการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี เหตุเกิดที่อำเภอสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส ขณะนี้ อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลแพ่ง

4) ศาลแพ่งได้มีคำสั่งให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ ตกเป็นของแผ่นดิน จำนวน 1 เรื่อง มูลค่าทรัพย์สินประมาณ 30 ล้านบาท กรณีเกี่ยวกับการดำเนินการช่วยเหลือหญิงชาวลาว 31 คน เมียนมา 2 คน ไทยใหญ่ 20 คน ซึ่งเป็นเหยื่อของการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ ในลักษณะของการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี เหตุเกิดที่อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

2.4.8 ความพยายามในการปราบปรามการทุจริต

คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้มีคำสั่งที่ 68/2557 ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2557 กำหนดมาตรการเร่งด่วนในการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์และการแก้ไขปัญหาระงาต่างด้าว ระยะที่ 1 เป็นการชั่วคราว โดยส่วนหนึ่งของมาตรการดังกล่าวกำหนดให้มีการดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปล่อยปละละเลย หรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์ โดยเฉพาะการค้ำมนุษย์กลุ่มแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย แรงงานเด็ก สตรี และการลักลอบนำเข้าแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย จะต้องถูกดำเนินการทางวินัยและทางอาญาทันที

ในส่วนของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐได้มีการไต่สวนดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่รัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์ ตามที่ได้ระบุไว้ในรายงานเมื่อปี 2556 จำนวน 1 เรื่อง

- กรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจกระบี่ จังหวัดพังงา ถูกกล่าวหาว่าบังคับขู่เข็ญเรียกรับเงินจากกลุ่มผู้เสียหายชาวโรฮีนจา คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ส่วนทางด้านวินัยได้มีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนกระทำผิดวินัย และมีคำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนแล้ว

ในปี 2557 สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐได้มีการไต่สวนดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่รัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์ จำนวน 1 เรื่อง

- กรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจเมืองปัตตานีจับกุมตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจทางหลวง และเจ้าหน้าที่ตำรวจหน่วยปฏิบัติการพิเศษประจำตำรวจภูธรจังหวัดปัตตานี รวม 3 นาย โดยกล่าวหาว่า ร่วมกันค้ำมนุษย์

ร่วมกันห่วงเหนี่ยวกักขัง หรือกระทำด้วยประการใดให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย และร่วมกันเป็นเจ้าของพนักงานใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบนำตัวแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาซึ่งหลบหนีเข้าเมือง จำนวน 3 ราย ไปกักขังและเรียกรับประโยชน์ เจ้าหน้าที่ตำรวจทั้ง 3 นาย อยู่ระหว่างถูกดำเนินคดีอาญา และสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีคำสั่งให้ออกจากราชการไว้แล้ว

2.4.9 บทบาทของกระทรวงยุติธรรมที่เข้มข้นขึ้นในการส่งเสริมการบูรณาการการทำงานในเรื่องการดำเนินคดี

หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด มีการบูรณาการข้อมูลสถิติคดีความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ โดยสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย ได้เข้ามาสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้มีการหารือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการดำเนินคดีและผู้แทนจากทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ไม่ว่าจะเป็นสำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมเจ้าท่า กระทรวงแรงงาน โดยมีการประชุมระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว รวม 7 ครั้ง

จากการประชุมหารือข้างต้น สำนักงานอัยการสูงสุดและสำนักงานศาลยุติธรรมได้ให้ความสำคัญกับเรื่องการค้ามนุษย์เพิ่มมากขึ้น โดยสำนักงานศาลยุติธรรมได้บรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับการต่อต้านการค้ามนุษย์ไว้ในงานวิชาการสัญจร ซึ่งเป็นการสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการดำเนินคดีค้ามนุษย์ ให้กับข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรมในจังหวัดต่างๆ รวมทั้งสำนักงานอัยการสูงสุด ได้ดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพและการตระหนักในบทบาทของพนักงานอัยการในการต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยจัดสัมมนาระดมสมองพนักงานอัยการระดับอธิบดีและรองอธิบดีทั่วประเทศ เพื่อกำหนดแนวทางการยกระดับมาตรการที่เกี่ยวข้องกับบทบาทพนักงานอัยการ โดยจะดำเนินการฝึกอบรม สัมมนา อัยการจังหวัดให้ครบทั้งประเทศภายในปี 2558

2.5 ตัวอย่างการดำเนินคดี

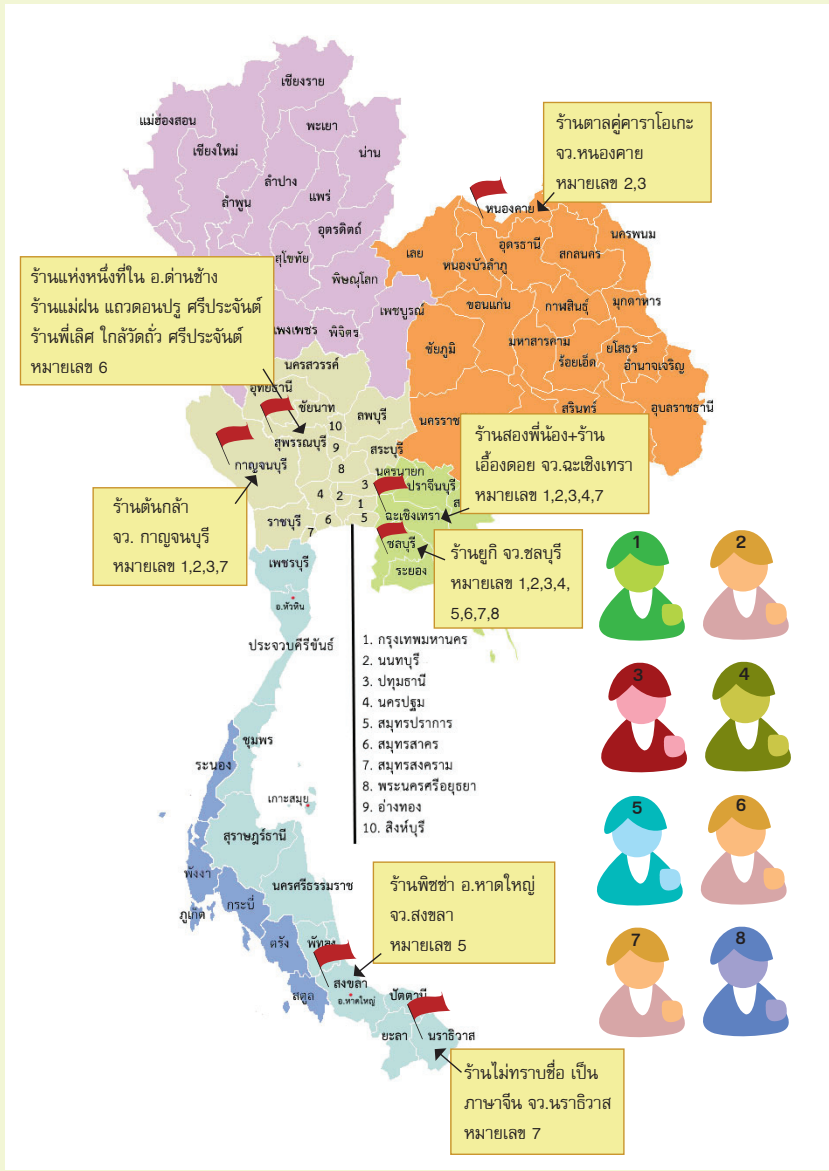
จากการปรับกลยุทธ์ในการดำเนินคดี เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์การค้ามนุษย์ ทำให้การดำเนินคดีค้ามนุษย์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังตัวอย่างคดีต่อไปนี้

2.5.1 การสืบสวนสอบสวนขยายผลจากผู้เสียหาย

เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2556 เจ้าหน้าที่ตำรวจได้เข้าตรวจค้นสถานบริการในพื้นที่ อำเภอดอนหัวฬ่อ จังหวัดชลบุรี ได้ทำการช่วยเหลือหญิงสาวที่ถูกนำมาค้าประเวณี จำนวน 31 คน เมื่อดำเนินการสัมภาษณ์คัดแยกผู้เสียหายทั้งหมดโดยทีมสหวิชาชีพแล้ว พบว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์จำนวน 3 คน เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปฏิบัติ ได้นำผู้เสียหายส่งพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรดอนหัวฬ่อ จังหวัดชลบุรี เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย พนักงานสอบสวนเจ้าของสำนวนคดีได้ส่งตัวผู้เสียหายทั้งหมดไปยังสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ เพื่อคุ้มครองตามกระบวนการของรัฐ ต่อมารองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติพิจารณาเห็นว่าคดีดังกล่าวน่าจะกระทำความผิดในรูปแบบองค์กรอาชญากรรม จึงได้สั่งการให้กองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ ดำเนินการสืบสวนสอบสวนขยายผลดำเนินคดีกับกลุ่มเครือข่ายกระบวนการผู้กระทำความผิด

ต่อมา เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2557 เจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ ได้ร่วมกับเจ้าหน้าที่สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เสียหายที่พำนักอยู่ในสถานคุ้มครองฯ เพิ่มเติม ทำให้ทราบว่ายังมีหญิงสาวที่ได้รับการช่วยเหลือจากสถานบริการในครั้งนั้น อีก 5 คน ซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปี แต่หนังสือเดินทางและเอกสารประจำตัว ระบุว่าอายุเกิน 18 ปี และทราบข้อมูลเพิ่มเติม

ว่าผู้เสียหายทั้ง 8 คน เคยถูกนำพาไปค้าประเวณีในหลายจังหวัดทั่วประเทศ ได้แก่ จะเซิงเทรา สงขลา กาญจนบุรี สุพรรณบุรี นราธิวาส หนองคาย เจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์จึงได้เข้าตรวจสอบขยายผล จนสามารถช่วยเหลือผู้เสียหายเพิ่มเติมได้อีก 8 คน และจับกุมผู้กระทำผิดเพิ่มเติมได้อีก 4 คน ที่ร้านคาราโอเกะ จำนวน 3 แห่ง ในพื้นที่ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา และช่วยเหลือผู้เสียหายเพิ่มเติมได้อีก 5 คน และจับกุมผู้กระทำผิดเพิ่มเติมได้อีก 1 คน ที่ร้านคาราโอเกะ ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

2.5.2 การสืบสวนขยายผลจับกุมกลุ่มนายหน้า

เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2556 เจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ ได้เข้าช่วยเหลือผู้เสียหายเด็กชาวลาวทั้งหญิงและชาย จำนวน 5 คน ได้ที่ร้านขายก๋วยเตี๋ยว อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งแรงงานเด็กทั้งหมดถูกบังคับให้ทำงานในไร่สับปะรดและในร้านก๋วยเตี๋ยวซึ่งเป็นของผู้กระทำผิด โดยทำงานมาเป็นระยะเวลาประมาณ 3 เดือน โดยไม่ได้รับค่าจ้าง เจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมหญิงไทย ผู้ดูแลร้านจำนวน 1 คน ดำเนินคดีในความผิดฐานร่วมกันค้ามนุษย์โดยบังคับใช้แรงงาน เจ้าหน้าที่ตำรวจได้นำตัวผู้เสียหายทั้งหมดเข้าคุ้มครองตามกระบวนการของรัฐและร่วมกับเจ้าหน้าที่สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านก๊อตระการจากการสืบสวนขยายผลทำให้เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2557 สามารถจับกุมขบวนการนายหน้าชาวไทยนำพาผู้เสียหายมาค้ามนุษย์ในประเทศไทย จำนวน 2 คน และออกหมายจับผู้ต้องหาอีก 1 คน

จากการสืบสวนขยายผล นายหน้าชาวไทยที่จับกุมได้ข้างต้น พบว่าเป็นผู้นำพาแรงงานต่างด้าวจากประเทศลาวเข้ามาทำงานในประเทศไทยโดยผิดกฎหมาย และแรงงานต่างด้าวดังกล่าวได้ตกเป็นผู้เสียหายในคดีอาญาอีกจำนวน 4 คดี ได้แก่

- 1) คดีค้ามนุษย์โดยการเอาคนลงเป็นทาส เหตุเกิดที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2556 ผู้เสียหายชาวลาว จำนวน 9 คน
- 2) คดีค้ามนุษย์โดยการบังคับใช้แรงงาน เหตุเกิดที่ตำบลมหาชัย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2556 ผู้เสียหายชาวลาว จำนวน 8 คน
- 3) คดีอุบัติเหตุรถบรรทุกแรงงานต่างด้าวพลิกคว่ำเป็นเหตุให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บและถึงแก่ความตาย 21 คน เหตุเกิดที่อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2556
- 4) คดีความผิดตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 เหตุเกิดที่อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2556

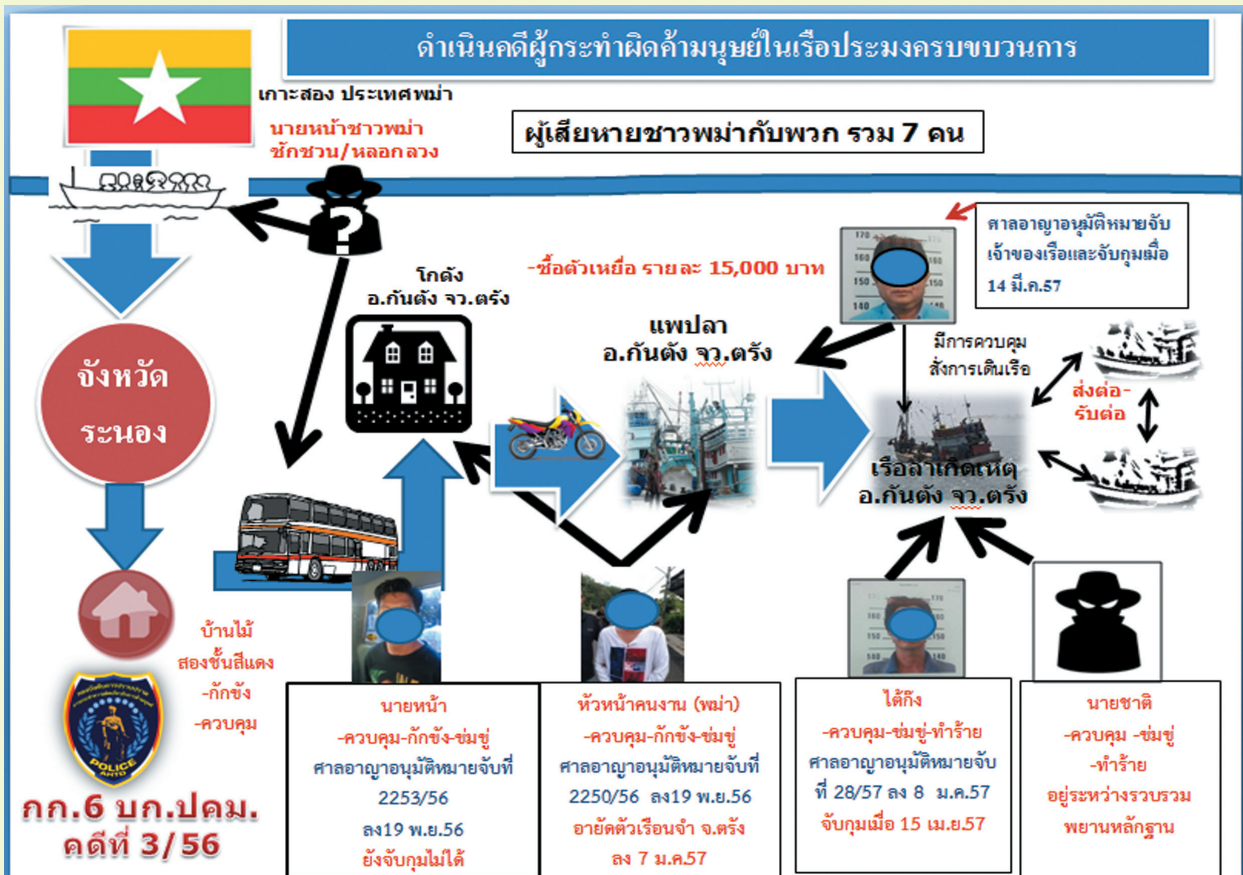

2.5.3 การสืบสวนขยายผลจากขบวนการค้ามนุษย์

เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2556 เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรกันตัง จังหวัดตรัง ได้รับแจ้งให้เข้าไปช่วยเหลือแรงงานชาวเมียนมาที่ถูกกักขังอยู่ในห้องพักคนงาน ณ แพลลา แห่งหนึ่งในพื้นที่ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง สามารถช่วยเหลือแรงงานชาวเมียนมาได้ จำนวน 14 คน ซึ่งถูกบังคับให้ทำงานในเรือประมง และได้จับกุมหัวหน้าคนงานชาวเมียนมา จำนวน 1 คน และผู้ดูแลแพลลาชาวไทย จำนวน 1 คน ในความผิดฐานร่วมกันค้ามนุษย์ นอกจากนี้ยังได้ออกหมายจับผู้ร่วมกระทำความผิด ชาวเมียนมาอีก 1 คน (หัวหน้าคนงานชาวเมียนมา ศาลมีคำพิพากษาว่ามีความผิดฐานค้ามนุษย์และให้ลงโทษจำคุก รวม 3 ปี 6 เดือน สำหรับผู้ดูแลแพลลาชาวไทย พนักงานอัยการมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องในข้อหาค้ามนุษย์ แต่ศาลพิพากษาว่ามีความผิดตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 และให้ลงโทษจำคุก 6 เดือน จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา)

ต่อมา รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ได้สั่งการให้กองบังคับการปราบปรามการค้ำมนุษย์ เข้าสืบสวนสอบสวนขยายผลร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ และเจ้าหน้าที่จากกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยได้สัมภาษณ์ ผู้เสียหายชาวเมียนมาเพิ่มเติม จนทราบว่าเมื่อประมาณเดือนกันยายน 2555 กลุ่มคนงานชาวเมียนมา จำนวน 5 คน ซึ่งทำงานอยู่ที่แพลาดังกล่าว ได้ร่วมกัน กักขัง ทำร้าย แรงงานชาวเมียนมาด้วยตนเอง รวมถึงข่มขืนและฆ่าหญิงชาวเมียนมา แล้วโยนศพทิ้งแม่น้ำ ซึ่งหญิงเมียนมารายดังกล่าวเป็นภรรยาของแรงงานเมียนมารายหนึ่งที่ถูกบังคับไว้ที่แพลา เจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติจึงได้ออกหมายจับชาวเมียนมาทั้ง 5 คน ในความผิดอื่นเพิ่มเติม ซึ่งผู้ต้องหาตามหมายจับในคดีนี้ 1 คน เป็นบุคคลรายเดียวกันกับผู้ต้องหาตามหมายจับชาวเมียนมาในคดีแรก ต่อมาเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการปราบปรามการค้ำมนุษย์ได้ติดตามจับกุมผู้ต้องหาตามหมายจับชาวเมียนมารายนี้ได้ ซึ่งระหว่างการจับกุมผู้ต้องหาได้ใช้อาวุธปืนยิงต่อสู้และถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจยิงได้รับบาดเจ็บ

ต่อมาเมื่อประมาณต้นเดือนกันยายน 2556 เจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการปราบปรามการค้ำมนุษย์ได้รับการประสานจากสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ (ชาย) จังหวัดสงขลา ให้เข้าสอบสวนปากคำ ผู้เสียหายชาวเมียนมา รวม 8 คน ซึ่งได้รับการช่วยเหลือจากการถูกบังคับใช้แรงงานบนเรือประมงอันเป็นความผิดฐาน การค้ำมนุษย์ เหตุเกิดในพื้นที่จังหวัดตรัง และจังหวัดสตูล เป็นอีกคดีหนึ่ง จากการสอบสวนพบว่ากลุ่มผู้กระทำความผิด ทั้งชาวไทยและชาวเมียนมาในคดีก่อนหน้าจังหวัดตรัง มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดในคดีนี้ และได้มีการขยายผล ดำเนินคดีและจับกุมได้ทั้งเรือและเจ้าของเรือซึ่งเป็นชาวไทยด้วย

2.5.4 การสืบสวนขยายผลขบวนการค้ำมนุษย์จากขบวนการค้าประเวณีข้ามชาติ

เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2555 ผู้เสียหายชาวไทยได้ใช้โทรศัพท์ขอความช่วยเหลือจากประเทศบาห์เรนมายังสายด่วนกองบังคับการปราบปรามการค้ำมนุษย์ หมายเลข 1191 โดยแจ้งว่าถูกบังคับกักขัง

ให้คำประเวณีอยู่ที่กรุงมานามา ประเทศบาห์เรน กองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ จึงได้ประสานงานกับ กองการต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อติดต่อประสานการปฏิบัติกับตำรวจประเทศบาห์เรน ให้ทำการช่วยเหลือหญิงไทยผู้เสียหาย ภายใน 24 ชั่วโมง เจ้าหน้าที่ตำรวจประเทศบาห์เรน ร่วมกับสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงมานามา ได้เข้าช่วยเหลือผู้เสียหาย หญิงไทยจำนวน 7 คน จากอพาร์ทเมนต์แห่งหนึ่งในกรุงมานามา ประเทศบาห์เรน เมื่อหญิงไทยผู้เสียหายทั้งหมด เดินทางกลับมาถึงประเทศไทย เจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้เดินทางไปรับตัวยังสนามบินสุวรรณภูมิเพื่อดำเนินการ คัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ พบว่าหญิงไทยทั้งหมดเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ จึงได้นำตัวผู้เสียหาย เข้าสู่กระบวนการคุ้มครองและจัดให้มีการร้องทุกข์และดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย

จากการสอบปากคำ ผู้เสียหายหลายรายให้การว่า มีหญิงไทย จำนวน 2 คน ทำหน้าที่ ยึดหนังสือเดินทางและควบคุมตัวกลุ่มผู้เสียหายเพื่อบังคับคำประเวณี และแฝงตัวเดินทางกลับมายังประเทศไทย ในฐานะของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ หลังจากหญิงไทยทั้งสองรายได้เดินทางกลับมาถึงประเทศไทย เจ้าหน้าที่ ตำรวจกองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ได้เฝ้าสะกดรอยติดตาม นำพยานหลักฐานส่งมอบแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้รับผิดชอบสำนวนคดีเพื่อขออนุมัติหมายจับต่อศาลอาญา และสามารถจับกุมผู้ต้องหาทั้ง 2 คน ดำเนินคดีในข้อหา สมคบและร่วมกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

ต่อมา เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2557 ศาลอาญามีคำพิพากษาลงโทษจำเลยทั้งสองว่า กระทำความผิดจริง ลงโทษจำคุกคนละ 8 ปี ปรับคนละ 100,000 บาท

2.5.5 การสืบสวนขยายผลจากการบังคับใช้แรงงานในเรือประมง

กรณีการบังคับใช้แรงงานประมงที่เกาะอัมบน สาธารณรัฐอินโดนีเซีย เมื่อเดือนสิงหาคม 2557 คนไทยรายหนึ่ง ได้แจ้งกรมสอบสวนคดีพิเศษว่า ถูกหลอกลวงและบังคับให้เป็นแรงงานในเรือประมงซึ่งทำการประมงอยู่ในเกาะอัมบน และน่านน้ำ ภายหลังชาวไทยรายนี้สามารถหลบหนีกลับมาประเทศไทยได้ จึงประสงค์ให้กรมสอบสวนคดีพิเศษดำเนินการสืบสวนสอบสวนกรณีดังกล่าว และขอให้กรมสอบสวนคดีพิเศษดำเนินการช่วยเหลือคนไทยที่ยังถูกบังคับใช้แรงงานและยังติดอยู่ในเกาะอัมบน ต่อมาอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษได้รับคดีดังกล่าวเป็นคดีพิเศษเลขคดีพิเศษที่ 84/2557 เนื่องจากเป็นคดีที่มีลักษณะการกระทำความผิดข้ามชาติที่สำคัญ อัยการสูงสุดได้มอบหมายให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ กรมสอบสวนคดีพิเศษ ทำการสอบสวนและให้อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษหรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ตามมาตรา 20 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในเดือนตุลาคม 2557 เจ้าหน้าที่กระทรวงการพัฒนาลังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงแรงงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมเดินทางไปยังเกาะอัมบน เพื่อช่วยเหลือคนไทยตามที่ได้รับแจ้งและตามที่มูลนิธิส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงานให้ข้อมูล ซึ่งเจ้าหน้าที่สามารถช่วยเหลือคนไทยและเดินทางกลับมาประเทศไทยรวมจำนวน 27 คน ต่อมาคณะพนักงานสอบสวนคดีพิเศษได้สอบปากคำและสัมภาษณ์เบื้องต้นคนไทยจำนวน 18 คน เพื่อคัดแยกว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์หรือไม่ ร่วมกับเจ้าหน้าที่กระทรวงการพัฒนาลังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงแรงงาน และเจ้าหน้าที่สหวิชาชีพ องค์การพัฒนาเอกชน สรุปได้ว่า มีผู้เข้าข่ายเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่ถูกหลอกลวงและบังคับให้เป็นแรงงานในเรือประมงซึ่งทำการประมงอยู่ในเกาะอัมบน และน่านน้ำอินโดนีเซีย อันเป็นความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ รวม 7 คน และอัยการสูงสุดได้มอบหมายให้กรมสอบสวนคดีพิเศษทำการสอบสวนรวม 4 คดี ส่วนคนไทยที่เหลือจำนวน 9 คน พนักงานสอบสวนกองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์รับไปดำเนินการคัดแยก ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ทั้งหมด ขณะนี้อยู่ระหว่างการสอบสวนดำเนินคดี

กรมสอบสวนคดีพิเศษ ได้ทำงานบูรณาการร่วมกันกับหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงการพัฒนาลังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานอัยการสูงสุด กองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ และสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ในการสืบสวนสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน โดยมุ่งเน้นดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด ทั้งขบวนการได้แก่ นายหน้า เจ้าของเรือ ไต้ก๋ง ฯลฯ คาดว่าจะออกหมายจับผู้กระทำผิดกลุ่มแรกได้ในช่วงเดือนมกราคม 2558

2.6 คำชี้แจง/ตอบคำถามประเด็นที่ประเทศไทยถูกกล่าวหาในรายงานสถานการณ์การค้ำมนุษย์ของประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี 2557 ในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินคดี

จากรายงานสถานการณ์การค้ำมนุษย์ของสหรัฐอเมริกาในปี 2557 ยังคงมองว่าประเทศไทยยังไม่มีควมพยายามปราบปรามและไม่ได้ดำเนินการตามมาตรฐานขั้นต่ำ ด้วยประเด็น ดังนี้

2.6.1 ประเทศไทยยังคงมีการทจริตอย่างกว้างขวางในหมู่เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย การบังคับใช้กฎหมายปราบปรามการค้ำมนุษย์ยังคงไม่เพียงพอ เมื่อเทียบกับขนาดของปัญหาในประเทศไทย และการคอร์รัปชันในทุกระดับเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่ประสบความสำเร็จ มีเจ้าหน้าที่ให้ความคุ้มครองช่องโหว่ โสเภณี สถานบริการทางเพศอื่นๆ ตลอดจนโรงงานอาหารทะเลและโรงงานเถื่อน

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการแก้ปัญหาการทจริตประพตติมิชอบของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายทุกหน่วยงาน จึงประกาศเป็นนโยบายที่ชัดเจนให้ข้าราชการทุกหมู่เหล่าโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นหลักในการปฏิบัติราชการและดำเนินชีวิตในปัจจุบัน พร้อมสร้างความเข้มแข็งให้หน่วยตรวจสอบการทจริตของทุกส่วนราชการให้สามารถตรวจสอบและดำเนินการต่อผู้ที่ทจริตประพตติมิชอบได้โดยปราศจากการแทรกแซง

คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้มีคำสั่งที่ 68/2557 ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2557 กำหนดมาตรการเร่งด่วนในการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ และการแก้ไขปัญหาระงงานต่างด้าว ระยะที่ 1 เป็นการชั่วคราว โดยส่วนหนึ่งของมาตรการดังกล่าวกำหนดให้มีการดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปล่อยปละละเลยหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์ โดยเฉพาะการค้ำมนุษย์กลุ่มแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย แรงงานเด็ก สตรี และการลักลอบนำเข้าแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย จะต้องถูกดำเนินการทางวินัยและทางอาญาทันที โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำชับให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้น กวดขัน ควบคุม กำกับดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติหน้าที่ โดยห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องหรือรู้เห็นเป็นใจ หรือเรียกรับผลประโยชน์จากผู้กระทำผิด หรือเกี่ยวข้องกับผู้กระทำผิดฐานค้ำมนุษย์โดยเด็ดขาด หากตรวจพบ ผู้บังคับบัญชาจะต้องพิจารณาดำเนินการ ทั้งทางวินัยและอาญาอย่างเฉียบขาด หากมีผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไป หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจหน่วยอื่นไปจับกุมความผิดเกี่ยวกับค้ำมนุษย์ในพื้นที่ใด จะพิจารณาลงโทษผู้รับผิดชอบพื้นที่ เช่น ปล่อยปละละเลยไม่สนใจปราบปรามให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จะลงโทษกักขัง กักขังหรือหากมีส่วนพัวพันเกี่ยวข้อง เรียก รับ หรือมีผลประโยชน์ แต่ไม่ปรากฏหลักฐานเพียงพอ ก็พิจารณาดำเนินการทางปกครอง แต่หากมีพยานหลักฐานเพียงพอให้ถือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และหากมีมูลเป็นความผิดอาญาจะต้องดำเนินคดีอาญาด้วยอีกส่วนหนึ่ง

เบื้องต้นหากมีการจับกุมคดีค้ำมนุษย์ในพื้นที่ใด สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะมีคำสั่งทางปกครองให้ย้ายผู้รับผิดชอบออกนอกพื้นที่เพื่อให้มีการสืบสวนข้อเท็จจริงว่ามีข้าราชการตำรวจปล่อยปละละเลยหรือมีส่วนเข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์หรือไม่ โดยในปี 2556 มีการย้ายข้าราชการตำรวจที่รับผิดชอบพื้นที่ที่มีการจับกุมค้ำมนุษย์มาประจำสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำนวนทั้งสิ้น 11 นาย มีชั้นยศ พันตำรวจเอก 2 นาย พันตำรวจโท 7 นาย และพันตำรวจตรี จำนวน 2 นาย

อย่างไรก็ตาม ผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้ง 11 นาย เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับขบวนการค้ำมนุษย์ ยกเว้นคดีของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนที่ชู้กรรโชกทรัพย์จากชาวโรฮีนจาที่อำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีคำสั่งไล่ออกจากราชการและส่งสำนวนการสอบสวนไปให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทจริตในภาครัฐ

ในปี 2557 มีการจับกุมเจ้าหน้าที่ตำรวจทางหลวง และเจ้าหน้าที่ตำรวจหน่วยปฏิบัติการพิเศษ ประจำตำรวจภูธรจังหวัดปัตตานี รวม 3 นาย โดยกล่าวหาว่า ร่วมกันค้ำมนุษย์ ร่วมกันหน่วงเหนี่ยวกักขัง หรือกระทำได้ให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย และร่วมกันเป็นเจ้าของพนักงานใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ นำตัวแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาซึ่งหลบหนีเข้าเมือง จำนวน 3 คน ไปกักขังและเรียกรับประโยชน์ เจ้าหน้าที่ตำรวจทั้ง 3 นาย อยู่ระหว่างถูกดำเนินคดีอาญา และสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีคำสั่งให้ออกจากราชการไว้แล้ว

2.6.2 การโยกย้ายเจ้าหน้าที่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายล่าช้า

ในการจัดทำสำนวนการสอบสวนคดีอาญาในข้อหาการค้ำมนุษย์ในชั้นของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และชั้นพนักงานอัยการนั้นจะถูกกำหนดกรอบระยะเวลาในการจัดทำสำนวนคดีเพื่อส่งฟ้องคดีต่อศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังนั้น ในทุกขั้นตอนของการสอบสวน เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวนจะมีอำนาจในการควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้ไม่เกิน 48 ชั่วโมง เพื่อทำการสอบสวนและหากการสอบสวนยังไม่เสร็จสิ้นสามารถยื่นคำร้องต่อศาลขอฝากขังผู้ต้องหาไว้ เพื่อดำเนินการสอบสวนให้เสร็จสิ้น และส่งฟ้องต่อศาลรวมกันได้ไม่เกิน 84 วัน หากผู้ต้องหาได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการจะมีระยะเวลาในการสอบสวน 6 เดือน ในการส่งฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล ดังนั้น แม้จะมีการโยกย้ายสับเปลี่ยนตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้ปฏิบัติหน้าที่พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ เจ้าหน้าที่ผู้ที่มีารับช่วงดำเนินการต่อก็ต้องดำเนินการสอบสวนให้เสร็จสิ้น และส่งสำนวนให้พนักงานอัยการ เพื่อส่งฟ้องต่อศาลให้ทันตามกรอบระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด ในส่วนของวาระการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการของรัฐนั้น มีการแต่งตั้งโยกย้ายเพียงปีละ 1 ครั้ง ดังนั้น จึงไม่มีผลทำให้การบังคับใช้กฎหมายล่าช้าแต่อย่างใด

2.6.3 เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายเท่านั้น ที่สามารถตัดสินใจว่าใครเป็นผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ นักสังคมสงเคราะห์หรือผู้แทนองค์กรเอกชนมักไม่เห็นด้วยกับเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะในกรณีที่เป็นแรงงานชดหนี้

ก่อนพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 บังคับใช้ หน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชน ได้จัดทำบันทึกข้อตกลง เรื่องการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชน กรณีการค้าเด็กและหญิง พ.ศ. 2546 โดยหากความเห็นของพนักงานสอบสวนแตกต่างจากความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้หัวหน้าสถานีตำรวจในเขตรับผิดชอบนั้น ๆ เป็นผู้ชี้ขาด รวมทั้งทำบันทึกเหตุผลและความเห็นแจ้งไปยังหน่วยงานดังกล่าวในกรณีความเห็นแย้ง แต่การชี้ขาดของพนักงานสอบสวนยังขาดความเป็นเอกภาพ ก่อให้เกิดข้อโต้แย้งในทางปฏิบัติระหว่างหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน พิจารณาขอเขตและองค์ประกอบของการเป็นผู้เสียหายหรือเหยื่อของการค้ำมนุษย์ เพื่อให้กรอบและความหมายคำว่า “ผู้เสียหาย” จากการค้ำมนุษย์เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และเกณฑ์การพิจารณาในการวินิจฉัยสอดคล้องกัน และคณะกรรมการประสานและกำกับการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มีมติให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ตลอดมา โดยในทางปฏิบัติพนักงานสอบสวนจะพิจารณาร่วมกันกับทีมสหวิชาชีพ ไม่ได้เกิดจากการพิจารณาของเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายแต่เพียงฝ่ายเดียว ซึ่งตามปกติแล้วสิทธิในการร้องทุกข์ดำเนินคดีตามกฎหมายเป็นของผู้เสียหาย แต่หากผู้อื่นซึ่งไม่ใช่ผู้เสียหายพบเห็นว่ามีกรกระทำผิดก็อาจกล่าวโทษต่อเจ้าหน้าที่เพื่อให้มีการดำเนินคดีตามกฎหมายได้ การที่เจ้าหน้าที่จะกล่าวโทษดำเนินคดีกับผู้ใด ก็ต้องมีข้อเท็จจริงที่ครบองค์ประกอบความผิดตามกฎหมาย หากไปบ่งชี้ว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ทั้งที่องค์ประกอบตามกฎหมายไม่ครบ อาจจะทำให้พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้อง หรือศาลพิพากษายกฟ้อง ซึ่งเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวน

ก็อาจถูกฝ่ายที่ถูกกล่าวหาฟ้องร้องดำเนินคดีได้ อย่างไรก็ตาม หากองค์กรเอกชนหรือผู้หนึ่งผู้ใด ยังคงเห็นว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ก็สามารถจะใช้สิทธิในการกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนขอให้ดำเนินคดี โดยทำความเข้าใจเกี่ยวกับการพิจารณาคัดแยกผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 ที่กำหนดว่า

(7) คำร้องทุกข์ หมายความว่า การที่ผู้เสียหายได้กล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ว่ามีผู้กระทำความผิดขึ้น จะรู้ตัวผู้กระทำความผิดหรือไม่ก็ตาม ซึ่งกระทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหาย และการกล่าวหาเช่นนั้น ได้กล่าวโดยมีเจตนาจะให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษ (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา2(7))

(8) คำกล่าวโทษ หมายความว่า การที่บุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่ผู้เสียหายได้กล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ว่ามีบุคคลรู้ตัวหรือไม่ก็ได้กระทำความผิดอย่างหนึ่งขึ้น (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา2(8))

การกล่าวโทษเป็นการกล่าวหาต่อเจ้าพนักงานด้วยคำกล่าวโทษว่ามีบุคคลกระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งจากคำนิยามดังกล่าว ผู้กล่าวโทษ จึงหมายถึง บุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้เสียหาย โดยผู้รับคำกล่าวโทษ ตามมาตรา 127 วรรคแรก จะนำบทบัญญัติในมาตรา 123 ถึง 126 ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาใช้บังคับโดยอนุโลมในเรื่องคำกล่าวโทษ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ผู้รับคำกล่าวโทษจึงมี 2 ประเภท เช่นเดียวกับผู้รับคำร้องทุกข์ คือ พนักงานสอบสวนและพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งมีตำแหน่งรองหรือเหนือพนักงานสอบสวน และเป็นผู้ซึ่งมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยตามกฎหมาย สำหรับความผิดที่กล่าวโทษต้องเป็นความผิดต่อแผ่นดิน เพราะความผิดต่อส่วนตัวต้องมีการร้องทุกข์ พนักงานสอบสวนจึงจะมีอำนาจสอบสวน โดยเฉพาะแรงงานขัดหนี้ มีทั้งกรณีที่เข้าข่ายการค้ามนุษย์และไม่เข้าข่ายการค้ามนุษย์ ดังนั้น จึงต้องพิจารณาเป็นรายๆ ไม่ใช่เข้าข่ายการค้ามนุษย์ทุกราย

รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญในการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดและมีประสิทธิภาพระหว่างเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายและองค์กรเอกชน เพราะส่งผลโดยตรงต่อการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ เข้าสู่การฟื้นฟูเยียวยา รวมทั้งการนำผู้กระทำผิดไปสู่การลงโทษตามกฎหมาย โดยเฉพาะความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนระหว่างเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายกับองค์กรเอกชน จึงได้สั่งการให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เตรียมทบทวนบันทึกข้อตกลง เรื่องการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชนกรณีการค้าเด็กและหญิง พ.ศ. 2546 ให้เหมาะสมและเป็นเครื่องมือในการลดช่องว่างเพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างสอดประสานและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

2.6.4 การประสานงานระหว่างตำรวจและอัยการเป็นอุปสรรคประการหนึ่งต่อความสำเร็จในการดำเนินคดีค้ามนุษย์

ในกรณีทั่วไป โดยปกติแล้วพนักงานอัยการไทยไม่มีอำนาจสอบสวนเหมือนเช่นพนักงานอัยการของสหรัฐอเมริกา และพนักงานอัยการไม่มีโอกาสเข้าร่วมวางแผนคดีตั้งแต่ต้น เมื่อได้รับสำนวนการสอบสวนจากเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้ว หากพนักงานอัยการเห็นว่าสำนวนการสอบสวนยังมีพยานหลักฐานไม่เพียงพอก็ได้แต่เพียงสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติม ซึ่งพนักงานสอบสวนเองอาจไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ในการสอบสวนเพิ่มเติมอย่างลึกซึ้งมากพอ ที่ผ่านมานในอดีตมีเพียงคดีความผิดที่กระทำนอกราชอาณาจักรไทยเท่านั้น ที่กฎหมายกำหนดให้อำนาจสอบสวนอยู่ที่อัยการสูงสุดซึ่งสามารถมอบให้พนักงานสอบสวนเข้ารับผิดชอบในการสอบสวนและประสานงานกับพนักงานอัยการอย่างใกล้ชิดได้ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน หากกรณีเป็นคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ ได้แก่ คดีที่มีลักษณะเป็นการกระทำความผิดข้ามชาติที่สำคัญ หรือเป็นการกระทำขององค์กรอาชญากรรม และคดีที่มีผู้ทรงอิทธิพลที่สำคัญเป็นตัวการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุน หรือคดีพิเศษที่คณะกรรมการคดีพิเศษ เห็นควรว่าต้องมีพนักงานอัยการร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษทุกคดี ซึ่งที่ผ่านมานักพนักงานอัยการ

และพนักงานสอบสวนคดีพิเศษมีการประสานอย่างใกล้ชิดในคดีประเภทนี้แล้ว นอกจากนี้ นับตั้งแต่พระราชบัญญัติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรม พ.ศ. 2556 มีผลใช้บังคับ การประสานงานระหว่างตำรวจและพนักงานอัยการย่อมมีความใกล้ชิดและราบรื่นมากขึ้น สำหรับการสอบสวนคดีค้ามนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ โดยมีผลการดำเนินการระหว่างพนักงานสอบสวนและอัยการ ดังนี้ โดยคดีตั้งแต่ปี 2551-2557 พนักงานสอบสวนรับแจ้งความร้องทุกข์ จำนวน 1,576 คดี พนักงานอัยการได้ส่งฟ้องต่อศาลแล้ว จำนวน 725 คดี หรือคิดเป็น ร้อยละ 46 ของคดีที่รับแจ้ง

2.6.5 เจ้าหน้าที่บางคนยังใช้บริการธุรกิจทางเพศกับเด็กที่เป็นเหยื่อการค้ามนุษย์

จากการตรวจสอบไม่พบข้อเท็จจริงว่ามีคดีที่เจ้าหน้าที่รัฐใช้บริการธุรกิจทางเพศกับเด็กที่เป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ในปี 2556 แต่พบว่ามีกรณีขยาดผลจากคดีค้ามนุษย์ เหตุเกิดเมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2553 โดยเป็นคดีที่ตำรวจได้ร่วมกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ และมูลนิธิพิทักษ์สตรีซึ่งเป็นองค์กรพัฒนาเอกชน ทำการช่วยเหลือเด็กได้ทุกคน และตำรวจจับกุมผู้ร่วมขบวนการได้ 8 คน ศาลพิพากษาลงโทษเจ้าของร้านคาราโอเกะให้จำคุกเป็นเวลารวมทั้งสิ้น 126 ปี แต่ตามกฎหมายการลงโทษจำคุกจะต้องไม่เกิน 50 ปี ส่วนคนไทยคนอื่นๆ อีก 7 คน ถูกศาลพิพากษา ลงโทษจำคุกคนละ 25 ปี

จากการสอบสวนมีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ตำรวจระดับผู้กำกับการ 1 นาย และรองผู้กำกับการ จำนวน 1 นาย ใช้บริการทางเพศกับเด็กที่ค้าประเวณีจากร้านที่เกิดเหตุ จึงได้มีการกล่าวหาดำเนินคดี และสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้สั่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทั้ง 2 นาย ออกจากราชการ แต่ต่อมาจากการรวบรวมพยานหลักฐานยังไม่เพียงพอในการสั่งฟ้องเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งสองว่าได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหา อย่างไรก็ตาม หากมีพยานหลักฐานใหม่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติก็สามารถนำคดีขึ้นมาสอบสวนใหม่ได้

2.6.6 ไทยไม่ได้มีการดำเนินคดีกับเจ้าของเรือ ไต่ก้ง หรือเจ้าหน้าที่รัฐที่มีส่วนร่วมในอาชญากรรมการค้ามนุษย์เพื่อใช้แรงงานอุตสาหกรรมประมง

ในปี 2556 มีคดีค้ามนุษย์จากการบังคับใช้แรงงานในเรือประมง จำนวน 28 คดี มีการจับกุมผู้ต้องหา จำนวน 15 คน ในจำนวนนี้เป็นไต่ก้ง 5 คน เจ้าของเรือ 4 คน และมีการออกหมายจับไต่ก้งจำนวน 3 คน และยังไม่พยานหลักฐานว่ามีเจ้าหน้าที่รัฐเข้าไปมีส่วนร่วมกระทำความผิดในแต่ละคดีแต่อย่างใด

ตารางที่ 5

รูปแบบการค้ามนุษย์ปี 2556			ค้ามนุษย์ในเรือประมง ปี 56			
รูปแบบการค้ามนุษย์ปี 2556	คดี	ร้อยละ	จังหวัด	จำนวนคดี		
				ปคม.	พื้นที่	สทม.
เพศ	520	77.15	นครศรีธรรมราช	2		
แรงงาน	80	11.87	สมุทรปราการ	9		
นำคนมาขอตาน	74	10.98	ชลบุรี	6	2	
รวม	674	100	สมุทรสาคร	1	1	
			ตรัง	1	2	
			สตูล	1		
			สงขลา		2	1
			รวม	20	7	1

แรงงาน	ทั่วไป	ประมง
80	52	28
ร้อยละ	65	35

ในปี 2557 มีคดีคำมุขย์จากการบังคับใช้แรงงานในเรือประมงจำนวน 11 คดี มีการจับกุมผู้ต้องหา จำนวน 14 คน ผู้เสียหาย จำนวน 20 คน

2.6.7 มีคดีที่ผู้จัดการเรือรายหนึ่งได้กักขังผู้เสียหายอย่างน้อย 14 คน กลับไม่ได้รับการลงโทษ ในข้อหามีส่วนร่วมในการคำมุขย์ แต่กลับได้รับการตัดสินลงโทษจำคุก 3 ปี ในข้อหาให้ที่พักพิงแก่แรงงานต่างชาติ ที่เข้าเมืองผิดกฎหมาย

เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2556 เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรกันตัง จังหวัดตรัง ได้รับแจ้งให้เข้าไปช่วยเหลือแรงงานชาวเมียนมาที่ถูกกักขังอยู่ในห้องพักคนงาน ณ แพลลา แห่งหนึ่งในพื้นที่ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง สามารถช่วยเหลือแรงงานชาวเมียนมาได้ จำนวน 14 คน ซึ่งถูกบังคับให้ทำงานในเรือประมง และได้จับกุมหัวหน้าคนงานชาวเมียนมา จำนวน 1 คน และผู้ดูแลแพลลาชาวไทย จำนวน 1 คน ในความผิดฐานร่วมกันคำมุขย์ นอกจากนี้ยังได้ออกหมายจับผู้ร่วมกระทำผิด ชาวเมียนมา อีก 1 คน (หัวหน้าคนงานชาวเมียนมา ศาลมีคำพิพากษาว่ามีความผิดฐานคำมุขย์และให้ลงโทษจำคุกรวม 3 ปี 6 เดือน, สำหรับผู้ดูแลแพลลาชาวไทย พนักงานอัยการมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องในข้อหาคำมุขย์ เนื่องจากพยานหลักฐานยังไม่เพียงพอ แต่ศาลพิพากษาว่ามีความผิดตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 และให้ลงโทษจำคุก 6 เดือน จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา)

2.6.8 เจ้าหน้าที่ตำรวจและตำรวจตรวจคนเข้าเมืองชู้กรรโชกเอาเงินหรือมีเพศสัมพันธ์จากผู้เข้าเมืองผิดกฎหมายที่ถูกกักตัวอยู่ในประเทศไทยเพื่อรอส่งกลับ มีการขายผู้อพยพชาวเมียนมาที่ไม่สามารถจ่ายค่าบริการจัดหางานแก่นายหน้าและผู้คำมุขย์

ทางการไทยตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วมีคดีที่น่าจะเกี่ยวข้อง โดยเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2556 เกิดเหตุเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่และชาวเมียนมาที่ร่วมกันพาชาวโรฮีนจาเข้าเมืองผิดกฎหมายหลบหนีออกจากบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดพังงา ต่อมาเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2556 ได้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนยศตาบตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธรกระบือ จังหวัดพังงา ในข้อหากักขัง หน่วงเหนี่ยว และกรรโชกทรัพย์ ส่วนชาวเมียนมาข้อหาข่มขืนผู้เสียหายชาวโรฮีนจาเข้าเมืองผิดกฎหมายและถูกจับกุมดำเนินคดี พนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องชาวเมียนมาเป็นจำเลยต่อศาลแล้วเมื่อวันที่ 12 กันยายน 2556 คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล ส่วนเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่และตำรวจตรวจคนเข้าเมืองไม่ได้มีเพศสัมพันธ์กับชาวโรฮีนจาเข้าเมืองผิดกฎหมาย แต่มีการบังคับขู่เชิญเรียกเงินจากกลุ่มผู้เสียหายชาวโรฮีนจา จึงถูกดำเนินคดีเพิ่มเติมในความผิดฐานร่วมกันคำมุขย์ กักขังหน่วงเหนี่ยวและกรรโชกทรัพย์ ส่วนเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่นอกจากถูกดำเนินคดีเช่นเดียวกับชาวเมียนมาแล้ว ยังถูกดำเนินคดีฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ส่วนทางด้านวินัยได้มีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนและให้ออกจากราชการไว้ก่อนแล้ว

2.6.9 ความไม่คืบหน้าของการพิจารณาคดีในชั้นศาลฎีกาเกี่ยวกับคดีคำมุขย์ ตั้งแต่ปี 2552

เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2551 เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ตรวจพบแรงงานต่างด้าว จำนวน 73 คน ที่โรงงานแกะกึ่งอโนมา จังหวัดสมุทรสาคร พนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการได้สั่งฟ้องเจ้าของโรงงาน 2 คน ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ได้พิพากษาจำคุก 5 ปี และ 8 ปี ปรับ 1,054,000 บาท และ 2,084,000 บาท ปัจจุบันคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาในชั้นศาลฎีกา สำหรับคดีนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ดำเนินคดีตามประมวลกฎหมายอาญา เนื่องจากเหตุเกิดก่อนพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 จะมีผลบังคับใช้ (มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2551)

2.6.10 ผู้ต้องหาหลบหนีออกนอกราชอาณาจักรและข่มขู่ผู้เสียหายหลังจากได้รับการประกันตัว

ปัจจุบันสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดนโยบายให้พนักงานสอบสวนเสนอคัดค้านการยื่นขอประกันตัวผู้ต้องหาในคดีความทุกข์ทุกคดี และได้กำหนดแนวทางเพิ่มเติมเพื่อป้องกันและแก้ไข โดยได้ขอความร่วมมือศาลว่าในกรณีที่ได้อนุญาตให้ผู้ต้องหาในคดีความทุกข์ได้รับการประกันตัวในชั้นศาล ให้ศาลแจ้งให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองทราบทุกราย เพื่อบันทึกเป็นบุคคลต้องห้ามเดินทางออกนอกราชอาณาจักร ป้องกันการหลบหนีออกนอกประเทศและไปข่มขู่ผู้เสียหายตามที่สหรัฐอเมริกาให้ความหวังใจ รวมทั้งสั่งการให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองใช้กฎหมาย พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 เพิกถอนสิทธิการให้อยู่ในราชอาณาจักร และนำตัวผู้ต้องหาที่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวไปควบคุมต่อที่ห้องกักสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

2.6.11 กระบวนการคัดแยกเหยื่อไม่เพียงพอทำให้แรงงานที่ถูกตรวจจับจำนวน 190,144 คน อาจมีเหยื่อของการค้ามนุษย์ปะปนไปด้วย

เนื่องจากประเทศไทยมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นระยะทางยาว จึงมีปัญหาการลักลอบหลบหนีเข้าเมืองเป็นจำนวนมาก โดยทุกปีจะมีผู้ถูกจับกุมและส่งกลับผู้ลักลอบหลบหนีเข้าเมือง จากประเทศเพื่อนบ้านไม่ต่ำกว่า 300,000 คน ในขณะที่ประเทศไทยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองเพียง 5,133 คน ในจำนวนดังกล่าว เป็นเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบการควบคุมคนต่างด้าวและคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เพียง 230 คน หรือคิดเป็นอัตราส่วน ตรวจคนเข้าเมือง 1 นาย ต้องรับผิดชอบสัมภาษณ์และคัดแยกเหยื่อ 1,300 คน จากข้อจำกัด ด้านกำลังพล จึงอาจทำให้การคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์มีข้อบกพร่องแต่ก็เป็นข้อบกพร่องที่เกิดจาก ปริมาณงาน ไม่ได้เกิดจากการทุจริตของพนักงานเจ้าหน้าที่ อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งเป็นหน่วยงาน บังคับใช้กฎหมายที่เป็นต้นทางของกระบวนการยุติธรรมเพิ่มความพยายามโดยกำหนดให้มีการคัดแยกผู้เสียหาย หรือเหยื่อของการค้ามนุษย์ ทั้งในความรับผิดชอบของพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจ และในความรับผิดชอบ ของเจ้าพนักงานตรวจคนเข้าเมือง และได้ปรับปรุงแบบฟอร์มการสัมภาษณ์เพื่อคัดแยกเหยื่อให้รัดกุม และชัดเจน มากยิ่งขึ้น โดยเพิ่มภาพถ่ายของเหยื่อที่ได้รับการสัมภาษณ์เพื่อคัดแยก เพื่อให้สามารถระบุผู้เสียหายที่อาจให้ข้อมูล ในภายหลังจากกลับไปประเทศของตัวเองแล้ว และในกระบวนการสัมภาษณ์เพื่อคัดแยกเหยื่อในความรับผิดชอบของ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองได้เปิดโอกาสให้องค์กรเอกชน ในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ ทั้งนี้ ในปี 2556 สำนักงาน ตรวจคนเข้าเมืองได้คัดแยกเหยื่อจำนวนทั้งสิ้น 397,167 คน จำแนกเป็นเมียนมา 182,729 คน ลาว 57,945 คน กัมพูชา 141,118 คน และอื่นๆ 15,375 คน โดยมีองค์กรเอกชนอีก 12 องค์กร ที่ร่วมในการสัมภาษณ์ เพื่อที่จะคัดแยกเหยื่อที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และมีเอกสารหลักฐานใบสัมภาษณ์คัดแยกเหยื่อที่สามารถตรวจสอบ ได้ทุกคน

2.6.12 พนักงานสอบสวนไม่ได้ดำเนินการให้หลักประกันความปลอดภัยของพยาน มีการนำเด็ก ไปให้ปากคำต่อหน้าผู้ต้องหา

ในการสอบสวน พนักงานสอบสวนจะทำการสอบสวนร่วมกับทีมสหวิชาชีพ ซึ่งประกอบด้วย ตำรวจ อัยการ นักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ และบุคคลที่ผู้เสียหายไว้วางใจ การสอบสวนเด็กในห้องสอบสวน จะต้องมีการบันทึกภาพและเสียงไว้เป็นพยานหลักฐาน เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาคดีในชั้นศาล เพื่อไม่ต้องการให้ ผู้เสียหายที่เป็นเด็กเผชิญหน้ากับผู้ต้องหา ฉะนั้น จึงไม่มีเหตุการณ์ดังกล่าวในชั้นพนักงานสอบสวน

2.6.13 กองทัพเรือและตำรวจน้ำตรวจเรือประมง 10,427 ลำ แต่ไม่พบการค้ามนุษย์

การตรวจเรือประมงของกองทัพเรือและตำรวจน้ำเป็นการตรวจในเชิงป้องกันไม่ให้เกิด การค้ามนุษย์ในเรือประมง และตัวเลขในการรายงานเป็นการรายงานตามข้อเท็จจริง อย่างไรก็ตามในปี 2556

ได้มีการตรวจเรือประมงกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่ 22 จังหวัดชายทะเล อีกจำนวน 113 ลำ มีการดำเนินคดีค้ามนุษย์ในเรือประมง 28 คดี โดยมีผลการดำเนินการสามารถจับกุมได้ทั้งเรือได้ 5 คน ออกหมายจับ 3 คน และดำเนินคดีกับเจ้าของเรือ 4 คน

2.6.14 ไม่มีการดำเนินคดีกับผู้ลักลอบนำชาวโรฮีนจาหลบหนีเข้าเมือง

จากการตรวจสอบในปี 2557 พบว่ามีการดำเนินคดีฐานค้ามนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับชาวโรฮีนจา จำนวน 4 คดี และคดีความผิดตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 จำนวน 5 คดี ดังนี้

1) ความผิดฐานค้ามนุษย์ จำนวน 4 คดี ประกอบด้วย

- เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2557 เจ้าหน้าที่ตำรวจได้จับกุมผู้ต้องหาชาวเมียนมา 2 คน ข้อหาค้ามนุษย์ และช่วยเหลือผู้เสียหายที่อ้างว่าเป็นชาวโรฮีนจา 5 คน เหตุเกิดที่จังหวัดปัตตานี พนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการมีความเห็นสั่งฟ้อง คดียังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของชั้นศาล

- เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2557 เจ้าหน้าที่ตำรวจได้เข้าช่วยเหลือชาวโรฮีนจา และจับกุมผู้ต้องหาขบวนการค้ามนุษย์ ผลการสอบสวนสามารถดำเนินคดีกับผู้ต้องหาชาวไทย 9 คน จับกุมตัวได้ 2 คน ออกหมายจับ 7 คน เหตุเกิดที่สถานีขนส่งผู้โดยสารหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยหนึ่งในผู้ต้องหาที่จับกุมได้ เป็นสมาชิกสภาจังหวัดสตูล และเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลปุย จังหวัดสตูลอีกหนึ่งคน

- เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2557 เจ้าหน้าที่ตำรวจได้จับกุมผู้ต้องหา 2 คน ความผิดฐานค้ามนุษย์ และช่วยเหลือผู้เสียหายที่อ้างว่าเป็นชาวโรฮีนจา 53 คน เหตุเกิดที่ตำบลบางนายสี อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

- เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2557 เจ้าหน้าที่ตำรวจได้จับกุมผู้ต้องหา 3 คน ความผิดฐานค้ามนุษย์ และช่วยเหลือผู้เสียหายที่อ้างว่าเป็นชาวโรฮีนจา 81 คน เหตุเกิดที่ตำบลบางนายสี อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

2) ความผิดฐานตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522

- เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2557 เจ้าหน้าที่ตำรวจได้จับกุมผู้ต้องหาที่อ้างว่าเป็นชาวโรฮีนจา 18 คน ในความผิดฐานหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย เหตุเกิดที่บริเวณ ถนนท่าเรือ ซอยนาพร หมู่ที่ 2 ตำบลนาคา อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง

- เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2557 เจ้าหน้าที่ตำรวจได้จับกุมผู้ต้องหาที่อ้างว่าเป็นชาวโรฮีนจา 16 คน ในความผิดฐานหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย เหตุเกิดที่บริเวณสวนยาง ซอยเผาเรือ หมู่ที่ 2 ตำบลนาคา อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง

- เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2557 เจ้าหน้าที่ตำรวจได้จับกุมผู้ต้องหาที่อ้างว่าเป็นชาวโรฮีนจา 155 คน ในความผิดฐานหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย เหตุเกิดที่บริเวณหาดอ่าวจาก หมู่ที่ 2 ตำบลกำพวน อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง

- เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2557 เจ้าหน้าที่ตำรวจได้จับกุมผู้ควบคุมเรือชาวเมียนมา 7 คน ในความผิดฐานให้ที่พักพิงบุคคลต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมายและจับกุมผู้ต้องหาที่อ้างว่าเป็นชาวโรฮีนจา 246 คน เป็นชาย 222 คน เป็นหญิง 19 คน เป็นเด็กชาย 1 คน และเป็นเด็กหญิง 4 คน ในความผิดฐานหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย เหตุเกิดที่บริเวณอ่าวกะเปอร์ หมู่ที่ 2 ตำบลม่วงกลาง อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง

- เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2557 เจ้าหน้าที่ตำรวจได้จับกุมผู้ต้องหาที่อ้างว่าเป็นชาวโรฮีนจา 94 คน ในความผิดฐานหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย เหตุเกิดที่บริเวณสวนยางพารา หมู่ที่ 7 ตำบลคุระบุรี อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา

3. ด้านการคุ้มครองช่วยเหลือ

3.1 การดำเนินงานด้านการช่วยเหลือคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

ประเทศไทยให้การคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ตามหลักการสิทธิมนุษยชน และคำนึงถึงมนุษยธรรม โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีหน้าที่จัดบริการช่วยเหลือผู้เสียหายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 33 ทั้งในเรื่องอาหาร ที่พัก การรักษาพยาบาล การบำบัดฟื้นฟูทางร่างกายและจิตใจ การให้การศึกษา การฝึกอบรม การให้ความช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย การส่งกลับไปยังประเทศเดิมหรือภูมิลำเนาของผู้เสียหาย การดำเนินคดีเพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนให้ผู้เสียหาย โดยให้คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และความแตกต่างระหว่างเพศ อายุ สัญชาติ ประเพณี วัฒนธรรมของผู้เสียหาย การแจ้งสิทธิของผู้เสียหายที่พึงได้รับการคุ้มครองในแต่ละขั้นตอนทั้งก่อน ระหว่างและหลังการช่วยเหลือ ตลอดจนขอเบรคระยะเวลาในการดำเนินการช่วยเหลือในแต่ละขั้นตอน ทั้งนี้ การให้ความช่วยเหลือคำนึงถึงสิทธิและความต้องการของผู้เสียหายเป็นสำคัญ

สถานที่ตั้งของหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การดำเนินงานของ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ (ชาย) จังหวัดเชียงราย

บ้านภูมिवะ

สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ (ชาย) จังหวัดปทุมธานี

สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ (ชาย) จังหวัดระนอง

บ้านศรีสุราษฎร์

สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ (ชาย) จังหวัดสงขลา

หน่วยงานหลัก 9 แห่ง

จัดบริการ อาหาร
การรักษาพยาบาล
การฟื้นฟูกาย - จิต - สังคม
การช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย
พัฒนาทักษะชีวิตและการฝึกอบรม
การส่งกลับและการคืนสู่สังคม

เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางให้ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์สามารถเข้าถึงบริการช่วยเหลือได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ปรับปรุงประสิทธิภาพสายด่วน 1300 ซึ่งดำเนินการโดยศูนย์ช่วยเหลือสังคม เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ประสบปัญหาสังคม รวมถึงปัญหาการค้ามนุษย์ โดยบูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐ ภาคเอกชน ตั้งแต่การรับแจ้งเหตุ การส่งต่อความช่วยเหลือ การจัดบริการและการติดตามรายงานผล โดยการนำระบบสารสนเทศเชื่อมโยงข้อมูลการดำเนินงานเพื่อให้ผู้ประสบปัญหาได้รับการช่วยเหลืออย่างรวดเร็ว

ทั่วถึงและครบวงจร นอกจากนี้ ยังได้เพิ่มบริการล่าม 5 ภาษา ได้แก่ ภาษาอังกฤษ กัมพูชา พม่า เวียดนาม และจีน ในการให้บริการที่สายด่วน 1300 Call Center ตลอด 24 ชั่วโมง ตั้งแต่ตุลาคม 2557 นอกจากนี้ ในปี 2557 ศูนย์ช่วยเหลือสังคมได้ให้ความช่วยเหลือชาวต่างชาติซึ่งประสบปัญหาทางสังคม จำนวนทั้งสิ้น 138 คน

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตระหนักถึงการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ จึงได้มีนโยบายให้มีการคัดแยกผู้เสียหายทุกรายและทุกกรณี และเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการคัดแยกผู้เสียหาย ได้เสนอแนะนโยบายดังกล่าวเข้าที่ประชุมคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ครั้งที่ 2/2557 เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2557 ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบและให้นำเสนอประเด็นดังกล่าวต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

การช่วยเหลือคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ดำเนินการโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ในรูปแบบทีมสหวิชาชีพซึ่งจะดำเนินการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยอาศัยแบบสัมภาษณ์เพื่อคัดแยก ซึ่งในการพิจารณาว่าผู้ใดเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์หรือไม่ หน่วยงานจะถือปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงว่าด้วยแนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยพนักงานสอบสวนเป็นผู้พิจารณาตามข้อเท็จจริงประกอบกับพยานหลักฐาน และการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะนักสังคมสงเคราะห์ หรือนักจิตวิทยาที่ดูแลผู้นั้นอยู่ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน กรณีที่มีความเห็นต่าง หัวหน้าพนักงานสอบสวนจะเป็นผู้ตัดสินชี้ขาด และในระหว่างการพิจารณาให้บุคคลดังกล่าวได้รับการคุ้มครองชั่วคราวตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 29

ภายหลังจากการคัดแยกผู้เสียหาย พนักงานเจ้าหน้าที่จะแจ้งให้ผู้เสียหายทราบถึงสิทธิที่ได้รับ จากนั้นจะส่งผู้เสียหายที่ต้องการความช่วยเหลือไปรับการคุ้มครองในหน่วยงานหลักที่ให้การดูแลผู้เสียหาย ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวน 9 แห่ง

นอกจากนี้องค์กรเอกชนที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้เป็นองค์กรเอกชนด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ จำนวน 17 แห่ง ได้แก่มูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก มูลนิธิรักประเทศไทย มูลนิธิพัฒนาการคุ้มครองเด็ก มูลนิธิศูนย์ฮอทไลน์ มูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย มูลนิธิกระจกเงา มูลนิธิดวงประทีป ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาสิทธิผู้หญิง มูลนิธิเครือข่ายส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน มูลนิธิสยาม-แคร่ สมาคมการประมงแห่งประเทศไทย มูลนิธิร่วมมิตรไทย-พม่า มูลนิธิผู้หญิง กลุ่มหญิงสู้ชีวิต มูลนิธิชุมชนท้องถิ่นพัฒนา มูลนิธิไนท์ไลท์

3.2 จำนวนผู้เสียหายที่ได้รับการคุ้มครองในสถานคุ้มครองฯ

ในปี 2557 มีผู้ที่ได้รับการคัดแยกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ จำนวนทั้งสิ้น 522 คน ซึ่งได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชน ผู้เสียหายที่ได้รับการช่วยเหลือข้างต้น มีบางส่วนที่อยู่ในความดูแลขององค์กรเอกชนที่จดทะเบียนจัดตั้งเป็นสถานรองรับให้การดูแลผู้เสียหายและบางส่วนซึ่งเป็นผู้เสียหายชาวไทยได้กลับไปอาศัยอยู่กับครอบครัวในชุมชน

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ให้การคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายในสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ จำนวน 9 แห่ง รวมทั้งสิ้น 303 คน เป็นคนไทย 67 คน และคนต่างด้าว 236 คน ส่วนใหญ่มาจากประเทศเมียนมา จำนวน 75 คน บังกลาเทศ 65 คน ลาว 52 คน กัมพูชา 13 คน โรฮีนจา 23 คน อินเดียน 7 คน และอุซเบกิสถาน 1 คน ตามลำดับ โดยช่วงอายุของผู้เสียหายที่เข้ารับการคุ้มครองที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป มีจำนวนมากที่สุด คือ 165 คน อายุ 15 ปีขึ้นไป ถึง 18 ปี 88 คน และอายุต่ำกว่า 15 ปี 50 คน สำหรับรูปแบบการถูกแสวงหาประโยชน์ส่วนใหญ่เป็นรูปแบบการบังคับใช้แรงงาน 188 คน รูปแบบการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ จำนวน 108 คน และรูปแบบการบังคับให้ขูดาน 7 คน (ตามตารางข้างล่างนี้)

ตารางที่ 6

จำนวนผู้เสียหายที่เข้ารับการคุ้มครองในสถานคุ้มครอง														
สัญชาติ	ปี 2556							ปี 2557						
	ต่ำกว่า 15 ปี		15 ปีขึ้นไป – 18 ปี		18 ปีขึ้นไป		จำนวน	ต่ำกว่า 15 ปี		15 ปีขึ้นไป – 18 ปี		18 ปีขึ้นไป		จำนวน
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ไทย	9	90	19	165	18	4	305	5	22	5	24	10	1	67
กัมพูชา	22	18	8	7	10	6	71	4	1	-	6	2	-	13
ลาว	2	18	1	69	2	13	105	2	6	-	22	-	22	52
เมียนมา	19	8	27	36	75	22	187	5	5	11	4	48	2	75
จีน	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
อุซเบกิสถาน	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	1	1
อินเดีย	-	-	-	-	7	-	7	-	-	-	-	7	-	7

จำนวนผู้เสียหายที่เข้ารับการคุ้มครองในสถานคุ้มครอง														
สัญชาติ	ปี 2556							ปี 2557						
	ต่ำกว่า 15 ปี		15 ปีขึ้นไป – 18 ปี		18 ปีขึ้นไป		จำนวน	ต่ำกว่า 15 ปี		15 ปีขึ้นไป – 18 ปี		18 ปีขึ้นไป		จำนวน
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
โรฮีนจา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	20	-	23
บังกลาเทศ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	-	52	-	65
ไม่ทราบสัญชาติ	-	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-
รวม	186		332		163		681	50		88		165		303

ตารางที่ 7

จำนวนผู้เสียหายที่เข้ารับการคุ้มครองในสถานคุ้มครอง								
สัญชาติ	ปี 2556				ปี 2557			
	แรงงาน	เพศ	ขอทาน	รวม	แรงงาน	เพศ	ขอทาน	รวม
ไทย	66	210	29	305	15	51	1	67
กัมพูชา	29	6	36	71	2	7	4	13
ลาว	20	85	0	105	5	47	-	52
เมียนมา	106	60	21	187	71	2	2	75
จีน	-	1	-	1	-	-	-	-
อุซเบกิสถาน	-	2	-	2	-	1	-	1
อินเดีย	7	-	-	7	7	-	-	7
โรฮีนจา	-	-	-	-	23	-	-	23
บังกลาเทศ	-	-	-	-	65	-	-	65
ไม่ทราบสัญชาติ	3	-	-	3	-	-	-	-
รวม	231	364	86	681	188	108	7	303

นอกจากนี้ ในปี 2557 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ยังได้ให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์คนไทยในต่างประเทศจำนวนทั้งสิ้น 72 คน ประกอบด้วยผู้เสียหาย ชาย 30 คน หญิง 42 คน ซึ่งถูกแสวงประโยชน์จากการบังคับใช้แรงงานและแสวงประโยชน์ทางเพศ ซึ่งกลไกการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในต่างประเทศมีกระทรวงการต่างประเทศ โดยสถานเอกอัครราชทูตไทย/สถานกงสุลไทยในต่างประเทศ เป็นหน่วยงานหลักในการให้ความช่วยเหลือ ส่งกลับโดยประสานกับทีมสหวิชาชีพในการรับตัวที่ทำอากาศยาน และช่วยเหลือด้านกาย จิต สังคม และกฎหมาย ตลอดจนการช่วยเหลือคืนสู่สังคม

3.3 การจัดบริการทางการแพทย์

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้จัดบริการทางการแพทย์ ให้ผู้เสียหายที่เข้ารับการคุ้มครองสวัสดิภาพในสถานคุ้มครองทุกราย โดยส่งไปตรวจสุขภาพกาย จิต จากแพทย์ รวมถึงการตรวจพิสูจน์อายุในบางกรณี เพื่อจะนำผลการตรวจมาเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนให้บริการรายบุคคล เพื่อให้การช่วยเหลือดังกล่าวมีความครอบคลุมทั้งทางด้านกาย จิต สังคม และใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดี นอกจากนี้ สถานคุ้มครองฯ ได้จัดเจ้าหน้าที่ดูแล ตลอด 24 ชั่วโมง เช่น พยาบาลวิชาชีพ กรณีที่ผู้เสียหายเจ็บป่วยจะส่งไปพบแพทย์ในโรงพยาบาลใกล้เคียง นอกจากนี้ สถานคุ้มครองยังได้จัดบริการตรวจสุขภาพเบื้องต้นโดยทีมแพทย์จากโรงพยาบาลเข้ามาตรวจในสถานคุ้มครอง เพื่อให้ผู้เสียหายทุกรายได้รับบริการทางการแพทย์อย่างทั่วถึงสำหรับผู้เสียหายที่ตั้งครรภ์ หรือมีบุตรติดมาด้วยนั้น สถานคุ้มครองได้จัดบริการห้องบริหารทารก มีเจ้าหน้าที่ให้ความรู้ในการเลี้ยงดูบุตรอย่างเหมาะสม พร้อมทั้งจัดเรือนนอนเฉพาะสำหรับแม่และเด็ก สำหรับเด็กที่เป็นผู้เสียหายที่เข้ามาโดยลำพัง สถานคุ้มครองจัดให้ผู้เสียหายพักในเรือนนอนเฉพาะโดยมีเจ้าหน้าที่ให้การดูแลอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ (ชาย) จังหวัดปทุมธานี ยังจัดบริการให้ผู้เสียหายที่เข้ารับบริการในลักษณะครอบครัวด้วย

3.4 การจัดบริการสำหรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เป็นเด็ก

สถานคุ้มครองตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องใช้หลักการและแนวทางปฏิบัติต่อเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตั้งแต่ขั้นตอนการคัดแยกผู้เสียหาย โดยมีการระบุตัวผู้เสียหายที่เป็นเด็กเพื่อประโยชน์ในการจัดบริการที่เหมาะสม เช่น

1. การแจ้งสิทธิ กรณีที่ผู้เสียหายเป็นเด็ก สถานคุ้มครองฯ จะแจ้งสิทธิแตกต่างจากผู้ใหญ่ โดยคำนึงถึงการสื่อสารที่เด็กเข้าใจง่าย จึงมีการพัฒนาสื่อการตูนในการสื่อสารกับเด็ก และใช้ภาษาที่เด็กเข้าใจได้ มี 7 ภาษา ได้แก่ เมียนมา ลาว กัมพูชา จีน เวียดนาม ไทย และอังกฤษ

2. มีแผนพัฒนารายบุคคลสำหรับเด็กทุกรายที่เข้ารับการคุ้มครองสวัสดิภาพ เพื่อให้ผู้เสียหายที่เป็นเด็กได้รับการช่วยเหลือด้านร่างกาย จิตใจ สังคม การศึกษา สุขภาพที่เหมาะสม จัดห้องพิเศษสำหรับการจัดบริการต่างๆ ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก

3. จัดบริการให้ผู้เสียหายสามารถติดต่อกับผู้ปกครองได้ตามความเหมาะสมทางโทรศัพท์ จดหมาย และการเข้าเยี่ยม ในกรณีผู้เสียหายเด็กต่างชาติ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการได้รับความร่วมมือจากประเทศลาว และประเทศเมียนมา ในการจัดส่งเจ้าหน้าที่มาเยี่ยมเยียน ให้กำลังใจ สัมภาษณ์ข้อมูล และโทรศัพท์ติดต่อญาติ เพื่อใช้ประโยชน์ในการสืบหาครอบครัว การยืนยันสัญชาติในกรณีเมียนมา ซึ่งส่งผลให้การดำเนินการส่งกลับทำได้รวดเร็ว

กรณีที่ไม่มีญาติหรือผู้ปกครอง/กรณีที่ไม่สามารถส่งคืนครอบครัวได้อย่างปลอดภัย มีการจัดการสำหรับเด็กเป็นกรณีพิเศษร่วมกับสหวิชาชีพ หรือหน่วยงานในประเทศต้นทาง โดยคำนึงถึงสิทธิและประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ

3.5 การจัดการบริการทางด้านกฎหมาย

สถานคุ้มครองให้ความสำคัญกับการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิตามกฎหมายแก่ผู้เสียหายที่อยู่ในความดูแล โดยมีนักสังคมสงเคราะห์ นักกฎหมายของสถานคุ้มครอง และนักพัฒนาอาชีพเป็นผู้ประสานการทำงานกับทีมสหวิชาชีพด้านกฎหมาย รวมถึงล่ามและองค์กรเอกชน ตั้งแต่การแจ้งสิทธิ และการช่วยเหลือ เพื่อให้ผู้เสียหายได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินคดีทุกขั้นตอน

เพื่อให้การดำเนินคดีไม่ล่าช้า สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพจะประสานไปยังพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการ ให้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอสืบพยานล่วงหน้า ในกรณีที่พิจารณาเห็นว่าคดีมีความล่าช้า จะมีหนังสือแจ้งพนักงานสอบสวน หรืออัยการ เพื่อสอบถามความคืบหน้าเป็นระยะ การดูแลความปลอดภัยของผู้เสียหายที่เป็นพยานในคดีการค้ำมนุษย์ ได้มีการประสานขอความร่วมมือเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อคุ้มครองพยาน มีการจัดนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา นักกฎหมาย หรือผู้ดูแลร่วมเดินทางไปสถานีตำรวจ ศาล สถานที่เกิดเหตุกับผู้เสียหายทุกครั้ง เพื่อให้ผู้เสียหายเกิดความมั่นใจและรู้สึกปลอดภัยในการให้ความร่วมมือในกระบวนการยุติธรรม

ในกรณีที่ผู้เสียหายเป็นเด็กจะจัดห้องพิเศษในการสืบพยาน โดยมีนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา และบุคคลที่เด็กร้องขออยู่ร่วมในการสืบพยาน และจะพยายามหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าระหว่างผู้เสียหายที่เป็นเด็กและผู้ต้องหาให้มากที่สุด ผู้เสียหายผู้ใหญ่ที่ไม่ประสงค์จะสืบพยานในบัลลังก์ตามปกติ นักสังคมสงเคราะห์ หรือนักจิตวิทยาที่ร่วมเดินทางไปกับผู้เสียหายจะร้องขอต่อศาลเพื่อให้มีการแยกห้องสืบพยาน แต่ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของศาล

3.6 การจัดล่ามแปลภาษา

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้เพิ่มบริการล่ามในการปฏิบัติงานคุ้มครองผู้เสียหาย ปัจจุบันมีล่ามภาษาเมียนมา กัมพูชา ลาว จีน เวียดนาม และอังกฤษ ปฏิบัติงานในกระบวนการคุ้มครองผู้เสียหายตั้งแต่ขั้นตอนการแจ้งเหตุ มีการจัดอบรมล่ามเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจในประเด็นการค้ำมนุษย์ จิตวิทยาในการทำงานกับผู้เสียหาย ตลอดจนจรรยาบรรณทางวิชาชีพ มีการจัดทำทำเนียบล่ามที่ผ่านการอบรมเพื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ประโยชน์ร่วมกัน

ในส่วนของล่ามภาษาชนเผ่าซึ่งอาจมีข้อจำกัด เช่น ภาษาจีนของชนเผ่าคะฉิ่น ภาษาลาวเหนือ ภาษาลาวใต้ ภาษาลาวเทิง โรฮีนจา กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้พยายามประสานงานกับสถานทูตประเทศนั้นๆ หน่วยงานภาคีเครือข่ายต่างๆ อาทิ UNICEF / UNHCR / World Vision หรือสถาบันการศึกษา เพื่อจัดล่ามดำเนินการช่วยเหลือผู้เสียหายอย่างต่อเนื่อง

3.7 การอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรชั่วคราวและการอนุญาตให้ทำงานชั่วคราว

เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ ให้ความร่วมมือในกระบวนการคุ้มครอง สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพได้ดำเนินการตามมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2551 โดยได้ประสานความร่วมมือกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงแรงงาน ในการผ่อนผันให้ผู้เสียหายที่เป็นคนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรชั่วคราว และทำงานได้ตามกฎหมาย

ในปี 2557 มีผู้เสียหาย จำนวน 57 คน ที่สามารถออกไปทำงานนอกสถานคุ้มครอง โดยประเภทงานที่ผู้เสียหายทำ ได้แก่ งานก่อสร้าง จัดสวน ทำงานบ้าน เป็นต้น ซึ่งรายได้รวมของผู้เสียหายทั้งหมด คิดเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 139,800 บาท

สำหรับผู้เสียหาย จำนวน 190 ราย ซึ่งไม่ได้จัดหางานให้ทำมาจากสาเหตุต่างๆ ดังนี้

- ผู้เสียหายเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ตามกฎหมายแรงงานห้ามจ้างงานเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี จำนวน 23 ราย
- ผู้เสียหายไม่ประสงค์ทำงาน จำนวน 140 ราย
- ผู้เสียหายมีปัญหาด้านสุขภาพ/ทุพพลภาพ จำนวน 7 ราย
- ผู้เสียหายเดินทางกลับประเทศภูมิลำเนาเรียบร้อยแล้ว จำนวน 12 ราย
- ผู้เสียหายไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้ จำนวน 8 ราย

ตารางที่ 8

เพศ	จำนวนผู้เสียหายต่างดาวเข้ารับการคุ้มครองปี 2557	จำนวนผู้เสียหายที่ออกไปทำงาน	จำนวนผู้เสียหายที่ไม่ออกไปทำงาน					รวม
			อายุต่ำกว่า 15 ปี	ไม่ประสงค์ทำงาน	ปัญหาด้านสุขภาพ/ทุพพลภาพ	เดินทางกลับภูมิลำเนา	ไม่สามารถสื่อสารภาษาไทย	
ชาย	167	42	2	81	-	-	-	83
หญิง	69	15	21	59	7	12	8	107
รวม	236	57	23	140	7	12	8	190

อย่างไรก็ตาม การจัดบริการดังกล่าวยังพบปัญหาทั้งในส่วนของผู้เสียหายที่ออกไปทำงานนอกสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ และส่วนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดบริการ

ในส่วนของผู้เสียหายที่ออกไปทำงานนอกสถานคุ้มครอง ปัญหาที่พบเป็นเรื่องวินัยและพฤติกรรมการทำงานที่ไม่ต่อเนื่อง มีการเปลี่ยนงานรวมถึงพฤติกรรมการดื่มสุรา และทะเลาะวิวาททำให้นายจ้างปฏิเสธการจ้างงานผู้เสียหาย

ในส่วนของหน่วยงานที่จัดบริการ ในปี 2557 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พยายามลดขั้นตอนการอนุญาตให้พำนักชั่วคราว การลดค่าใช้จ่ายในการตรวจสุขภาพ และลดค่าธรรมเนียมในการขออนุญาตทำงานชั่วคราว แต่ยังคงมีความจำเป็นต้องกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจน และเร่งรัดให้มีช่องทางพิเศษเพื่อดำเนินการอนุญาตให้อยู่ชั่วคราว และอนุญาตให้ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

3.8 การเรียกร้องสิทธิให้แก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหาย ในปี 2557 มีผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ได้รับการช่วยเหลือคุ้มครองสิทธิตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องดังนี้

3.8.1 การช่วยเหลือจากเงินกองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ คณะอนุกรรมการพิจารณาให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ได้พิจารณาให้การช่วยเหลือผู้เสียหาย จำนวน 463 ราย เป็นจำนวนเงิน 3,748,031.57 บาท

3.8.2 การช่วยเหลือเรียกค่าสินไหมทดแทนให้ผู้เสียหาย ในกรณีที่ผู้เสียหายมีสิทธิและประสงค์ที่จะเรียกค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ พนักงานอัยการจะเรียกค่าสินไหมทดแทนให้ผู้เสียหายตามที่ได้รับแจ้งจากปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ดำเนินการจัดประชุมที่มสทวิชาวชิพ ประกอบด้วย ผู้เสียหายหรือผู้แทน พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันกำหนดค่าสินไหมทดแทนให้ผู้เสียหาย โดยได้ดำเนินการเรียกค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหาย จำนวนทั้งสิ้น 57 คน (คนไทย 14 คน ต่างชาติ 43 คน) รวมเป็นเงิน 8,613,340 บาท และผู้เสียหายคนไทย ที่ได้รับการช่วยเหลือและเดินทางกลับมาจากต่างประเทศ จำนวน 19 คน รวมเป็นเงิน 22,549,171 บาท

3.8.3 การเจรจาเรียกค่าจ้างค่าแรงค้างจ่าย ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ได้ประสานงานกับกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเพื่อเจรจาเรียกค่าจ้างค้างจ่ายจากนายหน้าให้แก่ผู้เสียหาย จำนวนทั้งสิ้น 39 คน (คนไทย 14 คน ต่างชาติ 25 คน) รวมเป็นเงิน 758,527 บาท

3.8.4 การช่วยเหลือค่าตอบแทนผู้เสียหายในคดีอาญา ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 จำนวนทั้งสิ้น 53 ราย รวมเป็นเงิน 1,590,000 บาท

3.9 การส่งผู้เสียหายต่างด้าวกลับภูมิลำเนา

ภายหลังจากที่ได้รับการฟื้นฟูจนมีสภาพร่างกาย จิตใจเป็นปกติ และมีความพร้อมในการส่งกลับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จะประสานงานกับประเทศต้นทางเพื่อการส่งกลับภูมิลำเนาอย่างปลอดภัย ซึ่งเป็นความร่วมมือทวิภาคีตามบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือในการต่อต้านการค้ามนุษย์ที่ประเทศไทยได้ลงนามร่วมกันกับประเทศเมียนมา ลาว กัมพูชา และเวียดนาม ในปี 2557 ได้มีความร่วมมือในการส่งผู้เสียหายต่างด้าวกลับประเทศต้นทาง โดยใช้เงินจากกองทุนฯ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 จำนวน 397 คน และในการเดินทางจะมีเจ้าหน้าที่ตำรวจและนักสังคมสงเคราะห์ร่วมเดินทางด้วย เนื่องจากการส่งต่อระหว่างรัฐต่อรัฐ

หลังจากที่ผู้เสียหายกลับไปอยู่ที่ประเทศภูมิลำเนาแล้ว หน่วยงานภาครัฐ/องค์กรระหว่างประเทศในประเทศต้นทางจะดำเนินการติดตามผู้เสียหายและรายงานผลการกลับคืนสู่สังคมของผู้เสียหายในเวทีการประชุม Case Management Meeting ในกรณีที่เป็นผู้เสียหายสัญชาติเมียนมา และสัญชาติลาว สำหรับผู้เสียหายที่เป็นสัญชาติอื่นๆ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในประเทศต้นทาง จะรายงานกลับมายังกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้ทราบตามแต่กรณี ซึ่งการส่งผู้เสียหายกลับประเทศภูมิลำเนานั้น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ยึดหลักการดำเนินงานที่สำคัญคือ การส่งกลับที่ปลอดภัย การมีหน่วยงานในประเทศต้นทางรองรับ และการช่วยเหลือที่ต่อเนื่อง เพื่อไม่ให้ผู้เสียหายกลับมาเป็นเหยื่อค้ามนุษย์ซ้ำอีก

ทั้งนี้ ในการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ดำเนินงานควบคู่กับหน่วยงานภาคีเครือข่ายต่างๆ และมีกระบวนการทำงานในลักษณะของทีมสหวิชาชีพ ตั้งแต่ขั้นตอนแรกของการช่วยเหลือจนกระทั่งถึงขั้นตอนการส่งกลับและคืนสู่สังคมผู้เสียหาย โดยคำนึงถึงประโยชน์และความปลอดภัยของผู้เสียหายเป็นสำคัญ

3.10 ศูนย์ช่วยเหลือสังคม

รัฐบาลได้มีนโยบายในการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือสังคม โดยมีการทำงานอย่างบูรณาการ ในหน่วยงานต่างๆ อาทิ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อดำเนินการให้บริการประชาชนผู้ประสบปัญหา ใน 4 ประเด็นเร่งด่วน การตั้งครุฑไม้พร้อม ปัญหาการค้ามนุษย์ การใช้แรงงานเด็กและการกระทำความรุนแรง ต่อเด็ก สตรี คนพิการ และผู้สูงอายุ ทั้งนี้ จัดให้มีช่องทางการให้บริการ มีทั้งสิ้น 4 ช่องทาง ได้แก่ การติดต่อด้วยตนเอง (มีหน่วยงานราชการของกระทรวงต่างๆ รับเรื่อง 20,000 หน่วยให้บริการ) สายด่วน 1300 แจ้งผ่านเว็บไซต์ <http://www.osccthailand.go.th> / และแจ้งผ่านด้วย Mobile Application ทั้งนี้ จากการดำเนินงานในปี 2557 มีจำนวนเรื่องร้องเรียนตามช่องทางศูนย์ช่วยเหลือสังคม จำนวนทั้งสิ้น 3,485 เรื่อง โดยเรื่องที่มีการร้องเรียนมากที่สุด คือ การกระทำความรุนแรงต่อ เด็ก สตรี คนพิการ ผู้สูงอายุ สำหรับปัญหาการค้ามนุษย์มีจำนวน 123 เรื่อง

ตารางที่ 9

ประเด็นปัญหา	จำนวนเรื่องร้องเรียนตามช่องทางศูนย์ช่วยเหลือสังคม จำแนกตามประเด็นปัญหา				
	ตั้งครุฑไม้พร้อม	การค้ามนุษย์	การใช้แรงงานเด็ก	การกระทำความรุนแรง	อื่นๆ
จำนวนเรื่องร้องเรียน	948	123	10	2,404	-

สำหรับการให้ความช่วยเหลือผ่านช่องทางศูนย์ช่วยเหลือสังคมได้จัดให้มีล่ามบริการจำนวน 5 ภาษา อาทิ ภาษาจีน เวียดนาม กัมพูชา พม่า อังกฤษ ซึ่งจะให้บริการในลักษณะของการเชื่อมต่อคู่สาย 3 สาย ซึ่งเป็นการสนทนาสามทาง เพื่อรองรับผู้เสียหายที่เป็นชาวต่างชาติในการขอรับความช่วยเหลือผ่านช่องทางศูนย์ช่วยเหลือสังคม โดยในเดือนธันวาคม 2557 ได้จัดอบรมล่ามจิตอาสา เพื่อให้ความรู้ในการให้บริการแก่ผู้ที่ประสบปัญหาทางสังคมผ่านช่องทางดังกล่าว และปัจจุบันมีล่ามจิตอาสามากกว่า 40 คน ที่ให้บริการผ่านช่องทางศูนย์ช่วยเหลือสังคม นอกจากนี้ ในปี 2558 ได้ดำเนินการจัดจ้างล่ามภาษาเขมรจำนวน 2 คน มาประจำศูนย์ช่วยเหลือสังคม

ที่ผ่านมา กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ศูนย์ช่วยเหลือสังคม ในหลายช่องทาง อาทิ การโฆษณาในระดับพื้นที่ โดยการจัดทำสติ๊กเกอร์และติดที่หน่วยงานในพื้นที่ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ การนำสติ๊กเกอร์ติดรถของหน่วยงาน และรถโดยสารสาธารณะ จัดทำป้ายโฆษณาใน 4 มุมเมือง รวมถึงการจัดทำสปอร์ตโฆษณา นอกจากนี้ ศูนย์ช่วยเหลือสังคมมีแผนที่จะจัดทำสติ๊กเกอร์ประชาสัมพันธ์ โดยกำหนดจะจัดทำในภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน

4. ด้านการป้องกัน

รัฐบาลไทยได้ตระหนักถึงปัญหาการค้ามนุษย์ของประเทศไทย ซึ่งส่วนใหญ่มีด้วยกัน 3 รูปแบบ คือ (1) การแสวงประโยชน์ทางเพศ (2) การแสวงประโยชน์จากการนำคนมาขอตาน และ (3) การแสวงประโยชน์จากแรงงาน จึงได้กำหนดนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ที่เกิดขึ้น พร้อมกับเร่งดำเนินการวางมาตรการการป้องกันและลดปัญหาที่เกิดขึ้นในปี 2557 ภายใต้มาตรการต่างๆ ดังนี้

4.1 มาตรการป้องกันการค้ามนุษย์จากการแสวงประโยชน์ทางเพศ

4.1.1 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และกองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว ได้ดำเนินโครงการพัฒนาเครือข่ายเฝ้าระวังปัญหาการค้ามนุษย์จากการท่องเที่ยว ในการแสวงประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ตามแผนงานการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ประจำปี 2557 โดยมุ่งเน้นการประชุมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ในจังหวัดต่างๆ ที่เป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการแสวงประโยชน์ทางเพศ อาทิ กรุงเทพฯ เชียงใหม่ เชียงราย ชลบุรี (พัทยา) หนองคาย และภูเก็ต ซึ่งมีผู้ร่วมรณรงค์และกิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง หน่วยงานภาคประชาสังคม ชุมชน ในพื้นที่กรุงเทพฯ รวมจำนวนประมาณ 3,000 คน และได้มุ่งเน้นการจัดชุดสายตรวจบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดในแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเสี่ยงต่อการแสวงประโยชน์ทางเพศอย่างต่อเนื่อง

4.1.2 กรมสอบสวนคดีพิเศษ ได้ดำเนินมาตรการในเชิงป้องปรามกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจที่มีความเสี่ยงต่อการค้ามนุษย์ เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2557 อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษได้เชิญผู้ประกอบการสถานบริการอาบอบนวดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 58 คน เข้าร่วมสัมมนา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกระทำความผิดและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการปฏิบัติงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ว่าหากสถานบริการเหล่านี้กระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ จะต้องถูกดำเนินการอย่างเข้มงวดและจริงจังในทุกกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

4.2 มาตรการป้องกันการค้ามนุษย์จากการแสวงประโยชน์ในการนำคนมาขอตาน

4.2.1 การตรวจสกัดกั้นการนำคนมาขอตาน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหลักในการปฏิบัติการป้องกันการนำคนมาขอตาน โดยมุ่งเน้นกลุ่มเสี่ยงที่เป็นเด็กต่างด้าว จึงได้กำหนดพื้นที่ปฏิบัติการและจัดหน่วยงานรวมทั้งกำลังพลในการตรวจปฏิบัติการใน 3 พื้นที่ ได้แก่

1) พื้นที่ต้นทาง/ชายแดนไทย-กัมพูชา มอบหมายให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เพิ่มความเข้มงวดในการตรวจตราและคัดกรองผู้นำพาเด็กชาวกัมพูชาที่เดินทางผ่านด่านตรวจคนเข้าเมือง และผ่านช่องทางธรรมชาติ เพื่อสกัดกั้นการลักลอบ เข้าประเทศตลอดแนวชายแดน

2) พื้นที่ทางผ่าน/เส้นทางเข้าพื้นที่ชั้นใน โดยจัดตั้งจุดตรวจค้นและเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจค้นบุคคล ยานพาหนะที่ต้องสงสัย หรือมีพฤติการณ์ที่สื่อให้เห็นถึงการลักลอบลำเลียง ชุกซ่อน นำพาเด็กชาวกัมพูชาเข้ามาในประเทศ

3) พื้นที่ปลายทาง/กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ดำเนินการสืบสวนจับกุม ขบวนการนำพาเด็กมาขอตานและเร่ขายสินค้า รวมทั้งประสานงานการให้ความช่วยเหลือเด็กที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ และนำส่งกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ดำเนินการฟื้นฟูเยียวยาทั้งทางร่างกายและจิตใจ

4.2.2 การบูรณาการการจัดระเบียบคนขอทาน

1) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้รับมอบจากรัฐบาลให้จัดระเบียบคนขอทานให้เป็นรูปธรรม จึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการจัดระเบียบคนขอทาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประจำปี 2557 เพื่อบูรณาการการปฏิบัติจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม อาทิ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กองบังคับการปราบปรามการค้ำมนุษย์ กองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและสตรี สำนักเทศกิจกรุงเทพมหานคร สำนักพัฒนาสังคมกรุงเทพมหานคร มูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก มูลนิธิอิสรชน มูลนิธิกระจกเงา องค์การเฟรนด์อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทย โดยแบ่งชุดปฏิบัติการเป็น 3 ชุด ได้แก่ (1) ชุดทีมข่าว มีหน้าที่ในการลงพื้นที่สำรวจกลุ่มเป้าหมาย รวบรวมข้อมูล และบันทึกจัดเก็บรายละเอียดเกี่ยวกับคนขอทาน (2) ชุดปฏิบัติการ มีหน้าที่ลงพื้นที่สำรวจกลุ่มเป้าหมายที่จะนำเข้าสู่กระบวนการจัดระเบียบ ได้แก่ แม่และเด็กที่ขอทาน เด็กขอทาน คนพิการ และคนชรา เพื่อนำส่งสถานสงเคราะห์ ตามกฎหมาย (3) ชุดคัดกรอง ทำหน้าที่คัดแยกกลุ่มเป้าหมาย หากเป็นผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ ให้นำเข้าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2551 หากไม่เป็นผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์และเป็นขอทานคนไทยจะนำส่งเข้ารับการคุ้มครองเพื่อบำบัดฟื้นฟูและฝึกอาชีพก่อนส่งกลับภูมิลำเนา สำหรับขอทานต่างด้าวจะประสานให้ส่งสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเพื่อส่งกลับประเทศ รายละเอียดตามแผนภาพ

ทั้งนี้ ในการดำเนินงานที่ผ่านมากระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้มีการจัดระเบียบขอทาน จำนวน 2 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 14-20 ตุลาคม 2557 ได้จัดระเบียบขอทานรวม 240 คน จำแนกตามสัญชาติ เป็นขอทานไทย 96 คน และต่างด้าว 144 คน จำแนกตามเพศและอายุ เป็นชาย 90 คน หญิง 95 คน เด็กชาย 31 คน และเด็กหญิง 24 คน

ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 19-25 พฤศจิกายน 2557 ได้จัดระเบียบขอทานรวม 191 คน จำแนกตามสัญชาติ เป็นขอทานไทย 94 คน ต่างด้าว 97 คน จำแนกตามเพศและอายุ เป็นชาย 99 คน หญิง 69 คน เด็กชาย 13 คน และเด็กหญิง 11 คน

ในกรณีของขอทานที่เป็นคุณแม่และลูก จำนวน 20 ราย ได้ทำการตรวจหาความสัมพันธ์ทางพันธุกรรม (DNA) เพื่อพิสูจน์ว่าเป็นแม่ลูกกันจริงหรือไม่ หรือเป็นการนำเด็กมาแสวงหาประโยชน์ ซึ่งจากผลการพิสูจน์ DNA ของแม่และลูกกลุ่มนี้ พบว่าเป็นแม่และลูกกันจริง

จากการสัมภาษณ์และคัดแยกทุกคน พบว่าไม่เป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ทั้งนี้หากเป็นขอทานคนไทยจะนำส่งเข้ารับการคุ้มครองเพื่อบำบัดฟื้นฟูและฝึกอาชีพก่อนส่งกลับภูมิลำเนา สำหรับขอทานต่างด้าวได้ประสานสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเพื่อส่งกลับประเทศต้นทางต่อไป

2) การระดมกำลังแก้ไขปัญหาคนขอทาน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สั่งการให้ระดมการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในรูปแบบการนำคนมาขอทานอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด โดยในปี 2557 ได้ดำเนินการในระหว่างวันที่ 25 สิงหาคม-5 กันยายน 2557 พบขอทาน รวม 78 คน เป็นชาวกัมพูชา 73 คน เมียนมา 5 คน เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี 28 คน จังหวัดที่พบว่ามีขอทานมากที่สุด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ปทุมธานี สมุทรสาคร สมุทรปราการ เชียงใหม่ นนทบุรี นครปฐม และราชบุรี ตามลำดับ พื้นที่ที่มีการขอทานมากที่สุดคือ บริเวณสะพานลอยและตลาดนัดซึ่งมีคนสัญจรหนาแน่น และได้มีการสั่งการให้ดำเนินการกวาดล้างจับกุมอย่างต่อเนื่องต่อไป

4.3 มาตรการป้องกันการแสวงประโยชน์จากแรงงาน

4.3.1 การจัดระเบียบบริษัทจัดหางาน สาย/นายหน้า กระทรวงแรงงานเล็งเห็นว่า บริษัทจัดหางานหรือสาย/นายหน้า หากนงานไปทำงานต่างประเทศ มีส่วนสำคัญที่ทำให้คนหางานตกเข้าสู่กระบวนการบังคับใช้แรงงานและสุ่มเสี่ยงว่าจะเข้าข่ายการค้ามนุษย์ จึงนำมาตรการบังคับใช้กฎหมายจัดหางานและคุ้มครองคนหางานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเข้มงวด เพื่อจัดระเบียบบริษัทจัดหางาน และสาย/นายหน้าหากนงาน และได้เพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมการประกอบธุรกิจจัดหางาน โดยจำแนกผู้รับอนุญาตจัดหางานในประเทศกรณีจัดหางานให้คนหางานที่เป็นคนไทยและกรณีนำเข้าแรงงานต่างด้าว อีกทั้งกำหนดให้ผู้รับอนุญาตจัดหางานให้แรงงานต่างด้าวต้องวางหลักประกันตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด เพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามกฎหมาย ให้สามารถเยียวยาความเดือดร้อนที่อาจเกิดขึ้น ทั้งนี้ มีผลการดำเนินงานที่สำคัญในช่วงที่ผ่านมา ดังนี้

1) กรณีคนหางานไทยไปทำงานต่างประเทศ กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงานได้บังคับใช้กฎหมายอย่างเด็ดขาด เมื่อมีบริษัทจัดหางานหรือสาย/นายหน้ากระทำผิดโดยมีกระบวนการ ดังนี้

- รับเรื่องร้องทุกข์จากคนหางาน
- สอบข้อเท็จจริงจากคนหางานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- รวบรวมพยานหลักฐานและสรุปสำนวนเพื่อดำเนินคดีผู้กระทำผิดกฎหมาย
- ร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน ณ ท้องที่เกิดเหตุ

ซึ่งระหว่างปี พ.ศ. 2556 - 2557 มีการลงโทษบริษัทจัดหางาน ดังนี้

ตารางที่ 10

	การลงโทษ ปี พ.ศ. 2556	การลงโทษ ปี พ.ศ. 2557
พักใช้	4 บริษัท	1 บริษัท
เพิกถอน	2 บริษัท	1 บริษัท
ดำเนินคดีอาญา	9 บริษัท	3 บริษัท

การดำเนินงานดังกล่าว ยังไม่พบการกระทำผิดที่เข้าข่ายการค้ำมนุษย์ แต่เป็นกรณีการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537 เช่น กรณีบริษัทรับสมัครหรือประกาศรับสมัครคนหางานเป็นการล่วงหน้าโดยไม่ได้รับอนุญาต กรณีเรียกเก็บเงินค่าบริการและค่าใช้จ่ายเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด กรณีหลอกลวงผู้อื่นว่าสามารถหางานหรือจัดส่งไปทำงานหรือฝึกงานในต่างประเทศได้ ฯลฯ ซึ่งนายทะเบียนจัดหางานกลางมีคำสั่งลงโทษทางทะเบียน โดยพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตได้ รวมทั้งดำเนินคดีอาญาในข้อหาดังกล่าว

2) กรณีแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางานมีนโยบายบังคับใช้กฎหมายอย่างเด็ดขาด โดยผู้ประกอบการที่จัดหางาน/นำเข้าแรงงานต่างด้าวจะต้องจดทะเบียนขอรับใบอนุญาตจัดหางานตามพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528 โดยข้อมูล ณ วันที่ 30 ธันวาคม 2557 มีบริษัทฯ ที่ได้รับอนุญาตจัดหางาน กรณีจัดหา/นำเข้าแรงงานต่างด้าว รวมจำนวน 271 ราย

4.3.2 การจัดระเบียบแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศ กระทรวงแรงงาน ได้ตระหนักถึงแรงงานไทยที่มีความต้องการไปทำงานในต่างประเทศ แต่ประสบปัญหาการถูกเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในกระบวนการบริการงานจนกระทั่งจัดส่งคนหางานไปทำงานยังประเทศปลายทางจากบริษัทจัดหางานหรือสาย/นายหน้า ทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย และการถูกหลอกลวงการไปทำงานต่างประเทศในรูปแบบต่างๆ ส่งผลให้แรงงานไทยบางส่วนตกเป็นหนี้หรือเป็นผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ในที่สุด เพื่อป้องกันการแสวงประโยชน์จากแรงงานและป้องกันการค้ำมนุษย์ด้านแรงงาน กระทรวงแรงงานจึงได้ดำเนินมาตรการ ดังนี้

1) จัดให้มีการส่งเสริมการไปทำงานต่างประเทศโดยรัฐเป็นผู้จัดส่ง โดยมุ่งเน้นส่งแรงงานไทยไปยังประเทศที่มีตลาดแรงงานและมีระบบการคุ้มครองแรงงานที่ดี เช่น เกาหลี ญี่ปุ่น อิสราเอล เป็นต้น ซึ่งตั้งแต่ มกราคม-ธันวาคม 2557 ได้ดำเนินการส่งแรงงานไทยไปต่างประเทศแล้วจำนวน 10,164 คน สามารถประหยัดเงินค่าใช้จ่ายบริการงานได้จำนวน 1,963,143,075 บาท รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 11

ที่	ประเทศที่ส่งไปทำงาน	จำนวน (คน)	ค่าใช้จ่ายจัดส่งโดยรัฐ / คน (บาท)	ถ้าส่งโดยเอกชนจะต้องจ่าย / คน (บาท)	ประหยัดเงินได้ คนละ / (บาท)	ลดค่าใช้จ่ายรวม (บาท)
1	อิสราเอล	4,926	73,500	300,000	226,500	1,115,739,000
2	สาธารณรัฐเกาหลี	4,221	32,000	200,000	168,000	709,128,000
3	ญี่ปุ่น	369	6,145	300,000	293,855	108,432,495
4	ไต้หวัน	477	11,990	70,000	58,010	27,670,770
5	มาเลเซีย	69	3,510	35,000	31,490	2,172,810
6	ประเทศอื่น	102	-	-	-	-
รวม		10,164				1,963,143,075

2) จัดตั้งศูนย์ประสานบริการการไปทำงานต่างประเทศในส่วนภูมิภาค กระทรวงแรงงาน ได้จัดตั้งศูนย์ประสานบริการการไปทำงานต่างประเทศในส่วนภูมิภาค จำนวน 10 ศูนย์ เพื่อเป็นศูนย์รวมของการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จและบูรณาการ ณ จุดเดียวกัน อาทิ ธนาคาร เจ้าหน้าที่ด้านการสุขภาพ บริษัทจัดหางานซึ่งคนหางานสามารถเข้าถึงบริการได้ด้วยตนเองจนจบกระบวนการไปทำงานต่างประเทศ โดยตั้งแต่ มกราคม-ธันวาคม 2557 มีคนหางานมาใช้บริการ จำนวน 41,927 คน และได้เดินทางไปทำงานต่างประเทศแล้วจำนวน 22,771 คน และยังคงเดินทาง

ประชาสัมพันธ เพื่อส่งเสริมให้แรงงานไทยที่ประสงค์จะเดินทางไปทำงานต่างประเทศใช้บริการจากศูนย์ฯ มากขึ้นในอนาคต

4.3.3 มาตรการจัดระเบียบแรงงานต่างด้าว กระทรวงแรงงานได้พยายามอย่างยิ่งมาโดยตลอด ในการจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้ความคุ้มครองแรงงานต่างด้าว ทั้งทางด้านการออกใบอนุญาตการทำงาน และทำการจดทะเบียนข้อมูลบุคคลต่างด้าว อันจะนำไปสู่การคุ้มครองสิทธิประโยชน์ด้านแรงงานที่จะได้รับอย่างทั่วถึงมากขึ้น อันเป็นการลดความเสี่ยงที่แรงงานต่างด้าวจะตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ และหากนายจ้างหรือสถานประกอบการที่มีการจ้างแรงงานต่างด้าว ผิดผิดไม่ดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมายหรือระเบียบตามระยะเวลาที่กระทรวงแรงงานกำหนดไว้แล้ว ก็จะมีบทลงโทษตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 หรือกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป ซึ่งในปี 2557 มีผลการดำเนินงานนำเข้าแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้าน ตาม MOU ว่าด้วยความร่วมมือด้านการจ้างงาน รวม 217,111 คน (เมียนมา 123,156 คน ลาว 15,179 คน และกัมพูชา 78,776 คน)

ทั้งนี้ ภายหลังจากคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้เข้ามาบริหารประเทศในช่วงเดือน พฤษภาคม 2557 ได้มีนโยบายเร่งด่วนสั่งการให้กระทรวงแรงงาน ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จในทุกจังหวัดทั่วประเทศ เพื่อให้นายจ้างนำแรงงานต่างด้าว สัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา มาจดทะเบียนจัดทำประวัติ ออกบัตรประจำตัว ตรวจสอบสุขภาพ ชี้อประกันสุขภาพ และออกใบอนุญาตทำงานชั่วคราว ซึ่งศูนย์บริการฯ มีขั้นตอนการดำเนินการที่สามารถลดการแสวงประโยชน์จากแรงงานและปัญหาการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

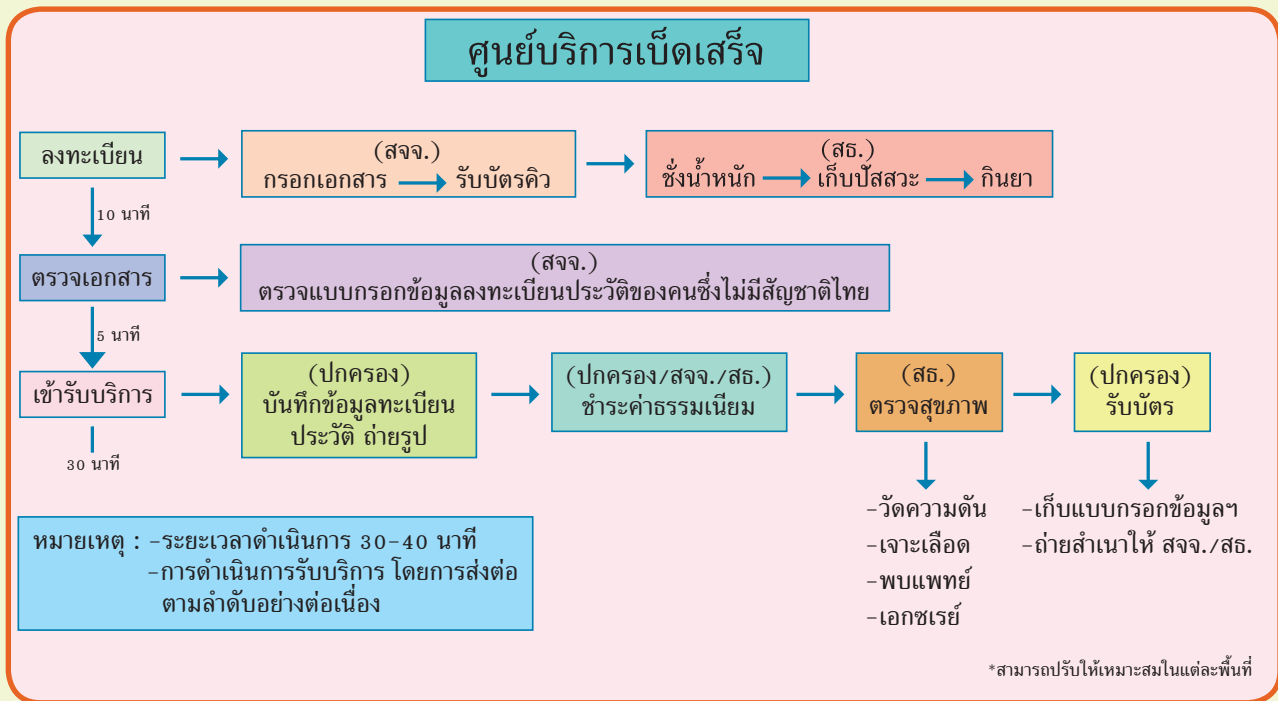

1) นายจ้างเตรียมเอกสาร ได้แก่ แบบกรอกข้อมูลทะเบียนประวัติของคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน/สำเนาทะเบียนบ้านนายจ้าง (กรณีนายจ้างเป็นบุคคลธรรมดา) หรือสำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล (กรณีนายจ้างเป็นนิติบุคคล)

2) นายจ้างนำแรงงานต่างด้าวไปจดทะเบียนที่ศูนย์บริการฯ พร้อมเอกสารที่เตรียมไว้ โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตรวจสุขภาพแรงงานต่างด้าวและเก็บปัสสาวะและกินยาเพื่อตรวจหาโรค เจ้าหน้าที่กรมการปกครองทำทะเบียนประวัติแรงงานต่างด้าว ถ่ายรูป พิมพ์ลายนิ้วมือและออกบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ชำระค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนกับเจ้าหน้าที่กรมการปกครอง ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตทำงานกับเจ้าหน้าที่กรมการจัดหางาน และค่าตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

ทั้งนี้เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอน แรงงานต่างด้าวจะได้รับบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย บัตรด้านหน้าจะเป็นข้อมูลของกระทรวงมหาดไทย บัตรด้านหลังจะเป็นข้อมูลของกระทรวงแรงงาน (ใบอนุญาตทำงาน) และสิทธิการรักษาพยาบาลของกระทรวงสาธารณสุข

3) สถานะของแรงงานต่างด้าวหลังการจดทะเบียน กระทรวงแรงงานมีข้อกำหนดให้แรงงานต่างด้าวที่มาจดทะเบียนภายใต้มาตรการ คสช. จะได้รับอนุญาตให้ทำงานเป็นการชั่วคราว ได้ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2558 และต้องเข้าสู่กระบวนการตรวจสัญชาติเพื่อการออกหนังสือเดินทางจากประเทศของตน อันจะนำไปสู่การได้รับใบอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว และใบอนุญาตทำงานตามที่กฎหมายกำหนดต่อไป ซึ่งแรงงานต่างด้าวเหล่านี้ต้องทำงานกับนายจ้างให้ตรงตามสถานที่และประเภทกิจการที่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน

4) ผลการจดทะเบียนคนต่างด้าว ณ ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว ซึ่งเริ่มต้นและสิ้นสุด ตั้งแต่วันที่ 26 มิถุนายน - 31 ตุลาคม 2557 มีผลการจดทะเบียนทั้งสิ้น จำนวน 1,626,235 คน ตามรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 12

นายจ้าง (ราย)	ต่างด้าว (คน)							
	แรงงานต่างด้าว				ผู้ติดตาม			
	รวม	เมียนมา	ลาว	กัมพูชา	รวม	เมียนมา	ลาว	กัมพูชา
315,880	1,533,675	623,648	213,689	696,338	92,560	40,801	9,150	42,609

5) การดำเนินการตรวจสัญชาติ กำหนดให้นายจ้างส่งบัญชีรายชื่อแรงงานต่างด้าวที่ผ่านการขึ้นบัญชี ณ ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวทั่วประเทศ โดย ณ ธันวาคม 2557 นายจ้างได้ส่งบัญชีรายชื่อของคนต่างด้าวเพื่อรอรับการตรวจสัญชาติแล้วทั้งสิ้น 96,182 คน ตามรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 13

นายจ้างยื่นบัญชีรายชื่อแรงงานต่างด้าว							
แรงงานต่างด้าว				ผู้ติดตาม			
รวม	เมียนมา	ลาว	กัมพูชา	รวม	เมียนมา	ลาว	กัมพูชา
93,493	21,727	18,065	53,701	2,689	757	426	1,506

4.3.4 การลดค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว เพื่อให้เกิดความประหยัด โปร่งใส และไม่ให้เป็นภาระค่าใช้จ่ายแก่แรงงานต่างด้าวมากเกินไป จนอาจถูกเอารัด เอาเปรียบ หรือเกิดความเสียหายที่แรงงานต่างด้าวจะตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ และแรงงานหักหนี หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงได้ลดอัตราค่าธรรมเนียมต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ 14

ที่	รายการค่าธรรมเนียม	อัตราเดิม	อัตราใหม่(ศูนย์ oss)
1	ค่าใบอนุญาตทำงาน	1,800 บาท	900 บาท
2	ค่าบัตร ทร. 38/1	80 บาท (เด็กอายุต่ำกว่า 14 ปี 20 บาท)	
3	ค่าตรวจสุขภาพ	600 บาท	500 บาท (ต่ำกว่า 7 ปี ไม่ต้องตรวจสุขภาพ)
4	ค่าประกันสุขภาพ	2,200 บาท	1,600 บาท (ต่ำกว่า 7 ปี 365 บาท)

*นอกจากนี้ยังมีการยกเว้นและลดค่าธรรมเนียมในส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) กรณีที่เข้ามาตาม MOU หรือได้รับการพิสูจน์สัญชาติและมีหนังสือเดินทาง คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อ 23 ธันวาคม 2557 ให้ความเห็นชอบลดอัตราค่าธรรมเนียมการตรวจลงตรา จาก 2,000 บาท เหลือ 500 บาท

2) อยู่ระหว่างการเสนอคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อขอลดเว้นการหักเงินค่าจ้างของลูกจ้าง เพื่อนำส่งเข้ากองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งเดิมจัดเก็บอยู่ที่รายละ 1,000 บาท เพื่อเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นอันกระทบต่อค่าครองชีพของลูกจ้างที่อาจเป็นเหตุให้ลูกจ้างไม่เข้าสู่กระบวนการขอรับใบอนุญาตทำงาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวทั้งระบบ

4.3.5 การจัดระเบียบเรือประมงและแรงงานภาคประมง

1) การจัดระเบียบแรงงานประมง

- **ศูนย์ประสานงานแรงงานประมงจังหวัด** รัฐบาลได้จัดตั้งศูนย์ประสานงานแรงงานประมงเป็นโครงการนำร่องใน 7 จังหวัด (สมุทรสาคร ระยอง ตราด ชุมพร สงขลา ระนอง และสตูล) โดยมีวัตถุประสงค์ในภารกิจ 5 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดระเบียบแรงงาน 2) การจัดระเบียบเรือประมง 3) การคุ้มครองแรงงาน 4) การตรวจปราบปราม จับกุม และดำเนินคดี และ 5) การช่วยเหลือ เยียวยา พื้นฟูผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ในกิจการ

ทั้งนี้ จากการประเมินสถานการณ์การจ้างงานในงานประมงทะเลในช่วงที่ผ่านมา กระทรวงแรงงานจึงมีแผนที่จะดำเนินการปรับและยกระดับบทบาทของศูนย์ประสานแรงงานประมงเป็นศูนย์บริหารจัดการแรงงานประมง ในปี 2558 โดยจะจัดตั้งให้ครอบคลุมทั้ง 22 จังหวัด ติดชายฝั่งทะเล และภารกิจของศูนย์จะมุ่งหมายไปที่การยกระดับสภาพการจ้างในกิจการประมงให้เป็นที่ยอมรับของสาธารณชนและนานาชาติ จึงจะเน้นการบูรณาการการทำงานตรวจคุ้มครองแรงงานในกิจการประมงทะเลเป็นหลัก เพื่อให้แรงงานในภาคประมงได้รับการคุ้มครองที่ครอบคลุมและทั่วถึงให้มากที่สุด

- การจดทะเบียนแรงงานประมง ภาครัฐตระหนักถึงความสำคัญในการจัดระเบียบแรงงานประมง เพื่อให้มีข้อมูลการทำงานของแรงงานประมงที่ถูกต้อง สามารถติดตาม ตรวจสอบ และให้ความคุ้มครองได้อย่างทั่วถึง ซึ่งประเทศไทยได้ดำเนินการจัดระเบียบแรงงานภาคประมงโดยการให้แรงงานต่างด้าวในภาคประมงมาจดทะเบียนกับภาครัฐของไทย โดยมีผลการจดทะเบียน ดังนี้

- ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2556 เห็นชอบแนวทางการจัดระบบแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว กัมพูชา (*เฉพาะกิจการประมงทะเล*) โดยให้นายจ้างในกิจการประมงทะเล นำแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติเมียนมา ลาว กัมพูชาที่ลักลอบทำงานอยู่แล้วมาจดทะเบียน ปีละ 2 ครั้ง โดยผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับไม่เกิน 1 ปี ผลการดำเนินการจัดระบบแรงงานต่างด้าว 22 จังหวัด ในกิจการประมงทะเล โดยได้พิจารณาอนุญาตทำงานให้แรงงานต่างด้าว (เมียนมา ลาว และกัมพูชา) แล้ว จำนวน 12,624 คน ดังนี้

ตารางที่ 15

รายการ	แรงงานต่างด้าว (คน)			
	รวม	เมียนมา	ลาว	กัมพูชา
ครั้งที่ 1 (25 กันยายน-23 ธันวาคม 2556)	6,864	2,090	136	4,637
ครั้งที่ 2 (3 มีนาคม-31 พฤษภาคม 2557)	5,760	2,105	22	3,633
รวม	12,624	4,195	158	8,270

- การจดทะเบียนภายใต้ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ ตามแนวทางของ คสช. มีแรงงานต่างด้าวมาจดทะเบียนเฉพาะกิจการประมง (*22 จังหวัดพื้นที่ ติดทะเล*) ระหว่างวันที่ 26 มิถุนายน - 31 ตุลาคม 2557 จำนวน 58,508 คน ดังนี้

ตารางที่ 16

เจ้าของเรือ/นายจ้าง (ราย)	รวมเรือประมง (ลำ)	แรงงานต่างด้าว (คน)			
		รวม	เมียนมา	ลาว	กัมพูชา
6,764	8,373	58,508	30,663	1,468	26,377

2) การจัดระเบียบเรือประมง ภาครัฐมีความพยายามเป็นอย่างยิ่งที่จะจัดระเบียบเรือประมงให้เข้าระบบได้อย่างถูกต้อง เพื่อเป็นการป้องกันการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม (*IUU Fishing*) ได้มีการดำเนินการดังนี้

- การจดทะเบียนเรือประมง ภาครัฐมีความพยายามเป็นอย่างยิ่งที่จะจัดระเบียบเรือประมงให้เข้าระบบได้อย่างถูกต้อง โดยกรมเจ้าท่า ได้ยกเว้นการเก็บค่าธรรมเนียมการตรวจเรือสำหรับเรือประมงขนาดเล็กไม่เกิน 20 ตันกรอส ที่ขอรับใบสำคัญแสดงการตรวจเรือเพื่อจดทะเบียนเรือไทย และใบสำคัญรับรองการตรวจเรือ

เพื่อขอรับใบอนุญาตใช้เรือครั้งแรก และมีความพยายามที่จะจัดระเบียบเรือประมงให้เข้าระบบได้อย่างถูกต้อง โดยบูรณาการทำงานระหว่างกรมเจ้าท่าและกรมประมงในการออกหน่วยให้บริการเคลื่อนที่รับจดทะเบียนเรือประมง ตั้งแต่ปี 2553 เป็นต้นมา ซึ่งส่งผลให้จำนวนเรือประมงที่มาจากทะเบียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยจากที่มีสถิติการจดทะเบียนเรือในช่วงปี 2551-2552 จะมีเรือประมงมาจากทะเบียนเรือเพียงปีละ 500-600 ลำ และได้ปรับสูงขึ้นเป็นปีละ 3,000-8,000 ลำ ตั้งแต่ ปี 2553 เป็นต้นมา ทำให้ในปัจจุบันมีสถิติเรือประมงทะเลที่จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย จำนวน 46,722 ลำ โดยมีสถิติเปรียบเทียบการจดทะเบียนตั้งแต่ปี 2553-2557 รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 17

ประเภทเรือ	ถึงปี 50	ปี 51	ปี 52	ปี 53	ปี 54	ปี 55	ปี 56	ปี 57	รวม
กลประมงทะเลลึกชั้น 1 ขนาด 150 ตันกรอสขึ้นไป	460	22	28	26	19	32	30	18	635
กลประมงทะเลลึกชั้น 2 ขนาด 60-150 ตันกรอส	2,650	43	53	45	22	31	34	31	2,909
กลประมงทะเลชั้น 1 ขนาด 30-60 ตันกรอส	4,197	24	70	131	81	62	59	102	4,726
กลประมงทะเลชั้น 2 ขนาด 10-30 ตันกรอส	6,090	193	156	463	299	225	184	398	8,008
กลประมงทะเลชั้น 3 ขนาดไม่เกิน 10 ตันกรอส	5,265	315	324	3,111	7,764	7,144	2,824	3,697	30,444
รวม	18,662	597	631	3,776	8,185	7,494	3,131	4,246	46,722

ทั้งนี้ ในปี 2557 มีผลการออกหน่วยเคลื่อนที่จดทะเบียนเรือประมงให้เป็นเรือที่ถูกต้องตามกฎหมาย ราษฎรประชาชนสัมพันธ์ให้เจ้าของเรือนำเรือเข้ามาสู่ระบบทะเบียนเรือ โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ และประโยชน์ในการจดทะเบียนเรือและต่ออายุใบอนุญาตใช้เรือ เพื่อให้สามารถติดตามตรวจสอบและให้ความคุ้มครองแรงงานที่ทำงานในเรือประมงได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึงมากขึ้นจำนวน 229 ครั้ง มีเรือประมงจดทะเบียนใหม่จำนวน 3,316 ลำ และต่ออายุใบอนุญาตใช้เรือ จำนวน 8,355 ลำ

- **การพัฒนาฐานข้อมูลของเรือประมงและแรงงานประมง** รัฐบาลได้ดำเนินการเชื่อมโยงฐานข้อมูลของเรือประมงและแรงงานประมง ภายใต้การบูรณาการทำงานของ 7 หน่วยงาน ได้แก่ กรมประมง กรมเจ้าท่า กรมการปกครอง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ) กองทัพเรือ กรมการจัดหางาน และกรมสวัสดิการคุ้มครองแรงงาน ซึ่งฐานข้อมูลดังกล่าว ประกอบด้วย ข้อมูลเจ้าของเรือประมง ทะเบียนเรือ ใบอนุญาตใช้เรือ ขนาดของเรือ อาชญาบัตร/ใบอนุญาตการทำประมง และข้อมูลของแรงงาน รวมถึงข้อมูลผลของการตรวจเรือและแรงงานประมง โดยขณะนี้มีการทดสอบการใช้ระบบเชื่อมโยงฐานข้อมูลในระดับปฏิบัติงานในบางจังหวัดชายทะเลเป็นที่เรียบร้อยแล้ว พร้อมได้มีการพัฒนาเว็บไซต์เพื่อรองรับการเข้าถึงระบบฐานข้อมูลดังกล่าว และมีความพร้อมสำหรับการนำไปใช้ดำเนินการเพื่อให้มีความครอบคลุม 22 จังหวัดชายฝั่งทะเล ภายในไตรมาสแรก ของปี 2558 ทั้งยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้สำหรับบูรณาการการตรวจตราเรือประมงและแรงงานประมงเพื่อป้องกันการค้ามนุษย์ต่อไป

- การจัดระเบียบเรือประมงนอกน่านน้ำ กรมประมงอยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำบัญชีรายชื่อของเรือประมงไทยที่ทำการประมงนอกน่านน้ำ ทั้งในลักษณะการขอใบอนุญาตทำการประมงในน่านน้ำต่างประเทศ และการทำประมงร่วมกับต่างประเทศ รวมถึงข้อมูลเรือ ขนถ่ายสัตว์น้ำที่ดำเนินการขนถ่ายสัตว์น้ำจากเรือประมงนอกน่านน้ำมายังท่าเรือของไทย ซึ่งมักจะมีการขนส่ง หรือเคลื่อนย้าย สับเปลี่ยน แรงงานประมงไป-กลับจากฝั่งไปยังเรือประมงนอกน่านน้ำ โดยข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์สำหรับใช้ในการวางมาตรการควบคุมเรือประมงนอกน่านน้ำไทยไม่ให้มีการทำประมง IUU ตลอดจนสามารถใช้ในการป้องกัน และ/หรือ ป้องปรามการค้ามนุษย์ของแรงงานบนเรือประมงนอกน่านน้ำอีกด้วย

- การควบคุมและเฝ้าระวังการทำประมง และคุ้มครองแรงงานประมง ภายใต้แผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาค้าประมง IUU ของไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมประมง ซึ่งมีแผนดำเนินการตั้งแต่มกราคม 2558 เป็นต้นไป ในการดำเนินการด้านการควบคุมและเฝ้าระวังการทำประมงที่สนับสนุนการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ภายใต้กรอบกฎหมายตามพระราชบัญญัติการประมงฉบับใหม่ ซึ่งกรมประมงได้ดำเนินการแก้ไขและพัฒนาให้สาระบทกฎหมาย เป็นปัจจุบันมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 โดยความช่วยเหลือจาก FAO ได้ผ่านการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียหลายครั้งจนการพัฒนาแล้วเสร็จ และได้นำเสนอสถานะดีบัญญัติแห่งชาติพิจารณาจนได้รับการเห็นชอบในพระราชบัญญัติการประมง เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2558 ซึ่งจะมีผลใช้บังคับได้เมื่อพ้นกำหนด 60 วัน นับจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ พระราชบัญญัติการประมงฉบับใหม่จะช่วยให้เกิดการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในภาคประมงได้เป็นอย่างดี โดยสาระตามร่างพระราชบัญญัติการประมงได้กำหนดให้อำนาจแก่รัฐมนตรีในการออกประกาศเพื่อกำหนดมาตรการในการติดตาม การป้องกัน และการตรวจสอบการทำประมง

ทั้งนี้ แผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาค้าประมง IUU ของไทยจะมีรายละเอียดการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

- การกำหนดให้เรือประมงไทย ขนาดตั้งแต่ 30 ตันกรอสขึ้นไป ติดตั้งระบบติดตามตำแหน่งเรือ เพื่อให้กรมประมงสามารถติดตามและทราบตำแหน่งของเรือประมงลำดังกล่าวได้ โดยขณะนี้ อยู่ระหว่างการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการควบคุมและติดตามตำแหน่งเรือประมง ที่กรุงเทพฯ 1 แห่ง และในภูมิภาค 15 แห่ง เพื่อทำหน้าที่รับสัญญาณและติดตามตำแหน่งเรือประมงดังกล่าวได้ ซึ่งจะทำให้สามารถควบคุม เฝ้าระวัง และป้องกันการประมง IUU ของเรือประมงไทยที่ทำการประมงทั้งในและนอกน่านน้ำไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังจะสามารถช่วยติดตามแรงงานบนเรือประมง อันเป็นการช่วยป้องปรามการใช้แรงงานที่ไม่ถูกต้องบนเรือประมงได้อีกทางหนึ่ง โดยจะสามารถดำเนินการได้ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2558 เป็นต้นไป

- การจัดตั้งศูนย์ควบคุมการแจ้งเข้า-ออกของเรือประมง จำนวน 26 ศูนย์ ครอบคลุมพื้นที่ 22 จังหวัด ชายทะเล เพื่อทำหน้าที่ตรวจตราเรือประมงไทยขนาด 30 ตันกรอสขึ้นไป ที่เข้า-ออกจากท่าเรือ มีการตรวจสอบทะเบียนเรือ ใบอนุญาตทำการประมง การรายงานสัตว์น้ำที่จับขึ้นท่า รวมทั้งสนับสนุนการตรวจสอบความถูกต้องของแรงงานบนเรือประมง โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้มีการตรวจสอบสัญญาจ้างเป็นต้น โดยจะสามารถดำเนินการได้ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2558 เป็นต้นไป

4.3.6 การตรวจป้องปรามเพื่อลดความเสี่ยงการค้ามนุษย์ เพื่อเป็นการป้องปรามไม่ให้เกิดการกระทำผิดในคดีการบังคับใช้แรงงานและการค้ามนุษย์ รัฐบาลจึงได้ให้ความสำคัญกับการตรวจ ป้องปราม โดยมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องออกตรวจในพื้นที่/กิจการกลุ่มเสี่ยง หากพบสถานประกอบการฝ่าฝืนกฎหมายที่เชื่อได้ว่าเข้าข่ายค้ามนุษย์ ให้ใช้มาตรการปิดสถานประกอบการชั่วคราว และถ้าพบเจ้าหน้าที่รัฐประพฤตินิชอบหรือเข้าไปเกี่ยวข้องจะลงโทษทั้งวินัยและอาญาอย่างเด็ดขาด โดยมีรายละเอียดการดำเนินการที่สำคัญตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 18

ที่	รายการ	รายละเอียด
1	มาตรการ 5 ตรวจสอบ โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	
	- ตรวจสอบ	เพื่อเป็นการป้องกันมิให้หญิงต่างด้าวโดยเฉพาะสัญชาติลาว ต่ำกว่า 18 ปี ซึ่งพบว่ามีการใช้หนังสือเดินทางที่ข้อมูลอายุสูงกว่าอายุจริงเข้ามาในประเทศไทย จึงให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ออกตรวจเยี่ยมคนต่างชาตินี้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความรู้สึกปลอดภัยในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยหากมีการตรวจพบว่า มีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติคนใดมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใด ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ให้นำส่งสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เพื่อดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ต่อไป
	- ตรวจสอบ	เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ต้องตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ หรือถูกบังคับใช้แรงงาน จึงให้เจ้าหน้าที่ตำรวจออกตรวจสอบสถานที่เสี่ยง หากพบเด็กหรือเด็กถูกใช้แรงงานหรือบังคับใช้แรงงาน ให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ เช่น หากเป็นเด็ก ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 อาจนำส่งให้บิดา มารดา หรือส่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่คุ้มครองตามกฎหมาย เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการตรวจสอบด้วยว่าเด็กที่ตรวจพบดังกล่าวเป็นเด็กที่มีการแจ้งหายไว้หรือไม่
	- ตรวจสอบแรงงาน	สำนักงานตำรวจแห่งชาติประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานในกระทรวงแรงงาน เพื่อดำเนินการให้มีการตรวจบูรณาการในพื้นที่รับผิดชอบ โดยเน้นไม่ให้มีการใช้แรงงานเด็กหรือการใช้แรงงานบังคับในสถานประกอบการต่างๆ เช่น โรงงานอุตสาหกรรม โรงงานผลิตภัณฑ์อาหารทะเลแช่แข็ง อุตสาหกรรมประมง ต่อเนื่อง เรือประมงหรือสถานที่อื่นๆ ที่เสี่ยงต่อการค้ามนุษย์
	- ตรวจสอบค้น	เพื่อเป็นการป้องกันมิให้มีสถานที่เสี่ยงในการเกิดปัญหาการค้ามนุษย์ จึงให้มีการตรวจสอบสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับคดีค้ามนุษย์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบ หรือสถานที่ที่เกี่ยวข้อง แล้วกำหนดเป็นเป้าหมายเข้าทำการตรวจค้น โดยมุ่งเน้นรวบรวมพยานหลักฐานดำเนินคดีกับขบวนการค้ามนุษย์ทั้งขบวนการ และหากพบเด็กในสถานที่ดังกล่าวให้พิจารณาจัดให้มีการคัดแยกผู้เสียหายเบื้องต้นหรือดำเนินการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
	- ตรวจสอบจับ	เพื่อเป็นการป้องกันมิให้ขบวนการค้ามนุษย์ ทั้งที่มีการดำเนินคดีไว้แล้ว และที่ยังมิได้มีการดำเนินคดีมีโอกาสในการกระทำผิด จึงให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ ออกตรวจ สืบสวน ขยายผลจับกุมขบวนการค้ามนุษย์ให้ครบทุกขบวนการ และบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดให้มีการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดให้ครบทุกตัวตามกฎหมาย รวมทั้งให้รวบรวมหมายจับคดีค้ามนุษย์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบแล้วกำหนดเป็นเป้าหมายในการระดมจับกุม ทั้งนี้ มีผลการตรวจค้นสถานที่เสี่ยง รวม 9,506 แห่ง จำนวน 116,679 ครั้ง มีการตรวจแรงงานต่างด้าว 130,554 คน ตรวจแรงงานไทย 60,341 คน มีการจับกุมตามหมายจับ 44 ราย พบผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ 79 คน พบเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี จำนวน 13 คน เป็นเด็กที่แจ้งหาย จำนวน 1 คน มอบตัวให้พ่อแม่ 1 คน

ที่	รายการ	รายละเอียด
2	มาตรการตรวจบุคคลเข้า - ออกราชอาณาจักร โดยสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง	
	- ตรวจสอบและสัมภาษณ์บุคคลที่เดินทางเข้า-ออกราชอาณาจักร	กำหนดแนวทางการปฏิบัติในการตรวจและสัมภาษณ์บุคคลที่เดินทาง เข้า-ออกราชอาณาจักร เพื่อช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะต้องไม่ทำให้บุคคลที่กำลังเดินทางมีความรู้สึกว่าคุณละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และเสรีภาพในการเดินทาง มีการตรวจสอบคนไทยตามบัญชีผู้โดยสารล่วงหน้า เพื่อสุ่มตรวจและสัมภาษณ์เพื่อช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ตรวจสอบอายุตัวกับอายุหนังสือเดินทางของคนต่างด้าวที่เป็นผู้หญิงต่างด้าว 3 สัญชาติ ว่ามีความใกล้เคียงหรือไม่ หากแตกต่างอย่างชัดเจน และพบว่าเดินทางเข้ามาเพื่อค้าประเวณี ขอทาน หรือทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาต ให้ปฏิเสธการเข้าเมืองตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522
	- ตรวจสอบตามแผนปราบปรามแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง	สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองมีการดำเนินการปฏิบัติตามแผนปราบปรามแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง เพื่อจับกุม ผลักดันส่งกลับแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนดำเนินการกำหนดมาตรการป้องกันปราบปราม เพื่อมิให้แรงงานต่างด้าวลักลอบหลบหนีกลับเข้ามาในราชอาณาจักรอีก และเพื่อเป็นการป้องกันมิให้แรงงานต่างด้าวตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยในปี พ.ศ. 2557 สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองมีผลการจับกุมแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย จำนวน 219,336 คน และมีการผลักดันส่งกลับคนต่างด้าวออกนอกราชอาณาจักร รวม 343,688 คน
3	มาตรการตรวจร่วม ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรมการจัดหางาน กรมประมง กรมเจ้าท่า	
	- ชุดตรวจปฏิบัติการตามคำสั่ง คสช. ที่ 100/2557 และ 101/2557	<p>เร่งรัดการดำเนินการตามนโยบาย คสช. เพื่อแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยจัดชุดตรวจปฏิบัติการในช่วงระหว่าง 1 พฤศจิกายน 2557 - 6 มกราคม 2558 มีผลการดำเนินงาน ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ชุดตรวจปฏิบัติการตามคำสั่ง คสช. ที่ 100/2557 ได้ตรวจสอบการทำงานของแรงงานต่างด้าวในกรุงเทพมหานคร โดยตรวจสอบสถานประกอบการ 65 แห่ง แรงงานต่างด้าว 992 คน ดำเนินคดีนายจ้าง/สถานประกอบการ 6 ราย ดำเนินคดีแรงงานต่างด้าว 44 คน (เมียนมา 15 คน กัมพูชา 14 คน ลาว 5 คน และชาติอื่นๆ เช่น เวียดนาม อินเดีย ปากีสถาน บังคลาเทศ 30 คน) - ชุดตรวจปฏิบัติการตามคำสั่ง คสช. ที่ 101/2557 ได้ตรวจสอบการทำงานของแรงงานต่างด้าวในพื้นที่ภูมิภาค โดยตรวจสอบสถานประกอบการ 327 แห่ง แรงงานต่างด้าว 9,341 คน ดำเนินคดีนายจ้าง/สถานประกอบการ 26 ราย ดำเนินคดีแรงงานต่างด้าว 182 คน (เมียนมา 83 คน กัมพูชา 44 คน ลาว 15 คน และชาติอื่นๆ เช่น เวียดนาม อินเดีย ปากีสถาน บังคลาเทศ 40 คน)

ที่	รายการ	รายละเอียด
	- ตรวจสอบแรงงานในกิจการประมงทะเลบนฝั่ง/หรือในเรือประมงทะเล โดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน และการตรวจร่วมของทีมนสหวิชาชีพ	เน้นตรวจในพื้นที่ 22 จังหวัด ติดชายทะเล มีการตรวจสถานประกอบการ โดยแยกเป็นตรวจเรือ 696 ลำ ลูกจ้าง 10,426 คน ปฏิบัติไม่ถูกต้อง 4 ลำ โดยได้แนะนำให้ปฏิบัติให้ถูกต้อง และออกหนังสือเชิญพบและตรวจสถานประกอบการที่เกี่ยวข้อง 667 แห่ง/ลูกจ้าง 39,181 คน ปฏิบัติไม่ถูกต้อง 5 แห่ง ลูกจ้างเกี่ยวข้อง 175 คน ออกคำสั่งให้ปฏิบัติ ให้ถูกต้องตามกฎหมาย 5 แห่ง (ข้อมูลตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2556-31 ธันวาคม 2557)
	- การบูรณาการตรวจสภาพการจ้างและการทำงาน กิจการประมงทะเลในเรือประมงทะเลในพื้นที่สงขลาและตรัง โดยการตรวจร่วมของทีมนสหวิชาชีพ	มีผลการตรวจรวม 53 ลำ ลูกจ้าง 699 คน ซึ่งที่จังหวัดตรัง พบการกระทำผิด 1 ราย ในข้อหาใช้แรงงานเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี 1 คน และไม่แจ้งการใช้แรงงานเด็กอายุ 15 ปี แต่ไม่ถึง 18 ปี 2 คน ซึ่งได้แจ้งความดำเนินคดีกับนายจ้าง และประสานส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป นอกจากนี้ พนักงานตรวจแรงงานได้มีการแนะนำเรือที่ไม่มีเอกสารการจ่ายค่าจ้าง ทะเบียนลูกจ้างให้จัดทำเอกสารดังกล่าวไว้เพื่อพร้อมตรวจสอบ
4	มาตรการตรวจแรงงานโดยกระทรวงแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	
	- ตรวจสอบแรงงานในสถานประกอบการโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์	เน้นตรวจกลุ่มเสี่ยง เช่น สถานประกอบการที่มีการใช้แรงงานเด็ก แรงงานต่างด้าว สถานประกอบการขนาดเล็ก เพื่อคุ้มครองแรงงาน ให้เข้าถึงสิทธิตามกฎหมาย มีผลการตรวจรวม 46,313 แห่ง ลูกจ้าง 1,508,730 คน ในจำนวนนี้เป็นการตรวจคุ้มครองแรงงานต่างด้าว จำนวน 84,503 คน (พม่า 70,021 คน ลาว 2,869 คน กัมพูชา 10,376 คน) สัญชาติอื่นๆ จำนวน 1,237 คน ซึ่งเป็นการตรวจตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 โดยเจ้าหน้าที่ได้มีการออกคำสั่งให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย 1,316 แห่ง ดำเนินคดีชั้นพนักงานสอบสวน 656 แห่ง ทั้งนี้ เป็นการดำเนินคดีข้อหาจ้างเด็กอายุ ต่ำกว่า 15 ปี เป็นลูกจ้าง 9 แห่ง (ข้อมูลตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2556-30 กันยายน 2557)
	การตรวจด้านความปลอดภัยแรงงาน	เพื่อคุ้มครองสภาพการทำงานของลูกจ้างให้มีความปลอดภัย ป้องกันมิให้เกิดสภาพการทำงานที่เลวร้าย โดยมีการออกคำสั่งให้นายจ้างปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 จำนวน 811 แห่ง และมีการดำเนินคดีกรณีที่นายจ้างไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง จำนวน 32 คดี (ข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน-31 กรกฎาคม 2557)

ที่	รายการ	รายละเอียด
5	มาตรการตรวจลาดตระเวนโดยกองทัพอากาศ	
	- การลาดตระเวนและตั้งจุดตรวจ/จุดสกัด	ดำเนินการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองของคนต่างด้าว 3,225 คน รวมทั้งดำเนินการตรวจเยี่ยม/ตรวจค้นเรือประมงทะเล จำนวน 1,321 ครั้ง เพื่อเป็นการป้องกันการถูกนำไปสู่การตกเป็นเหยื่อของขบวนการค้ามนุษย์
6	มาตรการตรวจสอบเรือประมง โดยกระทรวงคมนาคม กรมเจ้าท่า	
	- ตรวจสอบเรือประมงคนทำงานบนเรือและอุปกรณ์การทำงาน	เป็นการตรวจเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายและกฎระเบียบที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมเจ้าท่า เพื่อกำกับดูแลและตรวจตราการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในพื้นน้ำ 22 จังหวัดชายทะเล มีการออกตรวจตราการเดินเรือตามอำนาจหน้าที่และภารกิจ เช่น การตรวจใบอนุญาตใช้เรือ การตรวจประกาศนียบัตรผู้ควบคุมเรือและเครื่องจักรโดยได้มีการตรวจเรือ จำนวน 612 ลำ พบการกระทำความผิดตามกฎหมายเดินเรือ เช่น ควบคุมเรือโดยไม่มีประกาศนียบัตรหรือประกาศนียบัตรสิ้นอายุ ไม่เก็บใบประกาศนียบัตรไว้ในเรือ ใช้เรือก่อนได้รับใบอนุญาตใช้เรือหรือใบอนุญาตใช้เรือสิ้นอายุ ไม่เก็บใบอนุญาตใช้เรือไว้ในเรือ ใช้เรือผิดจากเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาต เป็นต้น จำนวน 117 ลำ

4.3.7 มาตรการยกระดับการคุ้มครองแรงงาน

1) มาตรการคุ้มครองลูกจ้างเด็กทำงาน¹ โดยดำเนินการจัดทำ MOU ร่วมกับผู้ประกอบการประมง สิ่งทอ อ้อย/น้ำตาล เพื่อยืนยันเจตนากรณีไม่ใช้แรงงานเด็กใน supply chain ทั้งหมด 119 แห่ง ลูกจ้าง 3,075 คน รวมทั้งเตรียมดำเนินการสำรวจการทำงานของลูกจ้างในกิจการกลุ่มเสี่ยงเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผน และเป็นการแสดงข้อมูลที่แท้จริง ของสถานการณ์การใช้แรงงานเด็กในประเทศไทย ขณะเดียวกันมีมาตรการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการรายใหญ่ได้ใช้มาตรการควบคุมผู้ประกอบการรายย่อยที่รับช่วงงาน ให้ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานอย่างเคร่งครัด รวมทั้งส่งเสริมให้จัดตั้งศูนย์เสี่ยงเด็กเพื่อป้องกันปัญหาเด็กติดตามพ่อแม่ไปในสถานที่ทำงาน ทั้งนี้ในกรณีที่พนักงานตรวจแรงงาน ตรวจพบการใช้แรงงานเด็กผิดกฎหมาย จะพิจารณาดำเนินคดีตามกฎหมายอย่างเด็ดขาดทันที โดยที่ผ่านมาได้ดำเนินการตรวจคุ้มครองแรงงานในสถานประกอบการที่มีการจ้างเด็กทำงาน จำนวน 1,264 แห่ง/4,014 คน เพื่อเป็นการคุ้มครอง และตรวจสอบว่าสถานประกอบการได้ปฏิบัติตามกฎหมาย และเป็นไปตามเงื่อนไขของพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541

¹ - พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 44 ห้ามมิให้นายจ้างจ้างเด็กอายุต่ำกว่าสิบห้าปีเป็นลูกจ้าง และมาตรา 45 ในกรณีที่มีการจ้างเด็กอายุต่ำกว่าสิบแปดปี เป็นลูกจ้างให้นายจ้างปฏิบัติตามนี้ (1) แจ้งการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กนั้นต่อพนักงานตรวจแรงงานภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่เด็กเข้าทำงาน (2) จัดทำบันทึกสภาพการจ้างกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงไป จากเดิมเก็บไว้ ณ สถานประกอบการหรือสำนักงานของนายจ้าง พร้อมทั้งจะให้พนักงานตรวจแรงงานตรวจได้ในเวลาทำการ (3) แจ้งการสิ้นสุดการจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กนั้นต่อพนักงาน ตรวจแรงงานภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่เด็กออกจากงาน

- กฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานในงานประมงทะเล พ.ศ. 2557 กำหนดห้ามนายจ้างจ้างลูกจ้างที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำงานในเรือประมง
- กฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานในงานเกษตรกรรม พ.ศ. 2557 กำหนดให้นำความตามมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาบังคับใช้
- กฎกระทรวงแรงงาน ฉบับที่ 14 (พ.ศ. 2555) ว่าด้วยการคุ้มครองลูกจ้างทำงานเกี่ยวกับงานบ้านอันมิได้มีการประกอบธุรกิจรวมอยู่ด้วย กำหนดให้นำความตามมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาบังคับใช้

2) การรับรองมาตรฐานแรงงานไทย² (Thai Labour Standard : TLS 8001 – 2010) กระทรวงแรงงานประกาศใช้มาตรฐานแรงงานไทย ซึ่งเป็นการจัดทำมาตรฐานที่ยึดหลักการสากล และสอดคล้องกับกฎหมายแรงงานในทุกๆ ด้านที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายคุ้มครองแรงงาน กฎหมายแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายความปลอดภัยในการทำงาน รวมทั้งสอดคล้องกับมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ โดยผู้ประกอบการต้องผ่านการตรวจประเมิน โดยผู้ตรวจประเมินภาครัฐหรือภาคเอกชน ภายใต้การกำกับของคณะกรรมการพิจารณาให้การรับรอง จึงถือเป็นหลักประกันสูงสุดว่าผู้ประกอบการจะดำเนินกิจการโดยปราศจากการใช้แรงงานเด็ก แรงงานบังคับ และการค้ามนุษย์ ปัจจุบันมีสถานประกอบกิจการที่อยู่ในระบบ TLS 8001 – 2010 จำนวน 831 แห่ง

3) การจัดทำแนวทางปฏิบัติการใช้แรงงานที่ดี (Good Labour Practices: GLP) กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรมประมง สมาคมผู้ค้าภาคเอกชน และองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ได้จัดทำ GLP โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมแปรรูปกุ้ง และอาหารทะเล มีแนวปฏิบัติที่ดีด้านแรงงาน ทั้งนี้ GLP มีข้อกำหนดที่สำคัญ เช่น การไม่ใช้แรงงานเด็ก การไม่ใช้แรงงานบังคับ และการค้ามนุษย์ ทั้งนี้เมื่อผู้ประกอบการดำเนินการตามข้อกำหนด GLP ครบถ้วน จะสามารถต่อยอดโดยการยื่นขอการรับรอง TLS 8001 – 2010 ระดับพื้นฐาน ปัจจุบันมีสถานประกอบกิจการลงนามแสดงความจำนงที่จะปฏิบัติตามมาตรฐาน GLP แล้วจำนวน 178 แห่ง และเข้าสู่หลักสูตรฝึกอบรม เพื่อนำ GLP ไปปฏิบัติใช้ ตั้งแต่ปลายปี 2556 โดยเป็นสถานประกอบกิจการแปรรูปเบื้องต้นจำนวน 81 แห่ง และโรงงานแปรรูปกุ้ง และอาหารทะเล จำนวน 73 แห่ง ได้มีการจัดทำแผนการดำเนินงาน GLP ภายในสถานประกอบกิจการ และจะมีขบวนการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนดังกล่าว เพื่อให้มีการปรับปรุงสภาพการทำงานให้เหมาะสมตามข้อปฏิบัติของ GLP

4) การเรียกร้องสิทธิประโยชน์ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 โดยการรับและวินิจฉัยคำร้องที่ลูกจ้างได้ยื่นต่อพนักงานตรวจแรงงาน พนักงานตรวจแรงงานได้ออกคำสั่งให้นายจ้างจ่ายเงินให้แก่ลูกจ้าง จำนวน 2,192 คำสั่ง และมีการดำเนินคดี กรณีที่นายจ้างไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง จำนวน 124 คดี โดยสามารถดำเนินการเรียกร้องสิทธิประโยชน์ให้แก่ลูกจ้าง จำนวน 15,420 คน มีมูลค่าเงิน 352,939,478 บาท ในจำนวนนี้แบ่งออกเป็นแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา จำนวน 1,378 คน มีมูลค่าเงิน 20,619,235.53 บาท สัญชาติลาว จำนวน 57 คน มีมูลค่าเงิน 2,636,538.99 บาท สัญชาติกัมพูชา จำนวน 144 คน มีมูลค่าเงิน 1,081,191.00 บาท ทั้งนี้ การดำเนินการเพื่อให้ลูกจ้างได้รับสิทธิประโยชน์ดังกล่าว เป็นการลดความเสี่ยงของสถานการณ์แรงงานบังคับ เนื่องจากการไม่จ่ายค่าจ้างเป็นตัวบ่งชี้ว่าอาจเป็นภาวะแรงงานบังคับ (ข้อมูลตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2556–31 ธันวาคม 2557)

4.3.8 การส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายการคุ้มครองแรงงาน

1) บริการสายด่วนพร้อมล่ามแปลภาษา จัดทำสายด่วนคุ้มครองแรงงานหมายเลข 1546 เพื่อเป็นช่องทางในการร้องเรียน ให้คำปรึกษาทางกฎหมาย รวมทั้งจัดตั้งศูนย์รับเรื่องร้องทุกข์ และตอบปัญหาแรงงานต่างด้าว ผ่านสายด่วน 1694 โดยมีล่ามแปลภาษา ทั้งภาษาอังกฤษ กัมพูชา ลาว และเมียนมา ในช่วงกรกฎาคม-ธันวาคม 2557 มีจำนวนผู้ใช้บริการ 79,796 สาย

² มาตรฐานแรงงานไทย (มรท. 8001-2546) เป็นมาตรฐานที่ยึดหลักการสากล ประกาศใช้ครั้งแรกตั้งแต่วันที่ 27 มิถุนายน 2546 สถานประกอบกิจการที่ผ่านการรับรองต้องรับผิดชอบต่อแรงงานในด้านสิทธิมนุษยชน สภาพการจ้าง สภาพการทำงานความปลอดภัยในการทำงาน เป็นต้น เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้แรงงานมีคุณภาพชีวิตและสวัสดิการที่ดี เพื่อให้มาตรฐานแรงงานไทย (TLS) มีความทันสมัย และเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน อีกทั้งสอดคล้องกับมาตรฐานสากลต่างๆ มากยิ่งขึ้น จึงได้ปรับปรุงเป็น มรท. 8001 – 2553 (TLS 8001 – 2010) ประกาศใช้เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 โดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้ทำ MOU ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการมาตรฐานแห่งชาติ กระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อพัฒนาระบบการรับรองมาตรฐานแรงงานไทยให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

2) ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายการคุ้มครองแรงงานในระบบและแรงงานต่างด้าว โดยแรงงานในระบบ มีกลุ่มเป้าหมายคือ ลูกจ้างในสถานประกอบกิจการ ที่เคยผ่านหลักสูตรการเป็นเครือข่ายการคุ้มครองแรงงานมาแล้ว ส่วนแรงงานต่างด้าวมีกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วยแรงงานต่างด้าว หรือผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าวในพื้นที่ที่มีการจ้างแรงงานต่างด้าวจำนวนมาก วัตถุประสงค์ เพื่อให้สมาชิกเครือข่ายการคุ้มครองแรงงานมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน การใช้แรงงานเด็ก แรงงานบังคับ การค้ามนุษย์ โดยสามารถให้คำปรึกษาแนะนำแก่นายจ้าง ลูกจ้าง และแจ้งเบาะแสเมื่อพบเห็นมีการใช้แรงงาน/แรงงานเด็กที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย และพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของเครือข่ายการคุ้มครองแรงงานให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งผลการดำเนินงานได้เครือข่ายการคุ้มครองแรงงานในระบบ จำนวน 13,534 คน เครือข่ายแรงงานต่างด้าว จำนวน 2,807 คน

3) นำร่องพัฒนาระบบเฝ้าระวัง และติดตามสถานการณ์การใช้แรงงานเด็กในประเทศไทย (CLM: Child labour Monitoring) โดยเป็นระบบการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างภาคีเครือข่าย และองค์กรภาคประชาสังคมในพื้นที่ เพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชนให้เกิดการเฝ้าระวัง และชี้ตำแหน่งแหล่งที่มีการใช้แรงงานเด็ก และประสานเครือข่ายในลักษณะสหวิชาชีพ ให้ความช่วยเหลือเด็กในพื้นที่ได้อย่างทันทั่วถึง โดยนำร่องในจังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดสงขลา

4.4 มาตรการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ประเทศไทยได้ทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการค้ามนุษย์ และได้ยกร่างแก้ไขปรับปรุงกฎหมายในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

4.4.1 เพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานประมง

1) ขยายการคุ้มครองแรงงานในเรือประมง ตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานให้ครอบคลุมมากขึ้น โดยออกกฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานในงานประมงทะเล พ.ศ. 2557 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2557 มีสาระสำคัญให้คลุมถึงเรือประมงทุกลำที่มีลูกจ้าง แม้เพียง 1 คน และมีรายละเอียดอื่น ๆ ในการคุ้มครองแรงงานในระดับมาตรฐานสากลโดยมีรายละเอียดเปรียบเทียบในสาระสำคัญ ดังนี้

ตารางที่ 19

ที่	รายการ	กฎกระทรวงแรงงาน ฉบับที่ 10 (ฉบับเดิม)	กฎกระทรวงคุ้มครองแรงงาน ในงานประมงทะเล (ฉบับใหม่)
1	นายจ้าง	เจ้าของเรือประมงซึ่งยอมให้บุคคลอื่นใช้เรือประมงทำงานเพื่อแบ่งปันผลประโยชน์ ไม่รวมถึงเจ้าของเรือที่ให้เช่าเรือเพื่อประกอบกิจการ โดยตนเองไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง	ผู้ตกลงรับลูกจ้างเข้าทำงานโดยจ่ายค่าจ้างให้และหมายถึง 1. ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำงานแทน 2. นายจ้างเป็นนิติบุคคลให้รวมถึงผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล 3. ผู้ได้รับมอบหมายจากผู้กระทำการแทนนิติบุคคล
2	ค่าจ้าง	ส่วนแบ่งที่นายจ้างตกลงจ่ายให้แก่ลูกจ้างตามมูลค่าของสัตว์น้ำที่จับได้	ค่าจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และให้หมายความรวมถึงเงินส่วนแบ่งที่นายจ้างตกลงจ่ายให้แก่ลูกจ้างตามมูลค่าของสัตว์น้ำที่จับได้

ที่	รายการ	กฎกระทรวงแรงงาน ฉบับที่ 10 (ฉบับเดิม)	กฎกระทรวงคุ้มครองแรงงาน ในงานประมงทะเล (ฉบับใหม่)
3	อายุ	อายุ 16 ปีขึ้นไป เว้นแต่อายุ 15 ปี แล้วมีพ่อ แม่ ผู้ปกครองทำงานในเรือ หรือพ่อ แม่ ผู้ปกครองยินยอมให้ เด็กนั้นทำงานเป็นหนังสือ	อายุ 18 ปี ขึ้นไป
4	เวลาพัก	ไม่ได้กำหนดไว้	ให้มีเวลาพักไม่น้อยกว่า 10 ชม. ภายในระยะเวลา 24 ชั่วโมง หรือ 77 ชั่วโมง ภายในระยะเวลา 7 วัน กรณีฉุกเฉินนายจ้างอาจให้ลูกจ้างทำงาน ในเวลาพักได้แต่ต้องจัดเวลาพักชดเชยให้โดยเร็ว และให้จัดทำหลักฐานเวลาพักไว้
5	ทะเบียนลูกจ้าง	จัดทำเมื่อมีลูกจ้างตั้งแต่ 20 คน ขึ้นไป	จัดทำเมื่อมีลูกจ้างตั้งแต่ 10 คน ขึ้นไป
6	สัญญาจ้าง	ไม่ได้กำหนด	กำหนดให้ทำสัญญาจ้างงานตามแบบที่อธิบดี กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานกำหนด

2) ขยายข้อบังคับให้เรือที่ต้องแจ้งต่อเจ้าท่า ครอบคลุมถึงเรือประมงที่มีขนาดตั้งแต่ 30 ตันกรอสขึ้นไป รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งเข้า-ออก ของเรือประมงขนาด ตั้งแต่ 30 ตันกรอสขึ้นไป เพื่อให้การตรวจสอบมีความครอบคลุมมากขึ้น

3) วางหลักเกณฑ์และวิธีการเข้ามา หรือออกไปของเรือในเมือง ท่าหรือเขตท่าเรือใดๆ ในน่านน้ำไทย และการออกใบอนุญาตให้เรือออกจากท่าของเรือที่มีขนาดตั้งแต่ 60 ตันกรอสขึ้นไปให้เป็นไปตามหลักสากล

4) ดำเนินการจัดทำระเบียบกรมเจ้าท่าว่าด้วยหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ทำงานในเรือประมง ขนาดตั้งแต่ 30 ตันกรอสขึ้นไป พ.ศ. 2557 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2557 และจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 มกราคม 2558 เพื่อให้การดำเนินการว่าด้วยการอนุญาตให้การทำงานในเรือประมง ขนาด 30 ตันกรอสขึ้นไป เป็นไปตามบทบัญญัติในมาตรา 285 287 288 และ 289 แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือ ในน่านน้ำไทยและเพื่อเป็นการควบคุมและให้สามารถตรวจสอบได้ว่า ในเรือประมงมีใครทำงานในเรือ และมีจำนวนเท่าใด

5) กำหนดประเภทและชั้นประกาศนียบัตรผู้ควบคุมเรือสำหรับเรือประมงทะเล พร้อมทั้งปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตร และมาตรฐานการทดสอบเพื่อขอรับประกาศนียบัตรผู้ทำการในเรือประมง ให้มีความเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของคนประจำเรือประมง

4.4.2 เพิ่มประสิทธิภาพการคุ้มครองแรงงานในภาคเกษตรกรรม โดยออกกฎกระทรวง คุ้มครองแรงงานในงานเกษตรกรรม พ.ศ. 2557 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2557 มีสาระสำคัญกำหนดให้ จัดให้มีเวลาพักวันหนึ่งไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมง ติดต่อกันหลังทำงานมาไม่เกิน 4 ชั่วโมง จากเดิมที่ไม่ได้กำหนดไว้ และแก้ไขอายุขั้นต่ำเด็กทำงาน จากเดิมอายุไม่ต่ำกว่า 13 ปี เป็นไม่ต่ำกว่า 15 ปี

4.5 มาตรการณรงค์ประชาสัมพันธ์

เพื่อเป็นการสร้างความตื่นตัวให้กับสังคม และผู้เกี่ยวข้องให้ตระหนัก และกระตุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเฝ้าระวังและป้องกันแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ ถึงพิษภัยของการค้ามนุษย์ จึงได้กำหนดให้มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวาง ดังนี้

4.5.1 จัดวันรณรงค์ต่อต้านการค้ามนุษย์ ประจำปี 2557 ทั้งในกรุงเทพฯ และส่วนภูมิภาค จำนวน 10 จังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้ตระหนักรู้ เข้าใจ และกระตุน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเฝ้าระวังและป้องกันแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ สำหรับกิจกรรมจะแตกต่างกันขึ้นกับสถานการณ์ในพื้นที่ เช่น จัดทำสโปตวิทยุ โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ การมอบโล่เชิดชูเกียรติผู้ปฏิบัติงานดีเด่น การประกวดผลงานของสื่อมวลชน การส่งเสริมบทบาทของเยาวชนในการต่อต้านการค้ามนุษย์ เป็นต้น

4.5.2 ประชาสัมพันธ์ภัยของการค้ามนุษย์ สภาพปัญหาในปัจจุบัน แก่บุคคล ประชาชน หรือเยาวชนกลุ่มเสี่ยง ในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ ติดป้ายประชาสัมพันธ์ จำนวน 106 ป้าย ชี้แจงทำความเข้าใจ 1,183 ครั้ง และประชาสัมพันธ์ผ่านสื่ออื่น 399 ครั้ง

4.5.3 จัดหน่วยเคลื่อนที่รณรงค์เผยแพร่ความรู้เรื่องการใช้แรงงานเด็ก มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับแรงงานเด็ก แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย รวมถึงสิทธิหน้าที่ตามกฎหมายแรงงาน แก่ นายจ้าง ลูกจ้าง พ่อแม่ ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไป จำนวน 196,669 คน

4.6 มาตรการอบรม/ประชุม/สัมมนา

เพื่อเป็นการป้องกันและลดปัญหาการแสวงหาประโยชน์จากการค้ามนุษย์ การบังคับใช้แรงงาน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงได้ดำเนินโครงการอบรม/ประชุม/สัมมนาให้ความรู้กับผู้เกี่ยวข้อง รายละเอียดดังนี้

ที่	การอบรม/ประชุม/สัมมนา	จำนวน	ผู้เข้าร่วม/กลุ่มเป้าหมาย
ด้านการดำเนินคดีและบังคับใช้กฎหมาย			
1	จัดอบรมพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 เพื่อส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ มากขึ้น	5 รุ่น / 445 คน	เจ้าหน้าที่สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ กองทัพเรือ กรมสอบสวนคดีพิเศษ กรมสวัสดิการและคุ้มครอง แรงงาน กรมการจัดหางาน กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์
2	จัดอบรมให้องค์ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงาน ด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะ อย่างยิ่งด้านการป้องกัน ตลอดจนประชาชนทั่วไป เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน ทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจและ ประชาชนในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในรูปแบบต่างๆ ตลอดจนการป้องกันตนเองมิให้ตกเป็นเหยื่อของ การค้ามนุษย์	เจ้าหน้าที่ตำรวจ 13 ครั้ง / 850 คน ประชาชนทั่วไป 45 ครั้ง / 8,566 คน	เจ้าหน้าที่ตำรวจ ประชาชน ทั่วไป
ด้านการป้องกัน			
1	จัดอบรมให้ความรู้แก่เยาวชน ประชาชน และทีมสหวิชาชีพ เกี่ยวกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 และภัยของการค้ามนุษย์ เพื่อให้สามารถ ป้องกันภัยของการค้ามนุษย์ได้ และเป็นเครือข่ายในการ เฝ้าระวังในพื้นที่	77 ครั้ง / 7,700 คน	แกนนำเยาวชน ประชาชน และ ทีม ส ห วิ ช า ซึ พ ใน 77 จังหวัด ทั่วประเทศ
2	จัดอบรมแกนนำเยาวชนจากสภาเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ และสร้างความตระหนักถึง ภัยของการค้ามนุษย์ และจะได้นำความรู้ที่ได้ไปเผยแพร่ ต่อกลุ่มเพื่อนเยาวชนในพื้นที่ เพื่อป้องกันการถูกล่อลวง แสวงหาประโยชน์จากการค้ามนุษย์	1 ครั้ง / 144 คน	แกนนำสภาเด็กและ เยาวชนทั้ง 77 จังหวัด ทั่วประเทศ

ที่	การอบรม/ประชุม/สัมมนา	จำนวน	ผู้เข้าร่วม/กลุ่มเป้าหมาย
3	จัดอบรมพัฒนาศักยภาพพนักงานตรวจแรงงานในสถานประกอบกิจการ ประเภทกลุ่มเสี่ยงที่เข้าถึงยาก(ในกิจการประมงทะเล และเกี่ยวเนื่อง) โดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ร่วมกับ ILO เพื่อเตรียมพร้อมในการตรวจแรงงานในกิจการประมงทะเล และเพื่อเสริมสร้างศักยภาพ/ทักษะการปฏิบัติงาน รวมถึงทัศนคติที่ดีและถูกต้องในการดำเนินมาตรการเชิงป้องกัน การช่วยเหลือและคุ้มครองแรงงานเด็ก ผิดกฎหมาย แรงงานบังคับ แรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน ตลอดจนผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ รวมถึงจัดทำแนวทางการตรวจแรงงานในกิจการประมงทะเลและต่อเนื่องและจัดทำแบบประเมินสภาพทำงานในกิจการประมงทะเลและต่อเนื่อง	4 รุ่น / 112 คน	พนักงานงานตรวจแรงงานของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ในจังหวัด ตีตชายทะเล 22 จังหวัด และทหารเรือ
4	จัดสัมมนาผู้ประกอบการสถานบริการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร เรื่องแนวทางการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ การบังคับค้าประเวณี การค้าประเวณีเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี	จำนวน 68 แห่ง	ผู้ประกอบการสถานบริการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร
5	จัดอบรมให้แรงงานไทยก่อนเดินทางไปต่างประเทศ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับแรงงานไทยก่อนการเดินทางไปทำงาน โดยการอบรมจะมุ่งเน้นให้ความรู้เกี่ยวกับประเทศปลายทาง เช่น กฎหมาย การดำรงชีวิต วัฒนธรรม อาหาร สภาพอากาศ เป็นต้น พร้อมทั้งแจกคู่มือสำหรับการใช้ชีวิตในประเทศปลายทาง มีการสอนภาษา และหมายเลขโทรศัพท์ของทางการไทยครบถ้วน เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้แรงงานไทยถูกหลอกลวง และมีช่องทางการร้องทุกข์ในต่างประเทศ	52,000 คน	แรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศ
6	จัดอบรมแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยได้รับรู้สิทธิ หน้าที่ กฎ ระเบียบ ขนบธรรมเนียม และวัฒนธรรม เพื่อป้องกันการถูกละเมิดสิทธิ การถูกบังคับใช้แรงงาน การถูกกักขัง หน่วงเหนี่ยว และการถูกทารุณกรรม ตลอดจนเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง	14,864 คน	แรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา

ที่	การอบรม/ประชุม/สัมมนา	จำนวน	ผู้เข้าร่วม/กลุ่มเป้าหมาย
7	การส่งเสริมและพัฒนาแรงงานหญิงในสถานประกอบกิจการ เพื่อให้ลูกจ้างหญิงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ และหน้าที่ตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน พร้อมทั้งให้ลูกจ้างหญิงที่ผ่านการอบรมเป็นเครือข่ายการคุ้มครองแรงงาน ในการแจ้งเบาะแสเมื่อพบเห็นการใช้แรงงานไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม	8,940 คน	แรงงานหญิงในสถานประกอบกิจการ
8	การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิแรงงานเด็กและแรงงานข้ามชาติ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย แนวปฏิบัติสิทธิด้านแรงงาน และสิทธิทางสังคม ของแรงงานเด็ก แรงงานข้ามชาติ และเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐของไทยและเมียนมา และองค์กรพัฒนาเอกชนในพื้นที่ตามแนวชายแดนไทยเมียนมา ในการประสานงานและการขยายผลต่อการให้ความช่วยเหลือ และคุ้มครองแรงงานเด็ก แรงงานข้ามชาติในประเทศไทย	105 คน	เจ้าหน้าที่รัฐของไทยและเมียนมา เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน ในพื้นที่ตามแนวชายแดนไทยเมียนมา
9	สัมมนาเชิงปฏิบัติการพิจารณาแนวทางดำเนินการตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในรูปแบบแรงงานประมง วัตถุประสงค์เพื่อระดมความคิดเห็น และพิจารณาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในรูปแบบแรงงานประมง เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	82 คน	เจ้าหน้าที่กรมเจ้าท่าในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
10	อบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อผลิตสื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ HOT SHORT FILM “End of Trafficking in Thailand” เพื่อเปิดโอกาสให้เยาวชนในพื้นที่เสี่ยงต่อปัญหาการค้ามนุษย์ และบุคคลทั่วไปได้แสดงออกถึงความรู้ความสามารถ และศักยภาพอย่างสร้างสรรค์ ได้ฝึกถ่ายทำหนังสั้น โดยเชื่อมโยงหัวข้อเรื่องการค้ามนุษย์เพื่อเป็นสื่อในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การป้องกันการค้ามนุษย์	50 คน	เยาวชนในพื้นที่เสี่ยงและบุคคลทั่วไป

ที่	การอบรม/ประชุม/สัมมนา	จำนวน	ผู้เข้าร่วม/กลุ่มเป้าหมาย
11	การประกวดหนังสือเพื่อให้เยาวชนทั่วประเทศส่งผลงานการถ่ายทำ spot ประชาสัมพันธ์ เข้าประกวดและนำไปใช้เผยแพร่ณรงค์ในช่องทางต่างๆ		เยาวชนทั่วประเทศ
12	เวทีเสวนา “ร่วมแรง ร่วมใจ ป้องกันปัญหาการค้ามนุษย์” เพื่อให้ประชาชนในระดับพื้นที่มีโอกาสได้ร่วมรับฟังประสบการณ์ในการทำงานเชิงป้องกันจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ในการทำงานเฝ้าระวัง ณรงค์ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และสร้างความตระหนักต่อปัญหาการค้ามนุษย์ และได้ร่วมอภิปรายวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาและหาแนวทาง/วิธีการเพื่อสร้างเครือข่ายชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาร่วมกัน จากประชาชนทั่วไปและบุคคลกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่นำร่อง	จังหวัดละ 200 คน	ประชาชนทั่วไป และบุคคลกลุ่มเสี่ยงในจังหวัด เชียงราย ตาก สระแก้ว และระนอง
13	การเสริมสร้างความเข้าใจให้ครอบครัวและชุมชนเพื่อป้องกันผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์มิให้กลับไปกระทำซ้ำ เห็นคุณค่าและบทบาทที่สำคัญของตนเองในการช่วยเหลือผู้อื่น สามารถจัดการปัญหา และการดำเนินชีวิตประจำวัน รวมถึงเกิดเครือข่ายการช่วยเหลือกันในชุมชน เพื่อป้องกันการตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์	100 คน	ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ บุคคลในครอบครัวของผู้เสียหาย ผู้นำชุมชนในพื้นที่ของผู้เสียหาย
14	อบรมเสริมสร้างความรู้ในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว	4 ครั้ง / 1,000 คน	ประชาชนทั่วไป
15	อบรมเครือข่ายเฝ้าระวังปัญหาการค้ามนุษย์จากการท่องเที่ยวในการแสวงประโยชน์ทางเพศจากเด็ก	6 ครั้ง / 380 คน	บุคลากรอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ที่	การอบรม/ประชุม/สัมมนา	จำนวน	ผู้เข้าร่วม/กลุ่มเป้าหมาย
ด้านการคุ้มครอง			
1	การเสริมพลังเพื่อตั้งกลุ่มป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ มีความเข้าใจในตนเอง และปัญหาที่ตนเองได้พบเจอ สามารถถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ให้แก่ผู้อื่น รวมถึงการเป็นผู้รับฟังที่ดี และมีความสามัคคีในการทำกิจกรรมกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาสถานการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงการสร้างเครือข่ายเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ำมนุษย์ต่อไป	50 คน	ผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์
2	การฝึกอบรมแนวทางการคัดแยก เพื่อช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์และประสานความร่วมมือกับทีมสหวิชาชีพในการช่วยเหลือคุ้มครองผู้เสียหาย เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในนิยามความหมายผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ พัฒนาทักษะเทคนิคและวิธีการในการสัมภาษณ์ผู้เสียหาย รวมทั้งแนวทางปฏิบัติงานร่วมกันของทีมสหวิชาชีพในด้านการช่วยเหลือคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์	100 คน	เจ้าหน้าที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
3	การสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการช่วยเหลือคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เรื่องกระบวนการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ และให้มีความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์	40 คน	เจ้าหน้าที่สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

5. ด้านความร่วมมือกับทุกภาคส่วนและความร่วมมือระหว่างประเทศ

5.1 ความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ

นอกเหนือจากการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของหน่วยงานภาครัฐแล้ว องค์การพัฒนาเอกชน ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ได้มีความตื่นตัวอย่างมากที่จะบูรณาการความร่วมมือในการจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวและแรงงานในสาขาประมง ตลอดจนต่อต้านการใช้แรงงานเด็กในสาขาต่างๆ ซึ่งเป็นมิติที่เชื่อมโยงกับการค้ามนุษย์ และเป็นการลดความเสี่ยงของการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนเพิ่มความคุ้มครองแรงงานและแรงงานต่างด้าวตามสิทธิทางกฎหมายที่พึงได้รับ ตลอดจนการพัฒนาความร่วมมือในการต่อต้านการค้ามนุษย์ เช่น

5.1.1 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาสังคม เช่น

5.1.1.1 ร่วมมือกับกระทรวงการต่างประเทศในการจัดทำโครงการศูนย์แรกรับเหยื่อการค้ามนุษย์และกลุ่มเสี่ยงในเมียนมาและในจังหวัดบันเตียเมียนเจย กัมพูชา เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์อย่างยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นที่รองรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และกลุ่มเสี่ยงมีการจัดบริการ การฝึกอบรม เพื่อลดโอกาสในการกลับมาเป็นผู้เสียหายซ้ำ

5.1.1.2 ร่วมมือกับมูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทยในการพัฒนาคลังสำหรับสนับสนุนการดำเนินงานด้านการค้ามนุษย์ โดยจัดทำโครงการศึกษาวิจัย เรื่อง เส้นทางและรูปแบบที่ผู้เสียหายตกเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ และโครงการศึกษาผู้เสียหายที่ได้รับความช่วยเหลือตามมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์รวมทั้งแนวทางป้องกันการเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์และเพื่อประโยชน์ในการวางมาตรการคุ้มครองช่วยเหลือผู้เสียหายได้อย่างเหมาะสม

5.1.2 กระทรวงแรงงานมีความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์การระหว่างประเทศ และภาคประชาสังคม เช่น

5.1.2.1 ร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตรวจแรงงานแบบสหวิชาชีพ โดยในปี 2558 จะเน้นให้ความสำคัญกับสถานประกอบกิจการสินค้า 4 ประเภท คือ กุ้ง ปลา อ้อย และเครื่องนุ่งห่ม

5.1.2.2 รมรณรงค์ให้ผู้ประกอบการประกาศเจตจำนงในการไม่ใช้แรงงานเด็กและแรงงานบังคับ โดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเป็นผู้ตรวจรับรอง ในปี 2558 มีโครงการจะขยายผลให้ครอบคลุมทั่วประเทศ

5.1.2.3 ร่วมกับกรมประมง สมาคมการประมงแห่งประเทศไทย และ ILO ในการพัฒนาและจัดทำคู่มือจรรยาบรรณของผู้ประกอบการภาคประมง เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานในภาคประมงและได้ร่วมมือกับสมาพันธ์ผู้ผลิตสินค้าประมงไทย โดยจัดกิจกรรมต่อต้านการใช้แรงงานผิดกฎหมาย แรงงานเด็ก แรงงานทาส และการค้ามนุษย์

5.1.2.4 ได้ลงนามในบันทึกความตกลงกับผู้ประกอบการเครื่องนุ่งห่มในจังหวัดตาก เกี่ยวกับการต่อต้านการค้ามนุษย์และแรงงานสัมพันธ์

5.1.2.5 ได้ลงนามในบันทึกความตกลงกับสมาคมชาวไร่อ้อยและสถาบันชาวไร่อ้อย เพื่อต่อต้านการใช้แรงงานเด็กในไร่อ้อย

5.1.2.6 มีความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ อาทิ กรมการจัดหางาน สภาองค์การนายจ้างแห่งประเทศไทย สหภาพแรงงาน สมาคมการประมงแห่งประเทศไทย มูลนิธิเพื่อการพัฒนาแรงงานและอาชีพ มูลนิธิร่วมมิตรไทย - พม่าเพื่อสุขภาพและการเรียนรู้ของแรงงานกลุ่มชาติพันธุ์ มูลนิธิสิทธิมนุษยชนเพื่อการพัฒนา และมูลนิธิคุ้มครองสิทธิด้านเอตส์ เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของแรงงานข้ามชาติ

5.1.3 กระทรวงแรงงาน กรมประมง สมาคมภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับองค์การแรงงานระหว่างประเทศในการพัฒนาแนวทางปฏิบัติการใช้แรงงานที่ดี (Good Labour Practices: GLP) ในอุตสาหกรรมแปรรูปกุ้งและอาหารทะเล และอุตสาหกรรมประมงต่อเนื่อง โดยจะขยายผลในปี 2558 ให้มีการนำ GLP ไปปฏิบัติใช้ให้ครอบคลุมตลอดสายการผลิต คือ สถานประกอบการแปรรูปเบื้องต้น (ล้าง) โรงงานแปรรูปกุ้งและอาหารทะเล ฟาร์มเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล และเรือประมง นอกจากนี้ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรมประมง สมาคมภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง อาทิ สมาคมอาหารแช่เยือกแข็งไทย และสมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป ร่วมกับองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ได้จัดการประชุมผู้ประกอบการหลายฝ่ายระดับสากล (Multi-Stakeholder Meeting Forum) เรื่องสภาพของแรงงานในภาคอุตสาหกรรมประมงของไทย เมื่อเดือนพฤษภาคม 2557 ซึ่งมีคณะทำงานร่วมจัดทำแนวทางปฏิบัติการใช้แรงงานที่ดีสำหรับอุตสาหกรรมแปรรูปกุ้งและอาหารทะเล องค์กรเอกชนและ Trade Union รวมถึงกลุ่มผู้นำเข้าสินค้าประมงของไทย เข้าร่วมประชุมเป็นจำนวนมาก และได้แสดงเจตจำนงที่จะเข้าร่วมกลุ่ม Buyer's Reference Group และ Worker's Reference Group ในคณะทำงานร่วมฯ และให้คำมั่นว่าจะซื้อสินค้าประมงของไทยต่อไป

5.1.4 กรมประมงจัดทำแผนแม่บทการดำเนินการแก้ไขปัญหาแรงงานในภาคประมง และได้ร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

5.1.4.1 ได้กำหนดให้มีการจดทะเบียนเรือและการแจ้งเข้า-แจ้งออก จากท่าเรือ โดยร่วมกับกรมเจ้าท่าเสนอแนวทางต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และอนุกรรมการประสานงานการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าว เพื่อกำหนดให้เรือประมงที่มีขนาดมากกว่า 30 ตันกรอส ทั้งในและนอกน่านน้ำ ต้องทำการแจ้งเข้า-แจ้งออกจากท่าเรือทุกครั้ง รวมถึงการติดตั้งระบบติดตามเรือ

5.1.4.2 ได้จัดการประชุมหารือทางเทคนิคร่วมกับกรมเจ้าท่า กรมการปกครอง กองทัพเรือ และกระทรวงแรงงาน เพื่อเชื่อมโยงฐานข้อมูลเรือประมง อาชญาบัตรทำการประมง และแรงงานประมง เป็นจำนวน 2 ครั้ง ในเดือนสิงหาคม 2557 โดยผลการประชุมทำให้ทราบรายละเอียดในเบื้องต้นของฐานข้อมูลของแต่ละหน่วยงานมีอยู่ ซึ่งข้อมูลที่จะมีการเชื่อมโยงระหว่างกัน ได้แก่ ข้อมูลชาวประมง อาชญาบัตรทำการประมง ทะเบียนเรือ ใบอนุญาตใช้เรือ ขนาดของเรือ ข้อมูล ของแรงงานข้อมูลสัญญาจ้าง ข้อมูลผลการตรวจเรือและแรงงานประมง เป็นต้น ซึ่งทุกหน่วยงานต่างเห็นพ้องที่จะต้องมีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลให้เป็นฐานข้อมูลออนไลน์เดียวกัน เพื่อให้สามารถนำไปใช้งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับการบูรณาการตรวจตราเรือ และแรงงานประมง

5.1.4.3 มีแผนจัดการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและแนวทาง การป้องกัน การค้ามนุษย์ในภาคประมงแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของกรมประมงและผู้ประกอบการเรือประมงให้มีความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติต่อแรงงานประมงได้อย่างถูกต้อง

5.1.4.4 ได้นำเสนอแนวคิดเรื่องการจัดทำศูนย์คัดกรองแรงงานประมงในประเทศต้นทาง กับกระทรวงการต่างประเทศ โดยกรมประมง สมาคมการประมงแห่งประเทศไทย และสมาคมการประมงนอกน่านน้ำไทย พร้อมสนับสนุนเจ้าหน้าที่ไปปฏิบัติงานในศูนย์ดังกล่าว เพื่อให้ข้อมูลลักษณะการทำงานบนเรือประมง

แก่แรงงานที่สนใจสมัครทำงานบนเรือประมงไทย อันจะเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการค้ามนุษย์ ป้องกันแรงงานประมงหลบหนีและละทิ้งงาน เนื่องจากไม่ทราบลักษณะของการทำงานมาก่อน โดยมีกรมเจ้าท่าทำงานร่วมกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอื่นๆ อาทิ กรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และฝ่ายทหาร รับผิดชอบในส่วนของการออกใบอนุญาตการทำงานในเรือประมง

5.1.5 กองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ทำงานร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศและประเทศต้นทาง เพื่อประสานข้อมูลสำหรับการดำเนินคดี

5.1.6 กระทรวงการต่างประเทศ มีความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ ดังนี้

5.1.6.1 มีความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาควิชาการ และองค์กรพัฒนาเอกชน ได้แก่ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงแรงงานมูลนิธิกระจกเงา มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ในการจัดทำโครงการให้ความรู้กับคนไทยที่เป็นกลุ่มเสี่ยงเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

5.1.6.2 ได้หารือกับองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง รวมถึงองค์การสหประชาชาติ ประจำประเทศไทยในช่วงการดำเนินนโยบายด้านการจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ เพื่อแบ่งปันข้อมูลและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเชิงนโยบาย เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการที่ประกาศใช้และนโยบายที่กำลังดำเนินงานอยู่ รวมทั้งเพื่อรับแนวปฏิบัติที่ดีหรือข้อเสนอแนะโดยพิจารณานำข้อเสนอแนะที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย ไปผลักดันภายใต้คณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์และเวทีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการปรับนโยบาย และกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามมาตรฐานสิทธิมนุษยชนและแรงงานระหว่างประเทศ และลดความเสี่ยงที่แรงงานจะตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ให้มากที่สุด

5.1.6.3 มีความร่วมมือกับกระทรวงยุติธรรม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงแรงงาน และสถานเอกอัครราชทูตออสเตรเลีย ประจำประเทศไทย ดำเนินโครงการออสเตรเลีย-เอเชียเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ ซึ่งได้รับงบประมาณสนับสนุนและดำเนินการโดยรัฐบาลออสเตรเลีย มีแผนการดำเนินโครงการระหว่างปี 2556 - 2557 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้แก่ระบบกระบวนการยุติธรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ โดยโครงการฯ ได้เลือกให้ประเทศไทยเป็นที่ตั้งของสำนักงานระดับภูมิภาค เนื่องจากเห็นว่าไทยมีศักยภาพและเป็นจุดศูนย์กลางของภูมิภาค ทั้งนี้ จะมีการจัดพิธีลงนามในข้อตกลงเสริมของโครงการฯ ในวันที่ 22 มกราคม 2558 และจะมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในระดับภูมิภาคในปี 2558

5.1.7 กรมสอบสวนคดีพิเศษบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

5.1.8 ประเทศไทยมีความร่วมมือกับ ILO ในสองกรอบ ได้แก่ 1. โครงการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิแรงงานข้ามชาติ และ 2. โครงการการแก้ไขปัญหาการใช้แรงงานเด็กในการแปรรูปสินค้ากุ้ง และอาหารทะเล ความร่วมมือของไทยกับ ILO ในปัจจุบันเน้นเรื่องการส่งเสริมสิทธิแรงงาน การขจัดแรงงานเด็ก และแรงงานบังคับ โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมประมงและประมงต่อเนื่องของไทย โครงการที่สำคัญของ ILO ด้านการส่งเสริมสิทธิแรงงานในภาคอุตสาหกรรมประมง ได้แก่ การจัดทำแนวปฏิบัติการใช้แรงงานที่ดี (GLP) การจัดทำหลักจรรยาบรรณของกลุ่มนายจ้างในการส่งเสริมการคุ้มครองแรงงานประมง การสนับสนุนการร่างประกาศประเภทงานอันตรายของแรงงานเด็ก การสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์ประสานแรงงานประมง 7 แห่งในจังหวัดชายฝั่งน่านน้ำ

5.1.9 ภาคเอกชนได้ขยายความร่วมมือกับองค์กรพัฒนาเอกชน มีตัวอย่างเช่น กรณีของกลุ่มผู้ซื้อสินค้าประมงในต่างประเทศ ผู้ผลิตสินค้าประมงของไทย อาทิ CP Foods และองค์กรพัฒนาเอกชนของต่างประเทศ ได้ร่วมกันจัดตั้งคณะทำงานเพื่อประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ในการดำเนินการเพื่อต่อต้านและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์และแรงงานทาสในสาขาประมง ตลอดจนทบทวนแนวปฏิบัติในการประกอบกิจการอุตสาหกรรมประมง เพื่อปรับให้สอดคล้องเป็นไปตามหลักมาตรฐานสากล

5.1.10 องค์กรพัฒนาเอกชน มีความร่วมมือกับภาครัฐ และองค์กรพัฒนาเอกชนของต่างประเทศ ในด้านต่างๆ ดังนี้

5.1.10.1 ความร่วมมือทางวิชาการ เช่น การจัดหลักสูตรการอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือเหยื่อการค้ามนุษย์ จัดทำคู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ การให้ความรู้กับแรงงานต่างด้าวเกี่ยวกับสิทธิตามกฎหมาย

5.1.10.2 ความร่วมมือในกระบวนการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ การให้ความช่วยเหลือเหยื่อการค้ามนุษย์ การติดตามการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ ตลอดจนแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการค้ามนุษย์

5.1.10.3 ความร่วมมือกับองค์กรพัฒนาเอกชนของต่างประเทศในการดำเนินโครงการปกป้องคุ้มครองเด็กและยุติการค้ามนุษย์ดำเนินงานในกลุ่มประเทศลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งประกอบด้วย 6 ประเทศ คือ กัมพูชา จีน ลาว เมียนมา ไทย และเวียดนาม มีผู้สนับสนุนหลัก คือ (1) สำนักงานเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศแห่งออสเตรเลีย (2) องค์กรเพื่อการพัฒนาประเทศของสหรัฐฯ ร่วมกับองค์กรศุนานิคมิตไญ่ปุ่น แคนาดา ออสเตรเลีย เกาหลี ไต้หวัน

ตัวอย่างความร่วมมือ 1

โครงการ TRAFCORD

โครงการ TRAFCORD เป็นโครงการต่อต้านการค้ามนุษย์ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ภายใต้การดำเนินงานของมูลนิธิเพื่อความเข้าใจเด็ก (FOCUS) โครงการ TRAFCORD ให้ความสำคัญกับการดำเนินการ 4 ด้าน ได้แก่ การช่วยเหลือคุ้มครอง การให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมาย การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่มเป้าหมาย และการป้องกัน โดยเน้นการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ อาทิ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ บ้านพักเด็ก สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ สำนักงานตำรวจภูธรภาค 5) กรมสอบสวนคดีพิเศษ และองค์การระหว่างประเทศ ในปี 2557 TRAFCORD มีกิจกรรมที่สำคัญ เช่น ด้านการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพกลุ่มเป้าหมาย ได้จัดตั้งศูนย์เฝ้าระวังในชุมชน เพื่อให้คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแสการกระทำความผิด และส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเมียนมาและลาว โดยทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และองค์กรพัฒนาเอกชนของเมียนมาและลาว ด้านการช่วยเหลือคุ้มครอง ได้มีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานในท้องถิ่นเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และทำงานร่วมกับบ้านเกร็ดตระการและบ้านสองแควในการพัฒนาอาชีพและบำบัดเยียวยาผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ เป็นต้น

ตัวอย่างความร่วมมือ 2

โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในเชิงรุก

ในปี 2557 กรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ ได้จัดทำโครงการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในเชิงรุก โดยร่วมกับมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยขอนแก่น และองค์กรพัฒนาเอกชน ได้แก่ ภาคีต่อต้านการค้าเด็กและหญิงแห่งประเทศไทยและมูลนิธิกระเจกเงา จัดโครงการโดยมุ่งเน้นการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องกับกลุ่มที่เสี่ยงตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ เช่น กลุ่มแรงงานไทย ได้มีการจัดเวทีชุมชน เสริมสร้างความรู้ให้แรงงานไทยก่อนเดินทางไปต่างประเทศ โดยเน้นจัดในพื้นที่เสี่ยงต่างๆ ในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มนักศึกษาไทยในโครงการ Work and Travel ได้มีการจัดเวทีแคมป์สัปดาห์ เพื่อให้ข้อมูลในการเตรียมตัวเดินทางไปต่างประเทศที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ลำปาง เชียงใหม่ และนครสวรรค์

5.2 ความร่วมมือระดับทวีภาคี

5.2.1 ประเทศไทยได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจ (MOU) ระดับทวีภาคีกับประเทศในอนุภูมิภาค ลุ่มแม่น้ำโขง จำนวน 4 ประเทศ ซึ่งการลงนาม MOU ร่วมกัน ได้ส่งผลให้ความร่วมมือระหว่างประเทศมีความสัมพันธ์ ใกล้ชิดกันมากยิ่งขึ้น และทำให้การดำเนินงานต่อต้านการค้ามนุษย์มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในด้านการให้ความคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ การติดตามครอบครัว การประเมินความพร้อม และการส่งกลับ คี้นสู่ครอบครัว ปัจจุบันมีสถานะล่าสุดดังนี้

5.2.1.1 MOU ไทย – กัมพูชา ลงนามเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2546

เมื่อวันที่ 9-11 มิถุนายน 2556 ได้มีการประชุมทวีภาคี เพื่อทบทวนบันทึกความเข้าใจ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ขณะนี้ไทยอยู่ระหว่างขั้นตอนนำเสนอคณะรัฐมนตรี พิจารณาให้ความเห็นชอบในการปรับแก้ไข MOU ตามมาตรา 190 นอกจากนี้ ได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 1 (พ.ศ.2556-2558) 7 แผนงาน คือ 1) กลไกเพื่อการปฏิบัติตามแผน 2) การวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์และการประเมินความต้องการ 3) การป้องกัน 4) การคุ้มครองผู้เสียหาย 5) การปราบปราม 6) การส่งกลับและคืนสู่สังคม และ 7) การกำกับดูแลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการร่วม นอกจากนี้ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ อยู่ระหว่างเสนอเรื่อง (ร่าง) บันทึกความเข้าใจระหว่างไทยและกัมพูชาว่าด้วยการขจัดการค้าเด็กและหญิง และการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ให้ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีพิจารณา เพื่อให้มีความเห็นชอบ ก่อนที่จะจัดพิธีลงนามบันทึกความเข้าใจ ดังกล่าว

5.2.1.2 MOU ไทย – ลาว ลงนามเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2548

เมื่อวันที่ 26-28 ธันวาคม 2555 ได้มีการประชุมทวีภาคี เพื่อการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 3 (พ.ศ.2556-2558) 6 แผนงาน คือ 1) การปฏิบัติงานร่วม 2) การรับ-ส่งคืนสู่ประเทศ และสังคม 3) การคืนสู่สังคม 4) การปกป้องคุ้มครองผู้เสียหาย 5) การต่อต้านและปราบปรามผู้ค้ามนุษย์ และ 6) การป้องกัน

5.2.1.3 MOU ไทย – เวียดนาม ลงนามเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2551

เมื่อวันที่ 24-26 มีนาคม 2556 ได้มีการประชุมทวีภาคีเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 (พ.ศ.2556-2558) 3 แผนงาน คือ 1) ทบทวนและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่คณะทำงาน

2) ความร่วมมือในการดำเนินงาน 3) ความร่วมมือในการคืนสู่สังคม และมีการรับรองแนวทางการคัดแยกเหยื่อ และส่งกลับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ฯ 5 ด้าน คือ 1) การกำหนดหน่วยงานประสานงานหลัก 2) แนวทางในการคัดแยกผู้เสียหาย 3) แนวทางในการติดตามหาครอบครัวผู้เสียหาย 4) กระบวนการและขั้นตอนในการส่งกลับและรับผู้เสียหาย และ 5) เงื่อนไขอื่นๆ เช่น การแลกเปลี่ยนข้อมูล การประสานงาน การใช้ภาษา และการทบทวนแก้ไขความร่วมมือในอนาคต เป็นต้น

5.2.1.4 MOU ไทย - เมียนมา ลงนามเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2552

ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 2 (พ.ศ.2555-2557) 6 แผนงาน คือ 1) กลไกเพื่อการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการ 2) การวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ และการประเมินความต้องการ 3) การป้องกัน 4) การคุ้มครองผู้เสียหาย 5) การปราบปราม 6) การส่งกลับและคืนสู่สังคม และเมื่อวันที่ 13-16 พฤศจิกายน 2556 ได้มีการประชุมทวิภาคีเพื่อติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ ดังกล่าว นอกจากนี้ เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2556 ไทยและเมียนมาได้มีการลงนามร่วมกันในขั้นตอนการดำเนินงานตามมาตรฐานทวิภาคีเกี่ยวกับการบริหารจัดการในกรณีต่างๆ การส่งตัวกลับประเทศ และการนำเด็กที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์กลับคืนสู่สังคม

5.2.2 ในอนาคตไทยมีแผนที่จะจัดทำ MOU และ/หรือความร่วมมือทวิภาคีกับประเทศอื่นๆ ได้แก่ มาเลเซีย สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ บรูไนดารุสซาลาม จีน และอินเดีย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

5.2.2.1 ไทย - มาเลเซีย ได้มีการเจรจาหรือในการจัดทำ MOU ร่วมกันหลายครั้ง โดยเมื่อวันที่ 27-30 สิงหาคม 2556 ได้ประชุมร่วมกัน ณ ปีนัง ประเทศมาเลเซีย และล่าสุดระหว่างวันที่ 21-24 มกราคม 2557 จะมีการประชุม ณ จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

5.2.2.2 ไทย - สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ อยู่ระหว่างการพิจารณาร่าง MOU ผ่านช่องทางการทูต โดยเมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2556 กระทรวงการพัฒนาศักยภาพและความมั่นคงของมนุษย์ ได้แจ้งผ่านกระทรวงการต่างประเทศว่า เห็นควรให้มีการจัดประชุมหารือร่วมกันกับฝ่ายสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ต่อไป ล่าสุดคณะผู้แทนกระทรวงการพัฒนาศักยภาพและความมั่นคงของมนุษย์เจรจากับฝ่ายสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ระหว่างวันที่ 15-16 กันยายน 2557 โดยทั้งสองฝ่ายสามารถตกลงกันในสาระสำคัญเกือบทั้งหมด ประเด็นส่วนที่ยังติดค้างคือ (1) หน่วยงานหลักที่จะลงนาม MOU และ (2) หน่วยงานที่จะมีภารกิจประสานงาน

5.2.2.3 ไทย - บรูไนดารุสซาลาม ไทยได้ส่งร่าง MOU ให้บรูไนดารุสซาลาม อยู่ระหว่างรอผลการพิจารณาของฝ่ายบรูไนดารุสซาลาม

5.2.2.4 ไทย - จีน เมื่อวันที่ 1-5 กรกฎาคม 2556 ได้มีการประชุมและศึกษาดูงานที่ประเทศไทย เพื่อหารือถึงความร่วมมือในอนาคต 3 ด้าน คือ 1) การป้องกัน 2) การคุ้มครองและช่วยเหลือผู้เสียหาย และ 3) การปราบปราม โดยในคราวหน้าไทยขอให้จีนเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเพื่อหารือแนวทางการดำเนินงานร่วมกันต่อไป

5.2.2.5 ไทย - อินเดีย ระหว่างการประชุมคณะทำงานร่วมว่าด้วยความร่วมมือด้านความมั่นคงไทย - อินเดีย ครั้งที่ 9 เมื่อวันที่ 11-12 ธันวาคม 2557 ที่จังหวัดเชียงใหม่ ฝ่ายอินเดียเสนอให้มีการจัดทำความตกลงด้านความร่วมมือด้านการค้ามนุษย์ระหว่างไทยและอินเดีย และได้เสนอร่าง MOU ให้ฝ่ายไทยพิจารณา ซึ่งฝ่ายไทยโดยกระทรวงการพัฒนาศักยภาพและความมั่นคงของมนุษย์ จะจัดตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาร่าง MOU ดังกล่าวต่อไป

5.2.3 ความร่วมมือทวิภาคีในระดับหน่วยงาน มีดังนี้

5.2.3.1 กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ของไทยมีความร่วมมือที่สำคัญกับหน่วยงานในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น

(1) การพัฒนากลไกการทำงานคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ร่วมกับประเทศต้นทาง โดยการจัดประชุมทวิภาคี Case Management Meeting (CMM) ซึ่งในปี 2557 ได้มีการจัดประชุม CMM กับทั้งเมียนมาและลาว ดังนี้

- การประชุม CMM ระหว่างไทย - เมียนมา ครั้งที่ 14 มีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยผู้แทนภาครัฐ องค์กรเอกชน และองค์การระหว่างประเทศ รวมทั้งสิ้น 70 คน ทั้งสองฝ่ายแลกเปลี่ยนข้อมูลและหาแนวทางร่วมกันในการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ชาวเมียนมา ทั้งในเรื่องการคุ้มครองสวัสดิภาพ การส่งกลับและคืนสู่สังคม และรายงานผลการดำเนินงานให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ชาวเมียนมาในช่วงที่ผ่านมา นอกจากนี้ ที่ประชุมได้หารือเพื่อเตรียมการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทบทวนภาคผนวกของร่างมาตรฐานการปฏิบัติงานระหว่างไทย - เมียนมา

- การประชุม CMM ระหว่างไทย - ลาว ครั้งที่ 15 มีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยผู้แทนภาครัฐ องค์กรเอกชน และองค์การระหว่างประเทศ รวมทั้งสิ้น 70 คน ทั้งสองฝ่ายได้หารือถึงการพัฒนาขั้นตอนและกลไกประสานงานในการให้ความช่วยเหลือ กระบวนการส่งกลับ และการคืนผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ชาวลาวสู่สังคม โดยกำหนดช่องทางการตรวจสอบเอกสารหลักฐาน ที่ใช้ประกอบการดำเนินคดี การแลกเปลี่ยนข้อมูลผู้เสียหายตามแบบ Matrix ขั้นตอนการส่งมอบเงินชดเชยหรือค่าสินไหม นอกจากนี้ ได้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและรายงานผลการให้ความคุ้มครองและช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ชาวลาว

(2) การจัดทำขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานในการส่งกลับและคืนสู่สังคมผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในระดับทวิภาคี ไทย - ลาว และไทย - เมียนมา เช่น การจัดประชุมทวิภาคีไทย - เมียนมา เพื่อพิจารณาเอกสารภาคผนวก SOP มีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้แทนภาครัฐ องค์กรเอกชน และองค์การระหว่างประเทศ รวมทั้งสิ้น 60 คน ในการประชุมดังกล่าว ทั้งสองฝ่ายได้ทบทวนร่างมาตรฐานการปฏิบัติงานในการส่งผู้เสียหายกลับภูมิลำเนาและคืนสู่สังคม

5.2.3.2 รัฐบาลไทยและญี่ปุ่นได้ร่วมกันจัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจร่วม ไทย - ญี่ปุ่น ว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ เมื่อปี 2549 โดยมีผู้แทนระดับอธิบดีของหน่วยงานจากกระทรวงการต่างประเทศของทั้งสองฝ่ายเป็นประธาน สำหรับญี่ปุ่น กรอบความร่วมมือนี้เป็นกรอบความร่วมมือด้านการต่อต้านการค้ามนุษย์ในกรอบทวิภาคีรอบเดียวที่ญี่ปุ่นมีกับต่างประเทศ ล่าสุดไทยจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมคณะทำงานเฉพาะกิจ ครั้งที่ 5 ในเดือนมกราคม 2558 ซึ่งฝ่ายไทยเสนอแผนปฏิบัติการร่วม (ค.ศ. 2015-2016) ต่อที่ประชุม พิจารณาเป็นแนวทางการร่วมมือระหว่างไทยและญี่ปุ่น นอกจากนี้ แต่ละฝ่ายจะรายงานสถานการณ์ปัญหาการค้ามนุษย์เพื่อพิจารณาแนวทางการร่วมมือ และแก้ปัญหาการค้ามนุษย์ระหว่างกันใน 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) การป้องกันการการค้ามนุษย์ 2) การบังคับใช้กฎหมาย และ 3) การคุ้มครองผู้เสียหาย

5.2.3.3 สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศมีความร่วมมือกับประเทศญี่ปุ่นในด้านการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 โดยประเทศไทยจะจัดโครงการที่จังหวัดเชียงราย พะเยา และอุบลราชธานี และในแขวงบ่อแก้วและจำปาสักในประเทศลาว

5.2.3.4 กองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ลงนามบันทึกความตกลงกับหลายประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นความร่วมมือในด้านการคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

5.2.3.5 กรมสอบสวนคดีพิเศษมีความร่วมมือในทางคดีกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายของประเทศลาว กัมพูชา และแอฟริกาใต้ และมีความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรร่วมกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายของสหรัฐอเมริกา

5.2.4 การจัดและเข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศ

5.2.4.1 สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทยร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติจัดการประชุมทวิภาคีกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายของไทยและเมียนมาเพื่อการต่อต้านการค้ามนุษย์ ระหว่างวันที่ 5-7 สิงหาคม 2557

5.2.4.2 สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทยส่งผู้แทนผู้พิพากษาไทยจำนวน 2 ท่านไปร่วมประชุมสัมมนาระดับนานาชาติว่าด้วยบทบาทผู้พิพากษาในการต่อต้านการค้ามนุษย์ ที่ประเทศอิสราเอล เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2557

5.2.4.3 สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทยร่วมกับกรมสอบสวนคดีพิเศษได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างการประสานงานในการบังคับใช้กฎหมายระหว่างไทยกับลาว ระหว่างวันที่ 19-21 สิงหาคม 2557

5.2.4.4 สำนักงานอัยการสูงสุดมีโครงการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพิ่มศักยภาพบุคลากรพนักงานอัยการ ตำรวจ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยและประเทศในประชาคมอาเซียน ได้แก่ กัมพูชา เวียดนาม ลาว เมียนมา มาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ ในช่วงเดือน มกราคม – กันยายน 2558 เพื่อกำหนดแนวทางความร่วมมือในการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติในประชาคมอาเซียน รวมทั้งเพื่อศึกษากฎหมายของแต่ละประเทศและสร้างเครือข่ายหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายของประเทศในประชาคมอาเซียน ซึ่งจะนำไปสู่การแลกเปลี่ยนข้อมูลและพยานหลักฐานเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

5.3 ความร่วมมือพหุภาคี

5.3.1 ความร่วมมือในกรอบอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ได้มีการดำเนินการ 1) จัดประชุมเรื่องการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ 2) อยู่ระหว่างจัดทำร่างแผนปฏิบัติการอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ (COMMIT) ระยะที่ 4 (พ.ศ. 2558-2561) ซึ่งจะมีการพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการ ในการประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส COMMIT ครั้งที่ 10 และการประชุมระดับรัฐมนตรี COMMIT ครั้งที่ 4 ในเดือนเมษายน 2558 เพื่อใช้เป็นแนวทางความร่วมมือที่สำคัญในระดับอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงในการยุติการละเมิดสิทธิและการแสวงประโยชน์จากผู้ที่เสี่ยงต่อการเข้าสู่ขบวนการค้ามนุษย์ และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส

5.3.2 ความร่วมมือกรอบอาเซียน

5.3.2.1 กรอบการประชุมตำรวจอาเซียน หรือ ASEANAPOL ซึ่งจัดเป็นประจำทุกปีตั้งแต่ปี ค.ศ. 1981 การค้ามนุษย์ถือเป็นหัวข้อหลักหัวข้อหนึ่งที่ถูกบรรจุเป็นวาระหลักที่ต้องรายงานความคืบหน้าแก่ที่ประชุมประเทศสมาชิก 10 ประเทศ โดยมุ่งหวังให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างประเทศสมาชิกโดยมีการกำหนดผู้ประสานงานหลักไว้สำหรับแต่ละด้านอาชญากรรม

5.3.2 กรอบการประชุมอาเซียนด้านอาชญากรรมข้ามชาติ หรือ ASEAN Transnational Crimes: ASEANTC ซึ่งมีการประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสเป็นประจำทุกปี โดยการประชุมครั้งล่าสุดจัดขึ้นเมื่อเดือน มิถุนายน 2557 ณ ประเทศบรูไน นอกจากนี้ ยังมีกรอบการประชุมย่อยต่าง ๆ เช่น Head of Special Units (HSU) คณะทำงานว่าด้วยการค้ามนุษย์ และคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญเรื่องอนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการค้ามนุษย์ และแผนปฏิบัติการแห่งภูมิภาค เพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ ซึ่งเป็นเวทีให้ผู้แทนจากหน่วยต่อต้านการค้ามนุษย์จาก 10 ประเทศในอาเซียนมาพบปะ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและแนวทางในการปฏิบัติระหว่างกัน ในด้านคดีการค้ามนุษย์ระหว่างประเทศสมาชิก บรรลุอยู่ด้วยและเป็นกระบวนการสำคัญหนึ่งของ ASEAN ในการผลักดันอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ ในอาเซียน ซึ่งหากการจัดทำอนุสัญญาเป็นผลสำเร็จ จะทำให้มีแนวทางการปฏิบัติในการประสานงานด้านการค้ามนุษย์ที่ชัดเจนยิ่งขึ้นและเป็นรูปแบบเดียวกัน ระหว่างประเทศสมาชิกซึ่งที่ผ่านมา การประสานงานติดต่อต้องอาศัยกรอบของบันทึกข้อตกลงระหว่างประเทศต่อประเทศ หรือกระบวนการทางช่องทางพิธีการโดยผ่านทางคำร้องขอความร่วมมือระหว่างประเทศ ในเรื่องทางอาญา หรือทางสถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุล กระทรวงการต่างประเทศหรือช่องทางตำรวจสากล ซึ่งประเทศสมาชิกแต่ละประเทศในอาเซียนส่วนใหญ่ ไม่มีข้อตกลงเช่นว่าไว้เป็นรูปแบบเดียวกัน เช่น ไทยไม่ได้ทำ MOU กับทุกประเทศ หรือบางประเทศไม่ได้เป็นภาคีในข้อตกลงความร่วมมือทางอาญาระหว่างประเทศหรือข้อตกลงเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดน เป็นต้น

5.3.3 ความร่วมมือกรอบกระบวนการบาห์ลี

(1) ไทยเป็นประเทศสมาชิกกระบวนการบาห์ลี ที่มีบทบาทนำทั้งในประเด็นการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐาน

(2) ไทยมีบทบาทในการส่งเสริมการให้สัตยาบันอนุสัญญาสหประชาชาติ ว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร และพิธีสารแนบท้าย โดยในปี 2557 ไทยเป็นประธานร่วมในการร่าง Bali Process Policy Guides on Criminalizing Trafficking in Persons and Smuggling of Migrants ซึ่งได้ตีพิมพ์ให้ประเทศสมาชิกใช้เป็นแนวทางในการดำเนินคดีฐานความผิดค้ามนุษย์และการลักลอบขนคนเข้าเมือง ซึ่งเป็นประโยชน์มากสำหรับประเทศที่กำลังพิจารณาปรับแก้กฎหมายภายในเพื่อเข้าเป็นรัฐภาคีของอนุสัญญาฯ และพิธีสารฯ และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการดำเนินคดีค้ามนุษย์ ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2557 กระทรวงการต่างประเทศร่วมกับสำนักงานอัยการสูงสุด จัดประชุมเรื่อง “การปฏิบัติตามพันธกรณีของไทยต่ออนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร และพิธีสารว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก” โดยได้เชิญผู้เชี่ยวชาญฝ่ายไทย และผู้แทนจากหน่วยงานสหประชาชาติ คือ สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ และโครงการความร่วมมือเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ประจำสหประชาชาติ มาร่วมอภิปรายให้ความรู้ต่อผู้แทนจากหน่วยงานไทยด้านการบังคับใช้กฎหมาย ประมาณ 100 คน

(3) ในปี 2557 ไทยได้เป็นเจ้าภาพร่วมในการจัดการประชุมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของการตรวจคนเข้าเมืองและการบริหารจัดการชายแดน เพื่อสร้างเสริมความสามารถในการสกัดกั้นและปราบปรามเครือข่ายค้ามนุษย์ รวมถึงเครือข่ายลักลอบขนคนเข้าเมือง ซึ่งมีความเสี่ยงสูงที่จะตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ การประชุมดังกล่าว อาทิ Regional Immigration Liaison Officer Network Team Bangkok การเป็นประธานร่วมในการสัมมนาในหัวข้อ Immigration Border Analysis และเข้าร่วมในโครงการนำร่องการแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองกับฟิลิปปินส์ เป็นต้น

(4) ในปี 2558 ไทยจะให้ความสำคัญกับกิจกรรมและการสร้างความร่วมมือในกรอบกระบวนการบาห์ลีต่อไป โดยเน้นด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เป็นหลัก โดยมีโครงการที่คาดว่าจะดำเนินการในช่วงปลายปี 2557 และในปี 2558 ได้แก่ การเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการร่างคู่มือ Bali Process Policy Guide on Identifying and Protecting Trafficked Persons ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือนมีนาคม 2558 และมีแผนจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม International Symposium on Labour Trafficking ร่วมกับออสเตรเลียในช่วงต้นปี 2558

ค. แผนการดำเนินงานต่อไป

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ได้เห็นชอบแผนการดำเนินงานสำหรับปี 2558 ประกอบด้วย นโยบายเร่งด่วน 4 ข้อ และมาตรการระยะสั้น กลาง และยาว 15 ข้อ ดังนี้

นโยบายเร่งด่วน

1. กำชับเจ้าหน้าที่ไม่ให้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำพาและลักลอบขนคนเข้าเมืองและการค้ำมนุษย์ เช่น ชาวโรฮีนจา หากพบให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่อย่างเด็ดขาด
2. กำชับให้หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายสืบสวนและขยายผลการดำเนินคดีให้ถึงผู้มีอิทธิพล และตัวการใหญ่ให้ครบกระบวนการ และครบถ้วนกฎหมาย และให้ทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมดำเนินคดีอย่างรวดเร็วและให้ถึงที่สุด
3. ให้การคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์และประชากรกลุ่มเสี่ยงอย่างเต็มที่ ตามหลักกฎหมายและตามหลักสิทธิมนุษยชน
4. แก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว และแรงงานในภาคประมงผ่านคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ำมนุษย์ (กนร.) เพื่อป้องกันปัญหาการค้ำมนุษย์ด้านแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานในภาคประมง

มาตรการระยะสั้น

1. มอบรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เป็น Coordinating Minister ในการทำความเข้าใจกับสหรัฐฯ และในเวทีระหว่างประเทศ
2. มอบรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม จัดให้มีการหารืออย่างใกล้ชิดระดับนโยบาย เพื่อเร่งรัดกระบวนการดำเนินคดีค้ำมนุษย์ ทั้งในส่วนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำนักงานอัยการสูงสุด และสำนักงานศาลยุติธรรม ในประเด็นการประกันตัวของผู้ต้องหา การสืบพยานล่วงหน้า การจัดบริการเฉพาะทางสำหรับผู้เสียหายที่เป็นเด็ก และการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น
3. ปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์ โดยกำหนดแนวทาง ดังนี้
 - 3.1 คัดเลือกเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายที่จะมาปฏิบัติงานปราบปรามการค้ำมนุษย์ โดยคำนึงถึงผู้ที่มีความประพฤติดีและมีคุณธรรม
 - 3.2 แต่งตั้งคณะทำงานพิเศษ (Independent Committee) เพื่อตรวจสอบติดตามการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐทางการบริหารและติดตามการดำเนินคดีตามกฎหมาย
4. ขอให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ออกระเบียบ/ข้อกำหนด ระยะเวลาในการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์ เพื่อแสดงเจตนาของรัฐบาลในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน
5. กำชับให้ทีมสหวิชาชีพดำเนินการคัดแยกผู้เสียหาย 100 เปอร์เซนต์ เพื่อให้การคุ้มครองประชากรกลุ่มเสี่ยง และผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์

6. จัดระบบการให้บริการล่ามในทุกหน่วยงาน เพื่อสนับสนุนการคัดแยกและคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

7. มอบหมายความรับผิดชอบในการตรวจตราการหลบหนีเข้าเมืองตามแนวชายแดนให้เกิดผลอย่างจริงจัง

8. ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดเป็นหัวหน้าคณะทำงาน ร่วมส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชน ตรวจตราสถานประกอบการ สถานบริการ และการใช้แรงงานผิดกฎหมาย เป็นต้น เพื่อป้องกันปัญหาการค้ามนุษย์ในพื้นที่ที่รับผิดชอบ

มาตรการระยะกลาง

9. พัฒนาความรู้ความเชี่ยวชาญของเจ้าหน้าที่เฉพาะทางที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการปราบปรามการค้ามนุษย์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

10. เร่งรัดการออกกฎหมาย/กฎกระทรวง เพื่อเพิ่มอำนาจทางปกครองแก่พนักงานตรวจแรงงาน เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการคุ้มครองแรงงาน

11. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบสายด่วน (Hotline) แจ้งเบาะแสการทุจริตคอร์รัปชัน และแจ้งเหตุการค้ามนุษย์ เพื่อให้การช่วยเหลือเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ทันที่

12. ให้กระทรวงแรงงาน กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รณรงค์และส่งเสริมความตระหนักรู้เกี่ยวกับการต่อต้านการค้ามนุษย์กับกลุ่มนายจ้างและลูกค้าบริการทางเพศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับเด็ก

13. ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ บันทึกข้อมูลการค้ามนุษย์ในระบบให้เป็นปัจจุบัน เพื่อให้ฐานข้อมูลสามารถเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานได้

14. ให้กระทรวงการต่างประเทศทำความเข้าใจกับสหรัฐฯ และในเวทีระหว่างประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยประสานข้อมูลให้กระทรวงพาณิชย์ใช้ประโยชน์ในการทำความเข้าใจกับผู้นำเข้าและผู้ส่งออกจากต่างประเทศ

มาตรการระยะยาว

15. ส่งเสริมให้มีการจัดส่งแรงงานแบบรัฐต่อรัฐ เพื่อขจัดขบวนการนายหน้า

